

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. EJJEL 10-TÓL 23-48.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGÓ.
HAVONTA 5 P 20 FILLÉR.

16 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVII ÉVFOLYAM 189 SZÁM

Bizalom a vezetők iránt

Az ellenséges angolszász hatalmak nemcsak katonai vonalon támadják a tengelyhatalmokat és azok szövetségeseit (külső front) hanem támadják a hátszágban élő lakosságának a lelki erejét is (belső front). Az angolszászok légi terrorátadásai szintén a hátszágok lakossága lelkierejének összeállítására irányulnak. A lelkierej ellen irányuló támadások a belső front szilárdágával a legszorosabb összefüggésben állanak és kihatásaikban döntő jelentőségűek is lehetnek. Emlékezzünk csak az 1914—18. i világháborúra, amelyről mindnyájan tudjuk, hogy azt a központi hatalmak nem a harcterekeken veszítették el, hanem a hátszágokban az ellenséges bomlasztó propagandával szemben.

Dr. Antal István nemzetvédelmi propaganda miniszter — a debreceni Nyári Egyetem megnyitásán elhangzott beszédében a következő szavakkal mutatott rá a belső front fontosságára: „Számunkra életkérdés, hogy az európai frontok ellenálljanak és töretlenek maradjanak. De ha az életkérdések vonalán lehetne fokozati különbségek tenni — mintahogy nem lehet — úgy azt mondanám, még nagyobb életkérdés, hogy a belső magyar front minden körülmények között szilárdan és épségben álljon és soha egy pillanatra meg ne inogjon”.

A hátszágban élő lakosság lelki ereje elleni vértelen támadás — az ellenséges bomlasztó propaganda — Magyarországon is teljes erővel folyik. Ez a propaganda értékes szövetségesekre talált Magyarországon a magyarországi zsidóságban, akik az angolszász hatalmak végső győzelmétől remélik azoknak a pozícióknak a visszafoglalását, amelyekből őket a zsidóörvény kiszorította. Nem vitás továbbá az sem, hogy ez a most folyó világháború a nemzetközi zsidóság világuralma megvalósításának szolgálatában áll. Ezek a körülmények a magyarországi zsidóságot — legalább is annak túlnyomó nagy részét — az ellenséges bomlasztó propaganda szolgálatába állították.

Mielyek az ellenséges bomlasztó propaganda célkitűzései Magyarországgal szemben? Elsősorban arra törekszik, hogy Magyarország ne vegyen tovább részt a most folyó világháborúban a tengelyhatalmak oldalán. Egy másik törekvése, hogy megbontsa a tengelyhatalmak és szövetségesei, valamint Magyarország egységét. További törekvése, hogy megbontsa Magyarországot belső rendjét és egységét. Végül Magyarország háborús erőfeszítéseit akarja ellankasztani.

Ez alkalommal az ellenséges bomlasztó propaganda egyik nagy veszedelemeket magába rejtő eszközére óhajtok egy fénysugárt vetni, amely a kormányzat, az igazság és

általában a vezetők meggyanúsításában nyilvánul meg.

Az ellenséges bomlasztó propaganda ilyen irányú működésével kapcsolatban a Magyar Katonai Szemlében megjelent egyik tanulmány a következőket állapítja meg: „A nemzet belső egységének megbontása terén az ellenséges hírvetés talán a legveszedelmesebb. Tevékenysége e téren szerteágazó. Elsősorban a vezetőkben való bizalom megrendítésére törekszik. Az egyszerű csendőrt, a falusi jegyzőt, a főtisztviselőt, a tisztikart, a politikai és katonai vezetés legmagasabb méltóságait egyaránt kikezdi, megrágalmazza és gyanúsítja. Az összes háborús nehézségeket öke okolja. Megfigyelhető, hogy ez a támadás nem a személynek, hanem a hivatali tisztségnek szól. Ha személyi változások vannak, az ellenséges hírvetés nyilait rögtön az új ember felé szállítják és az előző nyugton hagyják.”

Ha nyitott szemmel figyeljük a belső front eseményeit, lehetetlen észre nem venni, hogy az ellenséges bomlasztó propaganda ezen a téren milyen eredményesen működik. Ez a propaganda ma már odáig merészkedett, hogy a kormányzat és az élelveők munkáját bírálva, még a tisztességes szándékot is kétségbevonja. A minisztériumok a visszavételek melegágyai. A minisztériumokban és általában a köztisztviselőknél pénzzel minden ügyet kedvezően el lehet intéztetni — terjeszti a suttogó propaganda. Kétségtelenül vannak visszavételek, vannak megelévedt emberek. A több évig tartó világháború kitermelői az ilyen embereket és jelenségeket. De tagadhatatlan, hogy a kormányzat ében örökösök a közmorál felett és ahol okot talál, — szigorú megtorlással él.

A tisztánlátó és nemzethű magyarságnak elsőrendű kötelessége, hogy szembeálljon ezzel a veszedelemes aknamunkával, mert ezek a gyanúsítások — eltekintve attól, hogy tulajdonképpen részben alaptalanok, illetve nagyfokú veszélyeztetik a közérkölcset és aláássák a kormányzat és az élelveők iránti bizalmat. Már pedig a belső front összekötő anyaga: bizalom a vezetők iránt.

Sorsdöntő órákat élünk. A magyarság életéről, fennmaradásáról van szó, legjobb esetben a most folyó világháború végső kimenetelére évszázadra meg fogja határozni a magyarság élelformáját. Ha valamikor szükség volt a vezetők iránti bizalomra, úgy most szükség van erre. Nekünk nemzethű magyaroknak a mai sorsdöntő időkben feltétlen bizalommal, egységesen és fegyelmetlenül kell azoknak a háttér mögött állni, akiknek kezébe Magyarország Kormányzatának bizalma az ország sorsának intézését helyezte

E. I.

A középiskolákban, középfoku iskolákban és tanfolyamokon november 3-án kezdődik a tanítás

Quebecben elejtették a „feltétel nélküli fegyverletétel” követelését

Az új követelések is teljesíthetetlenek -- Ismét kísért a Népszövetség árnyéka -- A szovjet kijelentette, hogy nem tud egymagában harcolni egész télen át -- Hoare angol nagykövet fontos megbeszélést folytat Frankó tábornokkal -- A keleti arcvonalon a németek ismét visszavertek minden szovjet támadást

A Kormányzó Jány Gusztáv vezérezredest saját kérésére felmentette a 2. honvéd hadsereg parancsnoksága alól

Berlin, aug. 21. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli:

A Miusznál és a Bjelgorodtól délre és délnyugatra lévő térségben az erős szovjet támadások tovább tartanak. Az ellenséges támadásai nagy veszteségeket mellett mind összeomlottak. A hadsereg gyors kötelekneke és a fegyveres SS-alkulatoknak lendületes ellentámadásai mélyen behatoltak a Szovjet hátsó trületteire.

A Vjazमतól délnyugatra lévő térségben, Sztaraja Ruszszánál és a Ladoga-tótól délre szintén minden bolsevista áttörési kísérletet visszavertek csapataink. Augusztus 20-án a

keleti arcvonalon 154 szovjet páncélost löttünk szét.

A légző különösen a Miusznál és a bjelgorodi arcvonal térségében ellenséges készletti állásokat, páncélos gyülekezési helyeket, tüzérségi állásokat és utánpótlási oszlopokat támadott. Csupán pénteken a keleti arcvonal déli szakaszán 68 ellenséges repülőgépet pusztított el légi harcokban a német légierő.

Nápoly partvidékén a német vadászpilóták egy gyenge ellenséges repülőkötelekből 14 gépet löttek le.

Augusztus 11-től 20-ig a német tengerészeti erők, kereskedelmi hajók és hadihajók légvédelmi ágyú 34 ellenséges repülőgépet löttek le. (MTI)

Légi csata Olaszország felett

Róma, augusztus 21. (Stefani) Az olasz főhadiszállás 1188. közleménye:

Szicília keleti partjai közelében egy bűvárnaszád, amelynek Alberto Donato sorhajóhadnagy a parancsnoka, elsüllyesztett egy ellenséges torpedórombolót.

Ellenséges négymotoros repülőgépek több vadászpilóták kísérletében bombákat vetettek a nápolyi és avellinoi trtm. yoazántaorzó menea tartományhoz tartozó több községre, — továbbá Benovante városára. A bombázás tetemes károkat okozott. A coscenza tartományhoz tartozó Paola környékét több légibomba és a hadihajók ütegeinek több lövedékének találatra érte. Az olasz és német vadászpilóták mindenhol harcászáltak az ellenséges alakulatokkal. Nápoly és

Salerno vidékén 17 repülőgépet, Avellino környékén pedig 4 repülőgépet löttek le. Négy repülőgépet a légvédelmi ütegek pusztítottak el. Ezek közül az egyik a görögországi Missolongi közelében kapott találatot. Négy repülőgépünk nem tért vissza támaszpontjára az utolsó két napon végrehajtott vállalkozásokról.

Nisida felett egyik tengerészeti felderítő repülőgépünk hat kétmotoros ellenséges repülőgép támadta meg. Megtámadott gépünk az ellenséges repülőgépek közül egyet lelőtt. Ambrosio tábornok. (MTI)

Az olasz főhadiszállás kiegészítőleg közli, hogy a Benovante elleni légitámadás, amelyről a szombati hivatalos közlemény tett jelentést, 70 halott és 203 sebesült áldozatot követelt. (MTI)

Kedden fejeződik be a quebeci értekezlet

Amszterdam, augusztus 21. (Német Távirati Iroda) A brit hírszolgálat jelentése szerint Quebecben az értekezlet valószínűleg kedden befejeződik.

Roosevelt a szerdai napot Ottavában tölti. (MTI)

Stockholm, augusztus 21. MTI Quebecből jelentik: Roosevelt titkára bejelentette, hogy az ér-

tekezlet Churchill és Roosevelt közös sajtóértekezletével ér véget, ahol hivatalos közleményt adnak ki.

Quebec, augusztus 21. (Bud. Tud.) Jólétesült körök szerint a quebeci megbeszélések egyik főtárgyát Sztalin üzenete képezte. Az üzenetben a szovjet kormány nyomtatékosan rámutat arra, hogy a Osatorán át meginduló őszi támadás megszemélt hadászati lehetőségeket nyújtana. Az oroszok olyan hadműveleteket követelnek az angolszászoktól, amelyek a németeket 60 hadosztálynak a keleti frontról való elvonására kényszerítenék.

A Szovjet nem hajlandó egyedül harcolni

Stockholm, augusztus 21. (In erinf.) Quebecben — írja az United Press — a megbeszélések főtárgya jelenleg a Szovjet egyik közlése. A Szovjet kijelentette az üzenetben, hogy nem tud egymagában harcolni egész télen át anélkül, hogy ne kerüljön válságos élelmezési helyzetbe, amit a szállítási nehézségek még jobban kiéleznek majd.

Az United Pressnek egy másik quebeci jelentése szerint Quebecben nagy meglepetést keletett Csungking-Kína és Ausztrália képviselőinek távolmaradása. Egy neves ausztráliai hírlapíró az egyik sidneyi lapban kiemelte, hogy szükség lett volna Mac Arthur tábornoknak és ausztráliai szakértőknek a jelenlétére és csodálkozásának adott kifejezést, hogy nem kaptak meghívást Quebecbe (MTI)

Liszbón, augusztus 21. (Német TI) Azzal a körülménnyel kapcsolatban, hogy utólag — Rrendan Bracken brit tájékoztatóügyi minisztert is bevonták a quebeci értekezletbe, tájékozott angol forrásból híre-

Vendéglősök, korcsmárosok!

BOR

szükségleteket beszerezhetik legolcsóbban

prima minőségű
boraimból

Petromarkó Péter
bornagykereskedő
Debrecen, Ferenc József-út 42.

far, hogy Úeuebecben a távolkeleti hadszíntérre való tekintettel az európai fejlemények minden eszközzel való gyorsítását és a feltétel nélküli fegyverletétel követelésének eljöttét határozták el. Erről feltűnő formában megfélemlen előkészített nyilatkozatot intéznek Németország szövetségeseihez.

A felhívás állítólag három követelést és három biztosítást foglal magában. A követelések a következők:

Azonnal el kell szakadni Németországtól, rendelkezésre kell állni a szövetségesek németor-

szági háborújának továbbvitele céljából és el kell fogadni egy angol-amerikai-szovjet megszállást.

Ezekkel a követelésekkel szemben három biztosítás áll. Biztosítják a jelenlegi területi állományt azzal a megszorítással, hogy a háború után népszavazásokat rendelnek el és azok alapján új határokat vonnának meg. Biztosítják, hogy Afrika feltárásiában azok az államok is résztvesznek, amelyeknek idáig még nem volt saját gyarmatbirtokuk. — Szavazati joggal felruházott részvételt biztosítanak számukra a békeértekezleten, amelyen új Népszövetséget alapítanak valamennyi állam hozzájárulása alapján.

Ezt a tervet Brenda Bracken brit tájékoztatóügyi miniszter gondolta ki és Churchill magával vitte Úeuebecbe. Hogy Brenda Brackent meghívták Úeuebecbe, ez annak a jele, hogy elfogadják gondolatait, melyek a szövetségesek számára ugyanolyan katonai előnyöket ígérnek, mint a feltétel nélküli fegyverletétel.

Ismét sürgetik a második arcvonal felállítását

Berlin, augusztus 21. (MTI) Illetékes német helyről közlik tájékoztatást:

Az ellenséges táborból érkező minden értesülés és sajtóértesítés amellett szól, hogy Úeuebecben egy ideg-háború megszabását tervet készítették elő és határozták el és hogy a „szövetségesek” között teljes egység uralkodik a politikai kérdések tekintetében.

Berlinben feltűnt, hogy az ellenséges oldalon tervezett rendszabályok keretében „a második arcvonal” kérdése erősebben előtérbe került, mégpedig különösen a szovjet részéről, amely a Londonban kiadott új szócsöve „a háború és a munkássztyálya” útján a második arcvonal mielőbbi felállítását sürgeti s kifejezést ad a hajlandóságának, hogy a kérdés tárgyalása céljából résztvenne egy közös értekezleten.

Olaszországot a Szovjetunio befolyásának akarják átengedni a „szövetségesek”

Róma, augusztus 21. (Stefani) A quebeci értekezlettel kapcsolatos közszóbeszéd között van egy, amelyről szerelnők, ha a tények nyomban megcáfolták, írja az Avamire e. katolikus lap. Azt mondják ugyanis Roosevelt és Churchill, hogy Sztalint klugrassa rejtélyes tartózkodásából, elhajrozta, hogy nemcsak a Balkánt hanem Olaszországot is a Szovjetunio befolyásának engedi át. Nem tudjuk és nem is akarjuk az elhinni, írja a lap, Soha sötétebb árulás nem követelt volna el a kereszténység ellen. Ha Nagybritániát és az Egyesült Államokat csupán minimá-

Lisszabon, augusztus 21. Quebecből jelentik az angol hírszolgálati iroda, hogy pénteken hivatalosan közölték, hogy Roosevelt a szerdai napot Ottavában tölti. Ebből arra következtetnek, hogy kedden véget ér a quebeci értekezlet. Roosevelt szerdán beszédet mond az ottavai szenátus és képviselőház tagjai előtt. Egy magasrangú képviselő kijelentette, hogy Roosevelt és Churchill péntekre virradó éjszaka egészen a hajnali órákig tárgyaltak és annyira egyenesbe jöttek, hogy pénteken egy kis pihenőt engedhettek maguknak. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a megbeszélések már be is fejezték. — Haugsúlyozta, hogy a két államfelet eddig minden lényeges pontban tökéletesen egyetértet. A tárgyalásokon mindvégig tökéletes volt az összhang lette hozzá, Churchill, Roosevelt és Eden pénteken együtt ebédelt.

lis éleslátás vezet, akkor nem egyezhetne kbele ilyesmibe anélkül, hogy magukat is ki ne tennék a halálos veszélynek, Európa bolsevizálásának. A háború majd egy szép napon véget ér és a romok, gyász és szenvedés felett meg kell jelennie a keresztény hatalmak közötti megbékélés és együttműködés hajnalnyenyének. A Földközi tengeren e hön visszavagyott egyensúlyi állapotnak egyik középpontja ismét csak Olaszország lesz. Olaszországot küldetésében megakadályozni annyi, mint szembeszegülni a Gondviselés tervével. (MTI)

Küldött-e Moszkva javaslatot kombinált támadásra

Stockholm, augusztus 21. (Interinf) A Dally Mail quebeci tudósítója, a Nya Daglight Allehanda londoni levelezőjének jelentése szerint, közli, hogy Spelman newyorki érsek, aki európai útja folyamán tudvalevően a pápát is meglátogatta és hosszabb ideig tartózkodott Spanyolországban nagy befolyást gyakorol a quebeci értekezletre. A Dally Mail tudósítója szerint az érsek európai útjának, amiről pár héttel ezelőtt tért vissza, nagy politikai és egyházi jelentősége van.

Lisszabon, augusztus 21. Mint az angol hírszolgálati iroda külföldi tudósítója Quebecből jelent, magásrán-

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

VILÁGÍTÓBOMBÁKAT DOBOTT AZ ANGOLSZÁSZ LEGIERŐ RÓMARA

Róma, augusztus 21. (MTI) Augusztus 20-án Rómában légi riadó volt. Az ellenség néhány világítóbombát dobott a városra, a légvédelmi tüzérség nem lépett működésbe.

A KAUKAZUSBAN ZENDÜLÉS TÖRT KI

Ankara, augusztus 21. (Stefani) Ideérkezett értesülések szerint a Kaukázusban levő Aszerheldzsam szovjet köztársaságban a lakosság zendülése következtében elrendelték az ostromállapotot. (MTI)

HALÁLLAL BÜNTETIK ROMÁNIÁBAN A KATONAI ES-KÜ LETETELÉNEK MEGTAGADÁSÁT

Bukarest, augusztus 21. MTI. Törvényrendelet jelent meg, amely szerint azok a katonaköteles egyének, akik a katonai eskü letételét bármely oknál fogva megtagadják, halállal büntetendők.

ISMERETLEN REPULÓGEP SZÓFIA FELETT

Szófia, augusztus 21. (MTI) A csütörtökről péntekre virradó éjszaka 23 óra 55 perctől 0 óra 40 percig elsötétítették Szófiát. A város felett jól lehetett hallani egy ismeretlen repülőgéppel motorzúgását. A repülő repülőgépek nem dobott le s a légvédelmi tüzérség sem lött az ismeretlen gépre.

Pénteken este 22 ra 15 perctől 23 óra 10 percig ismét elsötétítették a fővárost, repülőgépek azonban nem jelentek meg a város felett.

RÓMÁBAN MÁR NINCSENEK OLASZ CSAPATOK

Róma, augusztus 21. (Bud. Tud.) Az olasz kormány folytatja azoknak az intézkedéseknek a foganatosítását, amelyeknek célja Róma nyílt városává való nyilvánítása. — Az olasz csapatoknak a fővárosból való eltávolítása már majdnem befejeződött. Az átutazó német csapatok számára létesített központokat Rómán kívül helyezték el. Az olasz parancsnok errevonatkozó utasításait szigorúan betartják és a német csapatok a legnagyobb figyelemmel alkalmazkodnak az utasításokhoz. Az olasz kormánynak eltökélt szándéka a Róma nyílt városává való nyilvánításával összefüggő intézkedések haladéktalan végrehajtása. — A kormány részéről kijelentették, hogy a nemzetközi jog előírásait szigorúan követik.

Hoare megbeszélést folytatott Franco tábornokkal

Madrid, augusztus 21. Hoare Nagybritannia nagykövete a nagykövetség repülőgépén La Corunába repült, hogy fontos megbeszélést folytasson Franco tábornokkal. A megbeszéléseken résztvesz Jordana külügyminiszter is. (MTI)

Stockholm, augusztus 21. Az angol hírszolgálati iroda jelentése szerint a brit sajtó és közvélemény nagy figyelmet szentel Hoare brit nagykövet és

Francó tábornok találkozásának. Rámutatnak arra, hogy a megbeszélések a háború egyik legfontosabb szakában került sor és jelentőségét teljesnek tartják, hogy Hoare közvetlenül a megbeszélések után Londonba érkezett. Hoare 500 mérföldet repült, hogy Francoval a La Coruna melletti Pazo de Meirában tanácskozzék. — (MTI)

A leningrádi arcvonalszakaszon eddig 15.000 páncélcsoport és 1250 üteget veszített a szovjet

Berlin, augusztus 21. (MTI) Mint a Német TI katonai tudósítója a keleti arcvonal helyzetéről lezögezi, a harcok helyeinek állandó váltakozása jellemzik a bolsevisták ezévi támadásait. A már hét hete tartó harcokban, írja a tudósító, eddig még nem sikerült nagyobb területeket szereznie. A bolsevistáknak a kere-

ken 15.000 páncélcsoport és 1250 üteget elvesztése láthatóan jelentékeny mértékben meggyengítette a szovjet erejét, amár a német illetékes helyek tisztában vannak a szovjet még meglévő erejével, sőt a német hadvezetés újabb tömegtámadásokkal számol a nagy arcvonal súlypontjain.

Augusztusban eddig 60 ellenséges hajót süllyesztettek el a németek

Berlin, augusztus 21. (MTI) Illetékes német helyről tájékoztatást közlik:

Augusztus folyamán tovább emelkedtek a hajósüllyesztések. Hatvan, 327.000 tonnányi elsüllyesztett hajón kívül aug. 20-ig 400.000 tonnátartalmú megképvihető 158 hajót rongáltak meg többé-kevésbé súlyosan, úgy-

hogy eddig kereken 700.000 tonnányi hajóteret pusztítottak el, illetve kapcsolatok ki hosszabb időre a használatból. Itteni katonai körökben azt hiszik, hogy az augusztusi összes eredmények beható vizsgálatot érdemelnek majd.

Naponta százával halnak éhen Indiában

Bangkok, augusztus 21. (Német Távirati Iroda) Kalkuttában és egész Bengáliában aggasztó élelmiszeri nehézségek merültek fel: Kalkutta városi vezetősége ennek következtében kénytelen volt táviratot intézni Úeuebecbe Churchillhez és

Roosevelthez. A táviratban azt kéri, hogy Ausztráliából, Kanadából és Amerikából küldjenek haladéktalanul élelmiszer szállítmányokat Indiába. Indiában ma az a helyzet, hogy naponta százával halnak éhen. — (MTI)

A németek teljesen bekerítették egy erős bolsevista csoportot

Berlin, augusztus 21. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelent a keleti harctérről:

Bár a keleti arcvonal minden gyújtópontján az elkeseredett harcok továbbtartottak, pénteken mégis több helyen átmenetileg alábbhagyott a bolsevista támadások ereje. Ugylátszik, hogy a szovjet hadvezetés egy nagy veszteségek következtében, nagy átcsoportosításokra kényszerült. A bolsevista vezérkar nyilvánvalóan újabb hadműveletek indítására törekszik, amit az általunk megfigyelt erős támadó kötelékeknek az eddig nyugodt arcvonal mögötti összevonása is bizonyít. Várható tehát, hogy a legközelebbi napokban a harcok újra fellángolnak.

A Miusz és Donec középső folyása mentén elért jelentős elhárító sikerek mellett mindezek előtt egy erős bolsevista csoport teljes bekerítése emelhető ki Bjelgorodtól délnyugatra. A harci csoport megsemmisítése biztosra vehető. Sztaraja Russzánál a bolsevista támadásokat több ízben a mélyen tagozott német állások ellen erős tüzérségi támogatással, rendkívül kemény és elkeseredett harcokban visszavertük az ellenséget kiinduló állásaiba s rendkívül véresvesztéseket okozva nekik. Sok támadásuk ellenére a bolsevisták a Ladoga tó

délre sem tudták a német állásokat elérni. Csak egyetlen helyen vonult vissza egy előretoított német biztosító csoport a fővédelmi vonalba. A szovjet pénteken 209 páncélost veszített.

A TÖRÖK KÜLÜGYMINISZTER MEGBSZÉLÉSE A JAPAN NAGYKÖVETTEL

Isztanbul, aug. 21. Menemendzsoğlu külügyminiszter csütörtökön hosszabb megbeszélést folytatott a japán nagykövettel. (MTI)

FELVETTE AZ ÉRINTKEZEST MOSZKVA ÉS A FRANCIA ÉSZAKAFRIKAI BIZOTTSÁG

Amszterdam, augusztus 21. (Német TI) Az angol hírszolgálati iroda jelentése szerint az északafrikai főhadiszállás szóvivője kijelentette, hogy Moszkva egy kiküldöttje Londonon keresztül Algírba utazik, hogy a francia északafrikai bizottsággal érintkezésbe lépjen. (MTI)

ÚJABB ANGOLSZÁSZ BOMBATÁMADÁS DÉLOLASZORSZÁG ELLEN

Berlin augusztus 21. (MTI) Mint a Német TI értesül, egy ellenséges repülőgálat aug. 19-én a délolaszországi Foglia területét támadta meg. A német légierő légvédelmi tüzérsége további három négymotoros bombázót lött le. Ezzel a legutóbbi itt elsüllyesztett ellenséges gépek száma leg alább 31-re emelkedett. Ezek közül 18 négymotoros amerikai bombázó repülőgép volt.

APOLLO

Előadások ma fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9.

Muráti Lili, Hovay Katalin és b. Lengyel László felejthetetlen drámai alakításuk a

Kölcsönadott élet

A hazai filmgyártás legműszakibb alkotása.

Hungaria Filmszínház

Vasárnap először és hétfőn az új szezon robbanásikérő katonavígjátéka:

Anyámasszony katonája

Foszterpók: Szussay László, Pelsőczy Irén, Vaszary Piri, Mály Gerő, Bilicsi Tivadár.

Előadások: vasárnap fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 órákor.

Előadások hétfőn: fél 5, fél 7 és fél 8 órákor.

Meteor mozgó műsora

Vasárnap délelőtt 11. délután fél 3, fél 5, fél 7, fél 9 órákor Utoljára!

Maláji kalózok

Amillo Pillotto izgalmas kalandos filmje.

Hétfőn, kedden szünet.

Szerdától: Varjú a toronyórán

VIGSZÍNHÁZ

A legvidámabb új magyar film: B O K A Y remek vigjátéka!

Ragaszkodom a szere' emhez

Ész.: Ajtay, Pényes Alice, Hildvéghy Vali., v. Benkő

Előadások: ma fél 3, fél 5, fél 7, fél 9 órákor, holnap fél 5, fél 7, fél 9 órákor. — holnap fél 5, fél 7, fél 9 órákor.

A Kormányzó Jány Gusztáv vezérezredesét saját kérésére felmentette a 2. honvéd hadsereg parancsnoksága alól

A Kormányzó csapatzászló-szalagot ajándékozott
a 7. honvéd gyalogezrednek

Budapest, augusztus 21. A honvédség érdekében teljesített Magyar Távirati Iroda jelenti: A Honvédségi Közlöny legújabb száma a következő legfelsőbb köziratot közli: Kedves vitéz Jány vezérezredes! Közel 40 évi szolgálati idejére hivatkozással előterjesztett kérésének őszinte sajnálkozásával helyt adok és Önt a m. kir. 2. honvéd hadsereg parancsnoki szolgálati állása alól felmentem. Felmentése alkalmával különös megelégedéssel és elismeréssel gondolok azokra a kimagasló és eredményteljes szolgálatokra, amelyeket Ön csaknem négy évtizedes szolgálati ideje alatt úgy a múlt háborúban, mint békében, különböző beosztásokban, de különösképpen a most folyó háborúban, mint hadseregparancsnok rendkívül nehéz viszonyok között a haza és a

honvédség érdekében teljesített kimagaslóan eredményes és rendkívül értékes teljesítményeiért Önnek újlágos különös dícsérő elismerésemet fejezem ki.

Kelt Gödöllőn, 1943. évi augusztus hó 5. napján.

Horthy s. k., Csataj s. k.

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A Kormányzó Úr Öfömlősége a következő legfelsőbb elhatározását méltóztatott kibocsátani:

„Emlékeztül a Szovjet elleni harcokban végrehajtott kimagasló és vitézi magatartására a m. kir. 7. honvéd gyalogezrednek csapatzászló-szalagomat adományozom.

Kelt Gödöllőn, 1943. évi augusztus hó 5. napján.

Horthy s. k.

Az egész országban méltó fénnel ünnepelték meg Szent István napját

Serédi Jusztinián hercegprímás ünnepi szövege

Budapest az idén is hagyományos pompával rendezték meg a Szent István-napi körmenetet Budavárában. Hatalmas tömeg vett részt az ünnepi körmeneten, amelyet Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás vezetett. A Kormányzó urat Kállay Miklós miniszterelnök képviselte. Ezenkívül résztvettek a körmeneten a magyar honvédség magasrangú tisztjei is.

A HERCEGPRIMÁS ÜNNEPI SZÖVEGE

Ugyanekkor Szent István napján Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás rádiószöveget intézett a magyar néphez, melyben többek között azt fejtette ki, hogy Magyarország akkor ünnepi helyesen Szent Istvánt ha soha el nem múlt halálával megköszöni neki azokat a nélkülözhetetlen anyagi javakat, amelyeket hazánk földje nyújt, azokat a szellemi javakat, amelyeket a föle nyert keresztény és latin kultúra jelent és azokat a lelki javakat, amelyeket a keresztény vallás felvételével a hűséges Magyarországra szüntelen kiírást itt a földön, valamint a föle nyert anyagi, szellemi és lelki javak nyomán kiterjeszkedő és már közel ezer esztendőn át fennmaradt életet.

De az ünnepléshez nem elegendő a pusztá köszönet, hanem szükséges az ő magasztos példájának követése is. Ha tehát fenn akarjuk tartani és a késő unokáinknak is tovább akarjuk adni a nemzet életét, akkor meg kell becsülnünk a szent királyt, mert nyert anyagi javakat, meg kell önnünk Szent István bíborosnak minden talpalatnyi földjét, elő kell mozdítanunk annak okszerű művelését, tisztes iparát és kereskedelmét. — Meg kell becsülnünk a szent királytól ránhagyott szellemi javakat is, művelnünk kell a tudományokat, fejlesztenünk keresztény józansággal a művészet minden ágát, ragaszkodnunk kell törvényhozásunkban, közigazgatásunkban, igazságszolgáltatásunkban a mindig változatlan krisztusi elvekhez, állam szervezetünkben, ősi alkotmányunkban pedig nem szabad eltántorodnunk a régi bevált magyar hagyományoktól. Hazánkban nemzetiségi különbség nélkül, egyforma jogokat kell biztosítani minden magyar állampolgárnak és meg kell becsülnünk a szent királytól örökölt lelki javainkat, intézményeinket és bennünket a szent-székhez fűző lelki kapcsolataikat is.

Vásárlási kötelezettség nélkül
tekintse meg

ifj. Székely Szűcs Sándor

kályhás-mester
cserépkályha és kandalló mintaraktárát
Csapó-utca 33. Ipariskola-épület.

Telefonszám: 26-70.
Névre és címre kérem ügyelni!

Szent István napja Debrecenben

Mint az ország minden városában így Debrecenben is ünnepi istentisztelet hangzottak el.

A Nagytéplomban a hatóságok, valamint a város képviselői s nagyszámú közönség előtt dr. Ferenczi Károly egyházkerületi főjegyző hirdetett ígét. Nagyhatású igehirdetésében ki-tért a Szent István nap jelentőségére s kegyeletes szavakkal emlékezett meg Kormányzóhe-lyettesünk tragikus haláláról.

A római katolikus templomban dr. Bánáss László püspök plébános mondott szentbeszédet. A többi debreceni templomokban is méltó módon tettek eleget Szent István első királyunk emlékének.

A FÜHRER ÉS TENNO ÜNNEPI DISZTÁVIRATA A KORMÁNYZÓ ÚRHOZ

Berlin, augusztus 21. (Német TI) A Führer a magyar nemzeti ünnep alkalmából szívélyeshangú táviratban fejezte ki szerencsekívánatait Magyarországnak Kormányzójának. (MTI)

Tokió, augusztus 21. (Német TI) A Tenno Magyarország kor-

mányzójának küldött táviratban fejezte ki szerencsekívánatait a magyar nemzeti ünnep alkalmából. (MI)

Szófia, augusztus 21. (Német TI) Boris király Szent István napja alkalmából táviratban szerencsekívánatait fejezte ki Horthy István kormányzónak.

A FINN SAJTÓ A MAGYAR-SÁG NAGY ÜNNEPERŐL

Helsinki, augusztus 21. (MTI) Az Ilta Sanomat vezércikkét szentel a szentistvánnapi ünnepségeknek Magyarországon és megállapítja, hogy a magyar nemzet ma komoly hangulatban ünnepel.

Az a bizonytalanság, amely az olaszországi helyzetet jellemzi, befolyásolja Magyarországnak helyzetét is, minthogy — nyugtalanítja minden hasonló helyzetben levő kis nemzet kormányát, amelyeket a háború nagyobb szomszédok mellé sodort és katonai, valamint gazdasági vonatkozásban függőviszonyba kerültek ezzel a szomszédokkal.

A középiskolákban, középfoku iskolákban és tanfolyamokon november 3-án kezdődik a tanítás

Budapest, augusztus 21. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap vasárnapi számában a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete jelenik meg az iskolai év kezdetéről.

A rendelet szerint az iskolai év a középiskolákban, középfoku iskolákban, tanfolyamokon és népiszkolákban november hó 3-án kezdődik. A beiratásokat október hó 25-től 30-ig tartják. Rendes időben, tehát szeptember hó elején kezdődik a

tanítás a falusi jellegű népiszkolákban. Azt, hogy melyik köz-ségben levő népiszkola falusi jellegű, a tankerületi kir. főigazgató állapítja meg.

A szeptemberi javítóvizsgákat, valamint az érettségi vizsgákat rendes időben tartják meg, tehát ezeknek a vizsgáknak időpontja nem változik. Ha sonlóképpen nem változik az egyetemeken és főiskolákon a tanulmányi idő kezdete és a beiratkozások, valamint a vizsgák időpontja.

Leégett ötholdnyi erdő a Mátápusztán

Az elmúlt nap veszedelmes tűzvész pusztított a Hortobágyon levő Mátápusztán. Délután értesítették a debreceni tűzoltókat, hogy a mátai erdő lángokban áll. Egy szerelvény vitéz Csaba László felügyelő vezetésével azonnal a helyszínrerobogott s hozzáálltak a veszedelmesen terjedő tűz eloltásához.

Néhány órai megfeszített munkával sikerült a tüzet lokalizálni, de így is mintegy öt holdnyi erdő a tűz martaléka lett.

Amint a vizsgálat megálapította, az egyik juhász nagy szalonnasütést rendezett az erdőszélen s ettől gyulladt meg maga az erdő.

A csendőrség nyomozást indított az ismeretlen szalonnasütő kilitének megállapítására.

Ugyanekkor a sekélyvizű Hortobágy folyóba belement fürdeni négy bika. Amint a víz közepe felé haladtak, egyre jobban belesüllyedtek az iszapba, úgy, hogy a tűzoltóságna kellett kimenteni őket.

Uj hadnagyokat avattak Szent István napján az országban

Szent István napján a hagyományokhoz híven új magyar hadnagyokat avattak a Legfőbb Hadúr nevében.

A budapesti Ludovika Akadémia parancsnoka reggel kihirdette a felavatandó hadnagyok előtt hadnagyí kinevezésüket és kiosztotta a Ludovika-gyűrűket. Ezután istentiszteleten vettek részt a tisztjelöltek, majd délelőtt megkezdődött a tulajdonképpeni avató ünnepély. Az előkészületek között ott volt Nagy Vilmos ny. vezérezredes, volt honvédelmi miniszter és sokan a tábornoki karból.

Pontosan félháromkor érkezett

meg a Kormányzó Úr képviselőben vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a honvédezerkar főnöke. A Himnusz és díszmenet után vitéz nemes kisbarnaki Farkas Ferenc altábornagy mondott nagyhatású avatóbeszédet, amelyben lelkükre kötötte a tisztjelölteknek, hogy katonáikban szeressék a nemes magyar nemzetet, a magyar népet amelynek ősi életformája mindig a harc volt s a harc egyet jelent a magyar léttel.

Az avatóbeszéd után a fiatal hadnagyok ünnepélyesen letették az esküt, majd közülük a rangban legidősebb búcsúzott

Este

a nap hasznos
és kellemes
befejezése:

az Alma Matertől, a tanároktól.

Vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes lépett ezután az új hadnagyok elé s közvetlen hangú, katonás beszédben búcsúztatta el őket életpályájukra.

A Bolyai János M. kir. Műszaki Akadémia növendékeinek hadnaggyá avatása kettős ünnep volt. A hadnaggyáavatással együtt leplezték le ugyanis a Kormányzó Úr mellszobrát, valamint az intézet növendéke közül az első, és mostani háborúban elesett hősök emlékművét.

A szoborleplezés után az Akadémia parancsnoka és vitéz Bajnóczy József vezérezredes, a honvédezerkar főnökének helyettese mondott ünnepi avatóbeszédet. Mindketten kérték az új hadnagyokat, legyenek mindenki előtt magyar katonák és a honvédség lelkes képviselői, mert lehet, hogy nagy eseményeknek lesznek tevékeny résztvevői.

Ugyanintén Szent István napján tartotta hadnaggyáavatási ünnepségét a kassai m. kir. vitéz Horthy István honvéd repülőakadémia is, amelyen neves külföldi attasék és magasrangú tisztjek jelentek meg. A tisztjelöltek előtt vitéz Orosz Béla ezredes, az Akadémia parancsnoka, valamint vitéz Magyarossy Sándor altábornagy a Kormányzó Úr képviselője intézett beszédet a hadnagyokhoz. A lélekemelő hadnaggyavató ünnepély a Himnusszal ért véget.

Tömör Gyula magas kitüntetése

A Kormányzó Úr Öfömlősége a szovjet elleni hadműveletek alkalmával az ellenség előtt tanúsított bátorságáért és kitűnő szolgálataiért Tömör Gyula törvényszéki irodavezetőt dícsérő elismeréssel, Signum Laudisal tüntette ki s hadiszalagon a koronás bronzérem viselésére jogosította. Tömör Gyula az elmúlt esztendőben teljesített katonai szolgálatot s magas kitüntetése alkalmából barátai és ismerősei köréből számosan keresték fel a kőkívánataikkal.

Ünnepélyes keretek között zárult be a MANSz gyermeknyaralattási akciója

Énteken délelőtt ünnepélyes keretek között zárult be a MANSz gyermeknyaralattási akciója. Ugyanekkor tartották meg a hagyományos Szent István napi ünnepélyt is. — Ezen a lélekemelő szép ünnepélyes aktuson megjelent Uray Sándor református lelképítész és neje, dr. vitéz Nábráczky Béláné, Nagybakay Antal és neje, Hemmel Oszkárné, dr. Szabó Imre, dr. Legeza Irénusz, Sass Béláné, dr. Szabó Mihályné, vitéz Szegedy Gyuláné, vitéz Horkay Béláné, özv. Achác Iréné, Szele Paula, özv. Debreczeni Lajosné, Adámcsik Sándorné, Szegedi Gyuláné, Egyed Jánosné, Bogdányi Imre, özv. Pethő Jánosné, Rác Olga, Musza Ferenc, dr. Vadász Sándor, Deseő Emil, ifj. Nagybakay Antal.

A Himnusz után Uray Sándor református lelképítész MANSz igazgató magas szárnyalású és értékes beszédében emlékezett meg Szent István királyról, az első magyar emberről. Kormányzó urunkról és hősi halálát hajtófiáról, vitéz Horthy István Kormányzóhelyettesről. Hálás szavakkal mondott köszönetet azoknak, akiknek nagy részük volt a nyaralattási akció példás megrendezésében és elősegítésében. Így köszönetet mondott Szilassy László főispánnak, dr. Kölcsey Sándornéknak, Szilassy Idának, dr. vitéz Nábráczky Bélánéknak, Hemmel Oszkárnéknak, dr. Szabó Imrénéknak, dr. Legeza Irénuszknak, özv. Szabó Imrénéknak, Molnár Terézknak, Nagy Jolánknak és Schramm Évának.

Kedves szavakkal tették a következő gyermekek színes és ün-

nepélyt: Bascar Gyula, Varga Ibolya Tóth Irén, Sipos Sándor és Simon Éva. A gyermekek énekei, a leányok táncszámai tették változatossá a műsort. Nagy sikere volt Varga Irén és Gyöngyössi József páros jelenetének. A műsor végén Száldobágyi József mondott köszönetet a vezetőknek, elsősorban dr. Kölcsey Sándornéknak, valamint azoknak a nemesszívű adakozóknak, akik ajándékaikkal a gyermekeknek örömet szereztek. Köszönetet mondott végül özv. Szabó Imrénének, a nyaralás invenciózus vezetőjének, a felügyelőknak. Igérté és fogadta, hogy mivel ő kilép az életbe, a társadalomnak hasznos tagja, a hazának hű katonája lesz. Végezetül az 5 éves Sarkady Éva énekszámával szórakoztatta a közönséget. Ezután kezdetét vette az ebéd.

A nyaralattási akció ezúttal is köszönetet mond az adakozóknak, akik az utolsó napokban igyekeztek örömet szerezni a gyermekeknek. Az adakozók névsora a következő: dr. Tervey Tamásné 10 pengőt, a hajdu szoboszlói Egyesült Női Munkatábor 20 pengőt, vitéz Horkay Béla, tábori főesperes 50 pengő, Városi Kertészet 50 kg. gyümölcs, MANSz iparos csoportja 160 drb. sütemény, a homokkerti csoport Adámcsik Sándorné és Bogdányi Imréné vezetésével két kosár gyümölcs, Kissralussy Dezső 5 kgr. mézessüteményt adott.

Szép Szent István naji emlékünnepélyt rendezett a Jótékony Nőegylet árvaháza, ahol Sass Béláné előbőknő mondott gondolatokban gazdag emlékbeszédet.

nek és arra is utalnak, hogy a kisjövendű keresők vásárlóerőhiányuk miatt sok esetben még textil- és cipőjegeiket sem tudják kihasználni.

Igen érdekes a fejlődés Spanyolországban, melynek gazdasági helyzete a többi semlegesektől sok tekintetben eltérő képet mutat. A kisemberek jövedelmi viszonyai az utóbbi években az erős áremelkedésekkel nem tudtak lépést tartani. A kormány árrögzítő törekvései az utolsó hónapokban a élelmiszerellátás terén bizonyos megkönnyebbülést hozott ugyan, a jövedelmek és létfenntartási költségek egyensúlyának megteremtése azonban a jelek szerint még nem sikerült. A másik oldalon fellüño jelenség, hogy az áruinflat a termelés kiterjesztése következtében jelentékeny mértékben emelkedett. Legutóbb a kiskereskedelmi árak egyidejű csökkenésével a kiskereskedelmi forgalom számottevő módon visszafelődött, ami arra enged következtetni, hogy a kormánynak a vásárlóerőt sikerült a normális útra terelnie. (MN)

KÉT ÉRTEKES ELŐADÁS HANGZOTT EL A GUTI LEÁNYKONFERENCIA ELSŐ NAPJÁN

Napokkal ezelőtt beszámoltunk már arról, hogy pénteken, Szent István napján nyílt meg a guti erdőben a református leányok konferenciája.

A konferencia első napján két értékes, nagyszerű előadás hangzott el. Veronika diakonissza testvér „Elhívás” címen tartott emelkedett szellemű előadást, amelyben a diakonissza és családi elhívást ismertette a konferencia leánytagjai előtt.

A második előadó Révész Zsófia volt, aki „Felelőség” címen tartott gondolatokban gazdag előadást. Istennel, magukkal, a családdal, egyházzal szembeni felelőségről beszélt. Buzdította a konferencia résztvevőit az Isten szeretetére, majd bibliai idézettel zárta be értékes előadását. A leánykonferencia második napján, ma is két értékes előadás hang-

A BUZAVALTSÁG SZEPTEMBER-TŐL KEZDVE 37.80 ARANY-PENGO

Budapest, augusztus 21. A Pénzüntézet Központ közhírré teszi, hogy a búzaváltságlevelekben folyósított és búzáértékre szóló kölcsönök törlesztési részleteinek befizetésekor és a záloglevelek kamatszelvevényeinek beváltásakor átszámítási kulcsként szeptemberre egy mássa búza fejében 37.80 aranypengőt kell alkalmazni.

NAPIRENDEN

1943 augusztus 22.

PANASZKODNAK a színésznők, hogy a készülő évadban komoly gondot jelentő probléma lesz a ruha. Nincs ruhaanyag, a beszerzés nehéz és a közönség igénye nem csökkent. Bizony arról rendelkezni kellene valahogy, mert tegyük fel, hogy a publikum igényeit szállítjuk le, ruha nélkül azért még a legvadabb operettben sem lehet játszani. Kereskedőinknek kellene odahatni, hogy legalább a színház anyagszükségletét a lehetőséghez képest biztosítsák. Ahogy a színésznőnkara gondoskodott tagjai fokozott szappanellátásáról, — ami a színpadi festések szedéséhez szükséges, — éppen így országosan gondoskodhatnának a ruhaanyag ellátásáról is.

KITARTÓAN gók a zsidó a debreceni strandon, sőt mostanában mint-ha egyre szaporodnának. Ej ha, úgy látsz ik sok a londoni hallgató. Mi legalább is így gondoljuk.

Ruhák, pongyolák, női és férfi fehérneműek

nagy választékban

KERECSEN, Csapó-utca 8

Debrecen lakosságának több mint fele nem látta a Hortobágyot

A Hortobágyon nagy a szárazság. — Békében az Oceánon túlról is átjöttek, hogy megnézzék a világhíres pusztát.

Az egyik kecskeméti lapban színes riport jelent meg a napokban. Tassi István írta. — A színes és élvezetes tollal megírt riport arról számol be, hogy Kecskemét lakosságának több mint háromnegyed része nem látta még a Bugac-pusztát. — Megemlíti a cikkíró, hogy ezt először Debrecenben figyelte meg. Amint írja, egyszer megkérdezte az egyik debreceni benszülöttet, hogy miért nem megy ki a Hortobágyra? — Debreceni ember legfeljebb csak egyszer megy ki a Hortobágyra! — hangzott a felelet.

A cikk szerint debreceni ember többször nem akar áldozatot hozni, se annyit fáradságot venni magának, hogy kimenjen a híres pusztára.

Ezen már nekünk is gondolkodóba kell esnünk. Mellekesen megjegyezhetem, van valami igazsa fentemlített kollégámnak. Valami itt nem stimmel! Utána néztem a dolognak s én is azt a megfigyelést tettem, hogy a debreceni benszülöttek több mint fele nem látta a világhíres Hortobágy-pusztát. Már azért is csodálatraméltó ez, mert régebben a külföldiek csoportosan jöttek Magyarországra s külön-külön Debrecenbe csak azért, hogy meglássák Debrecen s az egész ország nevezetességét: a Hortobágyot.

Kapásból kérdeztem meg néhány járóelöt, látta-e már a Hortobágyot?

A feleletek különbözőképpen hangzottak. Hol igen, hol nem. Az egyik előkelőbb rétegbe tartozó benszülött-társaság így nyilatkozott:

— Tudod, Öregem, amíg fiatal volt a Hortobágy, én is megjelentem. Azonban amióta elhanyagolják, őszintén megmondom, nem voltam kint.

Már a hölgyeknél más a helyzet. A gyengébb nemre való tekintettel, csak tapintatosan érdeklődtem a dolgok felől. — A válasz a következő volt:

— Tudja, én kezelem kijelentem, hogy nem hiszem el azokat a meséket, amiket a Hortobágyról regélnek. Propagandának nagyon jó a dübörgő menses, meg a „siketen ásitó gémes kutak”. Tulajdonképpen én nem is hiszem el az egészet. Sem a gulyákat, sem a csikós-romantikát. — De hogy őszinte legyek, én még nem voltam a Hortobágyon!

A fiatalabb generációnak már nagy része volt a pusztán. Ha rosszmájú lennék, most azt mondanám, ők is csak azért mentek ki, mert az iskolában kötelező volt a kitérődés.

Beszéltem azután olyanokkal, akik azért nem látogatták, mivel jelenleg nagy a szárazság. Hát van is benne valami. A csikós-romantika már kihalóban van ilyenkor augusztusban. Nagy a meleg, kiszárad a gyepek, s egy-két elhagyott, ese-

nevész gulya tikkad csak a tűző napon. Mesélik, hogy inkább a debreceni aszfalthoz lehet most hasonlítani a Hortobágyot, — mint füves pusztához.

Meg azután akadtak olyanok is, akik azért nem látogatták meg, mivel sokba kerül a vonat. Olyan is került azonban, aki már egyszer volt kint.

Interjú-körutam alkalmával megkérdeztem egy öreg, nagybajuszú bácsit.

— Látta-e már a Hortobágyot?

— Megrökönyödve rámnéz, — mintha nem lenne tisztában velem.

— Láttam-e?... Már hogy a fenébe ne, amikor három évig mint juhász szolgáltam ott!

Na tessék! Egyszer van szerencsém, akkor is pont egy hortobágyi öslakot tudok kifogni.

Mások bizonyára elszégyelnek magukat, ha arra gondolnak, hogy egyesek Oceánokat hajóznak át, mérföldeket utaznak; zötyögtenek magukat autóval, szekérrel, vonattal. — csak azért, hogy gyönyörköd-hessenek a híres hortobágyi délibábnak.

Hortobágyot látni és nyugodtan meghalni! — Műzhetem megfejelve a közismert olasz közmondást. Mert így van. Aki gyönyörködött már a szeszélyes Hortobágy-folyó fodraiban, a végtelen pusztában; mellez-szítva a zamatos hortobágyi levegőt; vagy elálmélkodott a híres délibábnak: az nyugodtan hűnyhatja örök álomra a szemét. Mert ennél szebbet már igen nem láthat a természetben...

Ezt én mondom, aki — bevallo — még sohasem voltam a Hortobágyon!.. (sz. I.)

A Gabonavásárló Rt. debreceni Klendeltsége (Irodája az István malomban) vásárol mindenfajta terményt, melyek szállításához

Zsákot

bocsát a gazdaközönség rendelkezésére az István malom

Központjában levő zsákraktárból.

Az István gőzmaom

felhívja a gazdaközönséget a raktárral nem rendelkező vámörlésre jogosultak figyelmét, hogy a vámörlésre kerülő búzát és rozst

egész éven át díjmentesen tárolja,

s miután a rendelések most már megengedek, abból kltünő liszteket szolgáltat ki.

Semleges országok háborúja AZ INFLÁCIÓ ELLEN

A folyamatban levő nagy világmérfközés nemcsak a hadviselő államok életszínvonalára nyomja rá bélyegét, hanem a semleges országokban is érezeti hatását ott, ahol a kemény kezű irányítás hiányzik, a létfenntartási költségek meredekebb ívben emelkednek. Ettől függetlenül azonban mindenütt megvan a törekvés az infláció megelőzésére, csakhogya a különböző államok sajátos viszonyaiknak megfelelően különböző utakat követhetnek.

Svédországban a nemzeti jövedelem és fogyasztás, továbbá az állami és magánkiadások viszonyában erős eltolódás következett be, de a háború eddigi folyamán, az államnak mégis sikerült a termelést biztosítani, sőt nagyjából az ár- és jövedelememelkedések egyensúlyát is meg tudta őrizni. A svéd konjunkturalátató intézet nem rég nyilvánosságra hozott jelentése szerint Svédországban a bérjövendelmek 1939-től 1942-ig 32 százalékkal 5.7 milliárd koronára emelkedtek. A svéd gazdasági élet összjövendelme ugyanezen idő alatt 10.9 milliárd-ról 14.4 milliárd koronára növeke-

deit, ami szintén 32 százaléknak felel meg. A jövedelememelkedéssel a másik oldalon csökkentett fogyasztási lehetőségek állanak szemben: az 1942. évi fogyasztás 17 százalékkal marad az 1939. évi színvonal mögött. Ezekből az adatokból kiindulva a svéd konjunkturalátató intézet arra a megállapításra jutott, hogy bár az elmúlt évben bevezetett árrögzítés nem hozta meg a vásárlóerő csökkentését és ezzel a pénzfőlösleg lefőlözését, inflációs fejlődéstől egyelőre mégsem kell tartani.

Törökország gazdasági helyzetét felhívatalos adatok szerint a termelés és fogyasztás visszafelődése, egyuttal pedig a létfenntartási költségek megdrágulása jellemzik. A létfenntartási költségek jelzőszáma 1942-ben 151-ről 307-re, azaz 103 százalékkal emelkedett. A bank jegyforgalom egy év alatt 5.3 millió török fontról 40 százalékkal 73.5 millió fontra növekedett, annak ellenére, hogy a múlt év végén bevezetett vagyonváltás a fizetési eszközök forgalmának fokozódását egy időre lefékerte. Törökországban ezek szerint az infláció veszdelme nagyon komoly formában ütötte fel a fejét.

A semleges Svájc a háború előtti helyzethez képest mintegy 46 százalékos drágulást mutat ki. A svájci szakajtó „bebizonyított tényként” könyveli el, hogy Svájcban a munkásság vásárlóereje csökkenőben van. Míg az egyik oldalon a jól kereső rétegek vásárlófőlöslege növekszik, a rosszabbul fizetett osztályok fizetése és bére sok esetben már csak alig elégséges „a legszükségesebb napi szükségletek fedezésére”. Sőt egyes hivatalos megállapítások még tovább men-

Kiváló boraim, pezsgőim, palackozott bor különlegességeim
mindenütt beváltak. — Kapható **Deák Jenő** bornagykereskedőnél, Bethlen-utca 14. Telefon: 31-04

Szent István napján

85 sokgyermes családját tüntettek ki Debrecenben

Uray Sándor mondotta az ünnepi beszédet

Debrecenben, István király napján évek óta minden esztendőben jutalmazták meg és tüntetik ki azokat az anyákat, akik legalább 8 gyermeket adtak a nemzetnek. Ez évben István király napjának délutánján a városháza dísztermében 85 ilyen sokgyermes debreceni asszonyt jutalmaztak meg nagyobb készpénzadománnyal és tüntettek ki művészi emlékéremmel.

Az ünnepélyt dr. Vadász Sándor, a szociális ügyosztály vezetője nyitotta meg, majd Uray Sándor református lelképásztor, kormányfőtanácsos mondott emelkedett szellemű ünnepi beszédet.

Nem az első eset, hogy István király ünnepén a sokgyermes debreceni anyákat összegyűjtik. Ezen a napon magáról István királyról emlékeztünk, az első királyról. Az ember emlékei közt mindig a legelső a legkedvesebb, a szülőnek is mindig az első gyermeke.

Emlékezett ezután Uray Sándor István király nagyjelentőségű törvényeinek egyikéről, mely a magyarságot a családias életre igyekezett nevelni.

Maga az első nagy király is szerette az édesanyát — úgy mond —, azért ünnepeljük vele együtt a mai napon az édesanyát.

Megemlékezett vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzóról, aki István királynak magyar édesanyákról szóló törvényét kiragadta a homályból és megszervezte az anyák védelmét.

Ezeket a kitüntéseket is neki köszönhetjük. Csak az lehet igazán nagy ember, akinek nagy gondolatai, nagy cselekedetei és nagy szenvedései vannak. Horthy Miklósnál mindhármat megtaláljuk. Vannak nagy gondolatai és nagy cselekedetei és vannak nagy szenvedései is. Négy gyermeke közül hármát veszített el. Legutóbb egy esztendővel ezelőtt vitéz nagybányai Horthy Istvánt, ki a magyarság jövődjéért vívott harcban hősi halált halt.

Az elpusztult magyar élet helyét — fejezte be ünnepi szavait a lelkész — vigyázni kell a jövő magyar életére és a magyar anyák feladata.

Ezután Uray Sándorné osztotta ki a jutalmakat és kitüntéseket.

Kitüntetésben és 150 pengő jutalomban részesültek: Bíró Mihályné, Kiss Józsefné, Antal Józsefné, Földi Jánosné, Nagy Antalné, Nagy Istvánné, Vilmányi Mártonné, Cseppentő Istvánné, Danosó Imréné, Papp Istvánné, Kerek Józsefné.

Kitüntetésben és 100 pengő jutalomban részesültek: Horváth Gáspárné, Koroknai Imréné, Loós Istvánné, Csirják Nagy Istvánné, Pivó Zoltánné, Róth Sándorné, Sas Sándorné, Szabó Jánosné, Fekete Andrásné, Gaál Istvánné, Layter Fülöpné, Zsuffos Istvánné, Szabó Jánosné, Kovács Jánosné, Fekete Jánosné, Szép Józsefné.

Kitüntetésben részesültek: Tóth Mihályné, Dobi Bálintné, Varga Gáborné, Ecsedi Kál-

manné, Hatala Mihályné, Kiss Gáborné, Deák Mihályné, Debreceni Jánosné, Hadházi Istvánné, Kaszás Jánosné, Molnár Sándorné, Nánási Imréné, Oláh Jánosné, Plében Györgyné, — Szentesi Sándorné, Szunyogh Lászlóné, Varga Józsefné, Wágner Adámné, Vértesi Sándorné, Sinka Jánosné, Bökönyi Andrásné, Bujdosó Istvánné, Cifra Mihályné, Fekete Pálné, Gali Sándorné, Gál Józsefné, Gyöngyösi Sándorné, Hajzer Józsefné, vit. Horváth Gáborné, Incedi Istvánné, Jocsák Józsefné, Józseg Gáborné, Kádas Sándorné, Kállai Jánosné, Kovács Istvánné, Kozma Istvánné, Köteles Györgyné, Mikhárdi Ferencné, Nagy Lajosné, Németi Gáborné, Papp Albertné, ePrényi Pálné, Pincés Andrásné, özv. Rác Sándorné, Rékasi Istvánné, Sinka Andrásné, Sipos Jánosné, Süvöltös Istvánné, Szabó Andrásné, Szabó Ferencné, Szabó Gáborné, Szabó Imréné, Szabó Jánosné, Szabó Józsefné, Szalai Imréné, Szarvas Mihályné, Sziréki Jánosné.

A hősi halált halt Kormányzóhelyettes sirjának megkoszorúzása

Budapest, augusztus 21. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes hősi halálának első évfordulója alkalmából üldöztetés jelent meg Kenderesen, az ősi családi sírboltban. A kormányzóhelyettes Kállai Miklós miniszterelnök, Keresztes Fischer Ferenc belügyminiszter és vitéz Csafay Lajos honvédelmi miniszter helyezték el babérkoszorút a sir-

helyre. A felsőház nevében Perényi Zsigmond báró alelnök, a képviselőház nevében Krudy Ferenc alelnök, a honvédség nevében vitéz Szombathelyi Ferenc vezérkari főnök, a MEP nevében vitéz Lukács Béla alelnök helyezte el koszorúját vitéz Horthy István síremlékére. Sok küldetés és számos kismember is elzarándokolt a hősi halott síremlékéhez.

Az idén össze! megnyílik Debrecenben a háziasszonyképző iskola

Hogyan lehet beiratkozni a legújabb debreceni iskolába

A Debreceni Újság—Hajdúföld hírt adott már arról, hogy a földművelésügyi miniszter elhatározta Debrecenben egy háziasszonyképző iskola felállítását. A kormány az iskola létesítésére és megszervezésére az állami költségvetésbe a megfelelő összeget be is állította már s ez a tétel két részre oszlik: az iskola évenkénti fenntartására, másik része pedig egy építendő iskola költségeire. Az építkezés költségeit több mint félmillió pengőben irányozták elő, a város pedig megfelelő területtel és több holdat kitevő gazdasági ingatlanal járul hozzá az új iskola létesítéséhez. A tervek szerint a már felépült gyönyörű gazdasági központi iskola tözsomszédságában nyer majd elhelyezést a m. kir. földművelésügyi minisztériumnak ez az új iskolatípusa, tehát a bősörményi úton és mintegy testvérintézménye lesz a gazdasági nevelő gazdasági központi iskolának. A debreceni háziasszonyképző iskola nők számára nyújt majd továbbképzést és pedig egyéves háztartási gazdasági irányú tanintézet keretében. A cél az, hogy gondos, képzett háziasszonyok kerüljenek ki az iskolából, ami azonkívül, hogy általános társadalmi érdekek egyben nemzeti szempontból is nagy jelentőségű.

Elméleti tárgyak lesznek a háztartásismeretek, állattenyésztés, kertészet, egészségi ismeretek, családi nevelés, közhasznú ismeretek, hittan, magyar nyelv számolás, honismeret, szabásrajz és ének. A tancél érdekét tartja szem előtt az intézetben működő „Gyakorló Gazdasz-

szonykör” is, melynek minden növendék tagja. Elméleti tárgyak lesznek a főzés, varrás, kertészet, háztartási gyakorlat, állattenyésztés, tejgazdaság, torna.

A gyakorlati oktatást szolgálja az intézet modern, tökéletes berendezése és felszerelése, — konyha, mosó, vasalóhelyiség, munkaterem stb., a külső gyakorlati oktatást pedig a kertészet, baromfitelep, sertés-, nyul-tenyésztés, tehenészet, tejház, szántóföld. A gyakorlati szemléken értékes mezőgazdasági

Műszaki cikkek, szerszámok, alkatrészek, rádió és kerékpárok GOMBOSI ZOLTÁNNÉ

Piac-u. 81. ● sz. Kovács Katalin ● Tel.: 12-90

tapasztalatokat nyújt az iskola tan gazdagságával szomszédos közép fokú gazdasági tanintézet 125 holdas, szakszerűen felszerelt és vezetett gazdasága és a pallagi Gazdasági Akadémia.

Az iskola Debrecenben fel-sőbb rendelkezéstől függően október hónapban nyílik meg és a felvétel iránt az iskola igazgatósághoz kell fordulni. Bősörményi-út 62. szám alá. A fizetendő díjak egész évre: beiratási díj 5 pengő, tandíj 20 pengő, eszközhasználati díj 10 pengő, gazdaasszonykört díj 5 pengő, házipatika 8 pengő, évi ellátási díj 1000 pengő, amely havi 100 pengős részletekben is törleszthető, vagy terményekkel megváltható. A debreceniek tehát a bejáró növendékek részbeni ellátás címén havi 40 pengőt fizetnek. A növendékek ka-

rácsonykor és hűsvétkor hazautazhatnak diákokat illető utazási kedvezménnyel. Az intézetre vonatkozó minden egyéb tudnivalókról a háziasszonyképző iskola igazgatósága nyújt felvilágosítást Bősörményi-út 62. szám alatt.

A háziasszonyképző iskola rendes évi tanrendje mellett programjába vette, hogy az év folyamán többször rendez rövid 10 napos, vagy kéthetes főző, tarhonyakészítő, hústalan ételket, egytálételeket ismertető tanfolyamokat.

Nem kétséges tehát, hogy ez az új iskolatípus nagy mértékben hozzá fog járulni elsősorban a magyar nőtársadalom korszerű neveléséhez és ezért az új iskola megnyitását osztatlan érdeklődés kíséri.

Kolozsváron korszerűsítik Mátyás király szülőházát

Ebben az épületben született 1443 március 27-én Mátyás, az igazságos, Hunyady János és Szilágyi Erzsébet fia. Szülőházát a nagy király kegyeletből den teher alul felmentette. II. Rákóczy György erdélyi fejedelem e ház kiváltságát megerősítette. I. Ferenc József apostoli királyunk 1887 szeptember 3-án látogatásával megünnepelte és kögyes adományával gondoskodott, hogy örök emlékeztül megjelöltesse. A kegyelet és tisztelői hirdetője ez az emléktábla, a melyet legnagyobb fiának szülőházára tettetett a tulajdonos Kolozsvár szabad királyi városra, 1888.

Tervezte: Pakei Lajos, Zala György. Öntötte: Tuszlauin Károly fia.

A fenti idézett szövege bronzba öntött, művészi kivitelű emléktábláról olvasható. Az emléktábla Kolozsár város közp. t. j. a. ferencendiek temploma, a Mátyás király utcával szemben, még mindig jó karban lévő, egyemeletes épület felében van elhelyezve.

Az emléktáblán megjelölt évben és napon ebben a házban született Magyarország egyik legnagyobb uralkodója. Azonban ez a ház nem a Hunyady Jánosé volt s így nem saját otthonukban látott Mátyás napvilágot. Ugyanis a Hunyady János felesége, Szilágyi Erzsébet akkor Erdélyben járt és a nagy eseményre megpihenni tért be a szóbanforgó házban.

Ez a ház akkor egy igen tekintélyes és gazdag szőlőbirtokosnak, Meffy Jakabnak volt a tulajdonosa. Hogy Meffy Jakab valóban tekintélyes és gazdag ember volt, azt igazolja háza, amelynek földszinti egyik részében kápolna, az emeleten pedig hovagteerem volt.

Ezt az épületet a megszállás alatt az oláhok esendőrlaktanyának rendezték be. Ennek megfelelően fűtették, faragták és alakították. Fedelét nemzeti színekre festett eserepekkel cserélték, nyílást falaztak. Ajtókat nyitották, az udvarán a esendőrlők dohányt termeltek és a v. szög-

letű, ömkeretbe foglalt ablakokat nem egy helyen kicserélték. Mindezekről eltekintve, a maguk módja szerint megbecsülték a Hunyadykat, mert a magyar nyelvű emléktáblát nem bántották, a Mátyás szobrán erőteljesebben duzzadó magyar alakokat helyükön hagyták. Hogy Fadrusz örökbecsű alkotása nem jutott másik nagy művének, a márványba faragott pozsonyi Mária Terézia szobrának a sorsára, az annak tulajdonítható, hogy szerintük a Hunyadyiak oláh származásúak. Azonban ez a történelem tudósaira tartozik, mi okból ezzel a kérdéssel itt nem foglalkozunk.

Az impérium változás után nyomokban lépések tettek Mátyás király szülőházának korszerűsítésére. A fedelét kicserélték közönséges veres esereppel. Mivel Mátyás korában csak földes és téglapadozó szobák voltak, a deszka burkolatot eltávolították és téglával póltták. A négyzetes ajtótokok helyére faragott kőből esecséves kereteket építettek, az elfalazott nyílásokat újra visszaállították. Sajnos, hogy a megindított szép és nagy korszerűsítési munkát a háború okozta anyagihiány miatt egyelőre abba kellett hagyni. Ha ezek a nehézségek eltűnnek, akkor is legalább egy év kell ahhoz, hogy lehetőleg az összes korszerűsítési munkát elvégezhető legyen.

A Mátyás király szülőháza egyik termében láthatók azok a szobor minták, amelyekkel azok készítői résztvettek a Mátyás király szobor pályázaton. Ebből látható, hogy utólag még a Fadruszen is történt változtatás. Az igen szép művekkel a következő művészek pályáztak: Fadrusz János, Köllő Miklós, Vastagh György, Radnay József, Tóth Endre és Sovánka István.

Ezek közt a minták közt látható Mária Terézia idejéből egy búzakalász koszorú, amelynek csak az alya koszorú, a felette lévő rész pedig a magyar szent koronára emlékeztet.

A Mátyás szülőháza feletti félezer év viharai szaguldottak át. Vajha a második félezer évben is Nagy Magyarország állna őt felette!

cs. Péterffy József

A Gazdasági Tanintézet igazgatósága
felkéri azokat, kik hajlandók az 1943—44. tanévre
diákokat ellátásra vállalni
közölik címüket a tanintézet titkári hivatalával
Bősörményi-út 62. Távfeszélő 13-12.

Az erdei legeltetés politikamentes megvilágításban

A háborús idők követelményeihez mérten, — örömmel állapíthatja meg az egész magyar közvélemény —, teljesen elcsitultak a belső politikai pártvitellongások, mert nyilván minden párt a nemzet egyetemes érdekeihez igazodik és minden figyelmet a nemzet egységének összpontosítására fordít. Ezt az általános magyar érdekek megfelelő belsőnyugalmi helyzetet nem is igen háborgatta eddig senki és nem jelentős az az elmúlt napon napvilágot látott cikk sem, amely helyi politikai vonatkozásban, vagy helyesebben személyi politikai érdekből egyáltalán nem kívánatos hangulatkeltésre alkalmas. Még ezzel a próbálkozással sem foglalkoznánk, ha a szóbanforgó cikk ténymegállapításai helyesek volna és célzatos beállítása nem volna alkalmas a közönség megtévesztésére. Mivel azonban a cikk elejétől végig tájékozatlanságon és tévedésen alapszik, a gazdaközönség tájékoztatása érdekében feltétlenül kívánatos az egész ügynek tiszta és igaz megvilágításba helyezése.

A debreceni erdei legeltetés engedélyezésének kérdéséről van szó, amely tudvaleg a szokatlan szárazság miatt élesen foglalkoztatja a gazdátársadalmat. Ennek kapcsán jelent meg egy cikk arról, hogy „A földművelésügyi miniszter Vásáry István képviselő intervensiójára engedélyezte az erdei legeltetést.” A cikk közli a földművelésügyi miniszternek Vásáry Istvánhoz intézett levelét, amely szerint a hortobágyi legeltetés ügyében a képviselő érdeklődésére értesíti, Debrecen város erdejében a bérlegeltetést soronkívül engedélyezte. A cikk még hozzáfűzi, hogy ezek után bizonyára rövidesen megjelenik a polgármester rendelkezése az erdei legeltetés ügyében.

Aki ezt a cikket olvasta, feltétlenül abban a téves hiedelemben ringathatta magát, hogy Debrecenben az illetékesek, a város polgármestere, a törvényhatósági bizottság tagjai heteken át tétlenül nézték, hogy mint senyvednek, pusztulnak az értékes jászágók a kiszikkadt hortobágyi legelőken és egy lépést sem tettek a gazdák által annyira sóvárgott és jogosan sürgetett erdei legeltetés engedélyezése iránt. Ime, egy ellenzéki képviselőnek kellett végre közbelépni, hogy az erdei legeltetés soronkívül engedélyeztesse s neki azután egy rövid táviratába került és azonnal engedélyeztetett az erdei legeltetés.

Ha a helyzet csakugyan ez volna, akkor az egész debreceni gazdaközvélemény joggal ráhatná fel minden illetékes és nyízó lelkűre, hogy ebben a nemzetgazdasági szempontból rendkívül fontos kérdésben a tétlenség álláspontjára helyezkedtek. De természetesen a helyzet éppen az ellenkező, és pedig az, hogy a Hortobágyról kiszorult jászágók már hetek óta legelnek a debreceni erdőkben. Erre az erdei legeltetésre pedig az engedélyt valóban soron kívül a debreceni gazdák szorgalmazására s — ugyanakkor a törvényhatósági bizottsági tagok előzetes beható szakkerüli előterjesztése alapján, dr. Kölcsey Sándor polgármester adta meg a földművelésügyi miniszter hozzájárulásától feltételezetten. Ugyanakkor

viszont, amikor a polgármester az erdőkben való legeltetést engedélyezte, táviratban kérte ahhoz a földművelésügyi miniszter utólagos jóváhagyását. Ez a jóváhagyás azóta már napokkal ezelőtt megérkezett. Az erdei legeltetés tehát az ellenzéki képviselő levelezése idején régen javában folyt.

Ezzel a gyors intézkedéssel azonban sem a Debrecen város polgármestere, sem az ügyet szintén szorgalmazó törvényhatóság bizottsági tagok és gazdák nem kérkedtek és dicsekedtek, mert ez a súlyos időjárási viszonyok miatt természetesen kötelességük volt.

A közönség azonban nyilván

jóhiszemű tévedésbe volt ejthető azzal, hogy csak elkésve és csak dr. Vásáry István intervensiójára juthattak hozzá a gazdák az erdei legeltetés jogához.

A mai rendkívüli időkben hozzá kell szoknia a fórumon szereplő tényezőknek ahhoz, hogy aki valamit tett a maga posztján az ügyek előbbreviteléért, azt nem szabad egyéni célok, de még csak politikai vagy pártzempontok érdekében sem kamatoztatni.

Es befeljezésül tegyük hozzá: a képviselők általában, akik pártjuk kebelében végzik törvényhozói és közérdekű tevékenységüket, naponta nem egy, hanem sok levelet intéznek a miniszterekhez, vagy más kormányhatóságokhoz s ha az azokra kapott válaszokat minden alkalomkor nyilvánosságra ohajtanák hozni, valószínűleg külön lapra volna szükségük.

meg fog könnyebbülni... Hiszen magáról tudhatja, hogy az elmondott bánat megosztott bánat és úgy érezzük, hogy nem magunk hordjuk terhét...

Az öreg úr lehunyta fáradt szemhéjait. Bársonyosok voltak, de olyanok, mint a lepke szárnya, ha leszedik róla lelketlen kezek a himpót...

Fent csicseregtek a madarak, a levelek susogtak és hozzákezdtem böngészni az öregek írásokat... A Ma haláltánc-énekeit.

Elmesélem röviden, mi volt bennük.

Harmadikos elemista volt, amikor valami bizsergést érzett a szívében. Most utólag azt tartja erről az érzésről, hogy a szerelem, a tudatalatti szerelem bontakozott ki a csepp lélekben. Két leánya tetszett neki. Ezekkel játszott mindig, örökkön-örökké. Az elemi iskola elvégzése után előbb gimnáziumba akarták adni szülei, azonban a földet imádták... és odahaza maradt. Húsz éves korában engedélyt kért és megházasodott. Gyermekkor szerelme egyikét vette el, akivel boldog családi életet élt sokáig. Vagyonilag is gyarapodni kezdtek. Boldogságukat úgy látszik az Isten is méltányolta, csakhamar egymásután születtek gyermekeik. S közben, nagy szorgalommal, beosztással negyven hold földet szereztek.

Boldogsága sokáig bearanyozta családi életét. Még a világháború véres zivatara sem tudtak fellegetteket zavarni a napsugaras családi élet egere. Abban az évben azonban, amikor a nemzet összeropant, családjában is megkezdődött a tragédia-sorozat.

Sándor fia a világháborúban súlyos hullást szerzett. Hazatérte után sokáig betegeskedett. Egyre sorvadozott, mint a mázas cserépbe tett virág. 1919 november 16-án bekövetkezett a tragédia: szeretett Sándor fiukból kiröppent a lélek. A gyászborult családapa szíve teletelte volt keserűséggel. A frissen hantolt sírnál sokszor elmerengett s szívében fájdalomnak szavai versé gömbölyödtek. Ezt fel is vésette fejéjére:

B... Sándor alig élt 24 évet, megszakadt az ifjú élet. Hozzád vágyunk, hozzád megyünk Pihenj békén jó gyermekünk!

Ebben az időben másik fia román fogságba került. Nyiregyháza tartották tusként Ernőt, enne nem adtak neki, csak száraz kenyert és vizet. Csontváz, élő-halott volt már, mikor végre kiszabadult. Másfél évig ajnározták, édes szóval biztatgatták, táplálták. De hiába volt minden. Mert ez is beegoronyedt a földbe 1921 április 7-én. Fejfájára ezek a sorok kerültek:

Sanyi testvér! Hozzád hívt az ég. Bizony nekünk korán jött el a vég. Keseregnek utánunk szüleink, Míg itt végre egyeznek poraink...

Négy lány, négy virágszál pompázott még a házuknál. A rájuk szakadt bánatban ezek hoztak még életükbe némi kis napsugárt. Margit és Matild két rózsaszál volt. Ha valahol megjelentek, tavaszi napfény ragyogott ott. Mindenki csodálta őket. Gyönyörűek, szívvidítóak voltak...

1923 márciusában Matildnak megfájdult a bokája. A remegő apa, akit a Halál már ugyancsak megcsúfolt, Debrecenbe hozatta féltett, szép leányát. Nincs mentség. Amputálni kellett a lábát. Hiába volt minden, a tavaszi szellő elfujta gyenge harmat életének mécsesét. Fejfájára ezeket a sorokat vésette a megtört családapa:

B... Matild nyugszik itt és két jó fivére.

A novellapályázat jelenlegi állása

Az elmúlt héten közzöltük a Debreceni Újság novellapályázatának eredményállását. Az azóta beérkezett szavazatok összeszámolása után most a helyzet a következő:

1. Oszlai Verona „Kicsi Orsolya meghal” című novellája 362 szavazattal.
2. Bielik Wurfel Katalin „Az apa és fia” című novellája 315 szavazattal.
3. Linkner János „Névtelen levél” című novellája 285 szavazattal.
4. Dragorits Eugénia „Fuvárosok” című novellája 230 szavazattal.
5. Nyári Lajos (Tetétlen) „Karáli Istene” című novellája 224 szavazattal.
6. Sztankai Gyula „Kód a Kakuk-völgyben” című novellája 124 szavazattal.
7. Cseke Ferenc „Ügy” című novellája 79 szavazattal.
8. Kostya György „33 éves férfi” című novellája 75 szavazattal.

9. Brilla Ernő „Ébresztő óra” című novellája 72 szavazattal.
  10. Szondi Lajos „Lelkes János” című novellája 69 szavazattal.
  11. Körner Géza „A zengő szobrok” című novellája 51 szavazattal.
  12. Zs. Molnár Ibolya „Akik mindig élni fognak” című novellája 51 szavazattal.
  13. Bozóky László György „En, Tamás Máté” című novellája 48 szavazattal.
  14. Hegyaljai Kiss Géza „Az oszlári lángok” című novellája 47 szavazattal.
  15. Sárközi Lajos „Az eső” című novellája 44 szavazattal.
  16. Joó Imre (Galgó) „A titok” című novellája 38 szavazattal.
- A novellák közlését folytatjuk, amennyiben helyünk engedi, minden számban közlünk egy-egy sikeres novellát. Várjuk a további szavazatokat.

A Ma Haláltánc-énekei

Egy család tragikus sorsa — Sir hantok domborulnak egymás mellett s mindegyikben az apa reménye nyugszik

A középkor költészetének legkorábbi és legjellegzetesebb megnyilatkozásai a Haláltánc-énekek voltak. Mennyi misztikum, mennyi borongó, kongó sötétség, titokzatos, magunkbomlányodni készülő gondolat, vibráló, cikázó érzések sűrűsödnek soraikban. A halál hideg léhellejét érzi az ember és megborozong, mert metsző, ősi szél, éles avarszag csap fel a nyitott sírszájából és a szívünk remegni kezd, pedig csak élettelen, fekete betűk kiáltoznak felénk...

A nap aranykoránát hintte a fák tetejére, mikor... összetörik... velem. Tóth Árpád nagyerdei emlékoszlója közelében ültem a kispadon. Az egyik végén. Udvariasan megkérdezte:

— Szabad?
Aztán leült a pad másik végére. Nagy, magas ember volt... valamikor. Mert most görnyedt a háta, mintha az évekkel együtt mázsányi gondot rakott volna a Sors nyakára. Haja fehérben csillogott. A legszebb ezüst... Azt mondják az emberek: boldogságot jelent. A szemében mégis szomoró fény bujkált. Fátalos volt, mint az ég alja, ahol szürke felhőfoszlányokat sodort össze a messi szél.

Sokáig ülünk egymás mellett. Hallgattuk a fák édes csacsosását: minden kis szellőre, szellőcsókra megborgongtak a levelek.

Hallgattuk a madarak énekét. Valamelyik tórusk nászát ülte éppen, arra énekeltek. A közelben a kis patak csobogott. Halkan. Olyan volt ez a nesz, mint a csillagok percegése felhőtlen, szélcsendes éjszakákon.

Az öreg úr törte meg a csendet. — Kedves uramócsém, ne haragudjon, hogy zavarom... — kezdte szinte bocsánatkérően, — nem idevalósi vagyok...

— Tessék csak, tessék egész nyugodtan, kész örömmel állok bányám rendelkezésére, ha valamibe segíthetek — vágtam közbe gyorsan.

Elmerengett. Volt valami őszi bánat a nézésében.

— Kinek az emléket őrzi ez a csinos alkotmány? — kérdezte később.

— A Tóth Árpádét — feleltem... — Szegény, szerencsétlen Tóth Árpádét, a szelid bánat költőjét... Fiatalon halt meg...

— Akárcsak az enyéimék... Ránéztem és láttam, hogy könny csillog a szemében. Harmat rezgett a szempilláján, mint kora reggel, hajnalban a virágok szirmján.

A zsebében kotorászott, csomó írást szedett elő. Kezembe nyomta. — Ezekben a sorokban benne van az egész tragédiám — jegyezte meg. — Nem követ el titoksértést, ha elolvassa és az én lelkem...

Halandó, ha erre jársz, nézz fel az légre, Necsak, hanem hő imád is rebegd [el mindég, Neked is előbb-utóbb eljön a vég

A sok csapás nem törte meg a lelkét, lelkében a hitét. Még jobban bízik az Istenben s még akkor is imára nyílt a szája, mikor 1924 július 20-án nyolc hónapi súlyos szenvedés után Margit nevű leánya sírfájára is verset kell faragni:

B... Margit, aki húsz évet élt, A jövőből nem ily sorsot remélt Szülők, hogy bírjátok a keresztet Rózsákkal töltsétek meg e kertet. Fájdalmatok hogy nem visz a surba? Jobb volna ott, mint itt élni sírva!

Nem sokkal ezután újabb bánat érte. Most már hajlot lett a háta, ennyi bánatot, szomorúságot egyenes derékka már nem tudott elviselni. Sokat kellett a tátongósájú sír felé hajolni és végül így, hajlott állapotban merevítette meg a Sors, mikor hön szeretett feleségét is behantolta. A szívére ráült a bánat fekete madara. Magabavonult. Bezárkózott lelke kamrájába és az egyik napon megírta végrendeletét. „Ernő fiam és Margit lányom sírja között üres hely maradt. Ide temessenek” — rendelkezett akkor. — „Koporsómat csak két gyermek kísérheti ki majd, mert tudom, hogy igaz fájdalomkönyvet már értem úgysem ejt.”

1942. október 1-én újra temetett. Most már csak egy gyermeke maradt, az is rossz útra tévedt. A vagyton elkápráztatta s most hogy 40 hold maradt és ő, egyedül a gyermekok közül, mindenáron hozzá akart jutni a földhöz. Az apa a sok sorscsapásck súlya alatt meg akart válni a földtől. Már vevő is akadt, mikor egyik gonoszlelkű ismerőse névtelen levelet írt a vevőnek, — amelyben czzal gyanusítja meg, hogy a föld lopott, nincsen Isten áldása rajta, azért hullott el lassan fokozatosan a nagy család.

Es hogy betette még a sors végtelen fájdalomát, gonosz tréfát üzött vele. Szerettei sírja minden eszendőben virágpompában díszelt. Es amn. oit időzött, úgy érezte, hogy az emeltfejú virágokból gyermekei tizta, ártatlan, becsületes szemei tekintenek feléje... Egy reggelre aztán lelketlen kezek lelépték az összes virágokat, tövesztől elhordták. A szomszédos sírkőről is...

A háta még jobban meggörnyedt. A szeme fénytelen, fakó lett a sok sirástól. Most már nincsenek könnyei, nincsen jajszava sem, még a rossz útra tévedt gyermekéről sem. Lelkes alázatás lett, szívében új versek csilingelnek, de nem haláltánc-énekek. Az Isten dicsőítt egytől-egyig, amelyekben alázatás, keresztényi türelemmel várja a Halált, amely elvezeti majd szeretteihez.

Szelel borzolta végig a fákat. A karcu fenyőfák templomi illatot lehettek.

Visszaadtam a kézírás.

Es az öreg úr mártírrá magasztosult, amint szemével feltékkintett az ég... Az Isten kereste szemével... Meg is találta biztosan, mert ő látja már... Látja, hiszen sokszor felkereste sújt kezével, amik megborbáltatásnak szánt, hogy teljesebb és igazabb legyen egy szer majd a megdicsőülése!

(Kagyó.)

TÖLTŐTOLL
TINTAKULIK, JAVÍTÁSOK
HURAY műszerész-
mester
Deák F.-u. 14
Telefon: 1-93.

Hajdu vármegye kiépíti a nádudvari átkelési szakaszt

A rendkívüli viszonyok között is igyekeznek a vármegye fejleszteni az úthálózatot

Hajdu vármegye az első világháború után nagyarányú útépitési programba kezdett. Különösen Ráds István alispán és Kovács Gyula, az államépítészeti hivatal főnöke állították tevékenységük homlokterébe a hajdúmegyei, meglehetősen elmaradt úthálózat fejlesztését s ez az akciójuk egyszerű eredményül is járt. Megállapították, hogy az utolsó tizenöt év alatt Hajdúmegye kiépített utainak hossza 240 kilométerről 412 kilométerre emelkedett, tehát csaknem megkétszereződött. Hogy milyen nagy hordereje van ennek mezőgazdasági, de még általános közlekedési szempontból is, azt felesleges itt fejtegetnünk.

Hajdúvármegye most a rendkívüli viszonyok közepette is rajta tartja kezét ezen a kérdésen. A háború alatt is folytak az útépités munkái, ha természetesen nem is olyan módon és mértékben, mint a béke idején. Hajdúvármegye mindenekelőtt is az anyagot igyekszik biztosítani az útépitéshez s ez évben is már hozzájutott ezer vagon könyaghoz, de még jelentős mennyiség beszerzése van előirányozva.

A kaba—derecskei úton egy kilométeres szakaszt már kiépítették az idén s legutóbb pedig a püspökladány—balmaz-

újvárosi közúton a nádudvari átkelési szakasz lemezes kisköburkolattal való ellátására tartottak versenytárgyalást. A szükséges könyagot: lemezes kiskövet a lejárónak való követ, a szegélykövet a vármegye bocsátja a vállalkozó rendelkezésére. Emellett is azonban a 803 folyóméter hosszú út burkolási munkáira 179.980, tehát kerek-számban 180.000 pengő volt a legalacsonyabb ajánlat. Ez pedig azt mutatja, hogy az útépitési költségei rendkívül emelkedtek. Ebben a tételben a könyag ára nem is szerepel, mert ezt a vármegye adja, még a háborús idők elején szerezte be. Ehhez tehát még a régi áron juthatott hozzá a vármegye, ami nagy megtakarítást jelent, mert ha jól tudjuk, ebben az évben is két ízben: áprilisban és augusztusban emelkedtek az útépitési könyagok árai.

A vármegye most foglalkozik a beérkezett ajánlatokkal. Még nem lehet tudni, hogy az építésre vonatkozólag milyen megoldást tart a legelőnyösebbnek. Annyi bizonyos csak, hogy a vármegye szeretné keresztülvinni ennek a nádudvari átkelési szakasznak a kiépítését is, amely után még más útépitési munkákra is sor kerülhet.

akik a szélhámos tartózkodási helyéről valamit tudnak, azonnal értesítsék a bűnügyi osztályt. Nem lehetetlen, hogy Romwalter, ha valóban Debrecenben van, akkor az újpesti esetekhez hasonló szélhámoskodásokkal fog kísérletezni.

A BAJTÁRS

Kevés ember van, aki tagadja, hogy az állatoknak, növényeknek nincsen lelke. Kint jár az Nagyerdőn s hány sorvadó fát láthat. Azt mondják sokan az ilyen fára, hogy valami szű rágja a gyökereit. Az is, de a fának is van bánata... bűntudata. Éppenúgy az állatnak is. Mindenki látott már megtörtfenyű szemmel kullógó kutyát, lovat... Sokat nem a betegség bántja. Nem a testi betegség. A lelke beteg igen soknak. Természettudósok, természetbúvárok rengeteg példával igazolják ezt az állításomat. Magam is megfigyeltem néhány évvel ezelőtt egy kedves jelenetet, amely ékesen bizonyítja, hogy igenis: az állatnak is van lelke.

A Felvidék visszatérése idején egyik útegünk Debrecen város határában, hatalmas gazdaságban kapott átvonuló szállást. Néhány héteig tartózkodtunk itt s a lehetőséghez mérten kényelmesen berendezkedtünk. Az istállóban, a hámos lovak mellett néhány ugra-bugra borjút költöttek be a jászolhoz. Egyik fiatal csikónk „egyetlen” súlyos rugást kapott hámos párjától. Első lába alaposan feldagadt s annyira fájt, hogy sokszor bánatos könnyek gyilktek meg okos szemében. Mint beteg lovat, a szélső állásba helyezték el, hogy a többi kivezetésénél ne háborgassunk. Mellette egy tarka borjú ropogtatta az uraság szénáját. „Ügyetlen” ott állott esetenül, betegesen a jászolnál. S az egyik napon véletlenül kevesebb szénát kapott, mint társai. Ügyetlen élesen maradt. Szeme fájdalmasan csillogott, el-elnyerítette magát s keserves, kéré szavára felfigyelt a kis borjú. Előbb értetlenül nézte a hatalmas állatot, majd hirtelen „felfogta” a helyzetet. Meleg, hámos orrával bökösni kezdte maga elől a szénát s nem nyugodott, míg tekintélyes mennyiségűt „át nem jászolt” ügyetlennek. A csikó hátságon fogadta a segítséget, s jóízűen nekilátott az illatos széná roppogtatásához.

Véletlenül tanja voltam ennek a jelenetnek. Másnap, az etetés időpontjában ismét megfigyeltem az ügyelent és a kis borjút. Az előző napi jelenet megismétlődött. Ügyetlen hálásan pillantott a bajtársra és megelégedetten roppogtatta a kis borjút által juttatott szénát... És így volt ez napokon keresztül... Amikor aztán ügyetlen meggyógyult, viszonzta a borjú nemese cselekedetét. Hámos-társa elől el-ellopott egy-egy harapás szénát és most már ő erőszakos rá a borjúra... Hű bajtársak lettek s mikor elindultunk, ügyetlen fájdalmasan nyertett és mindaddig vissza-visszanezett az istálló felé, míg csak el nem tűnt a gazdaság a magas kukoricatáblák mögött... (Kagyó.)

Lopás gyanúja miatt

őrizetbe vett a rendőrség egy MÁV főszertárost

A debreceni MÁV állomásfőnökség az utóbbi napokban sorozatosan tett feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki a vasuti kocsikból ablakfüggönyöket, a pulmannkocsikból gumilemezeket lopott, de igen sok gumitömlő is elveszett. Legutóbb pedig az állomásfőnökség arról értesítette a rendőrséget, hogy 109 méter hosszú gépszij tűnt el.

A sorozatos feljelentések alapján a rendőrség mindenre kiterjedő szőleszkörü nyomozást indított a vasuti lopásokkal kapcsolatban. Ennek során a gyanú Takács Imre Epresekert utca 11. d. szám alatt lakó főszertárosra terelődött a gyanú. A rendőrség a főszertáros lakásán házkutatást tartott, amely meglepő eredménnyel végződött, mert nagyobb mennyiségű cinket, varrószíjat, gumitömlőt és gumilemezt találtak lakásán. Vitathatatlan, hogy ezek a dolgok mind az Államvasutak tulajdonát képezték.

A bűnjelek megtalálása után a rendőrség Takács Imrét őrizetbe vette és bekísérte a rendőrség központi ügyeletére. Itt azonnal megkezdtek kihallgatá-

sát. Egyelőre még nem lehet tudni, hogy Takács Imre milyen körülmények között juthatott az állami dolgok birtokába, egy azonban bizonyos, hogy a terhelő bizonyítékok alapján a rendőrség kihallgatása után szombaton délelőtt átkísérte a királyi ügyészség fogházába. Takács Imre már közel 40 éve áll az államvasutak szolgálatában.

A 109 méter gépszijlopással kapcsolatban a rendőrség külön nyomozást rendelt el. Ez a nyomozás is eredményre vezetett, amennyiben egy másik vasuti szertárost is őrizetbe vettek. Alapos a gyanú, hogy ezt a lopást pedig ez a vasuti szertáros követte el. Mindenesetre a nyomozás érdekében a második lopással kapcsolatban nevéket még nem lehet közölni.

A rendőrség a szertárost is átkísérte a királyi ügyészség fogházába, de a nyomozás még folyik az orgazdák személyazonosságának megállapítására. — nem lehetetlen, hogy a két őrizetbevetéssel a debreceni rendőrség egy jól megszervezett bűnszövetkezetet tett ártalmatlanná.

A görögdinnye ára kilogrammonként ötven fillerre esett

A burgonyafelhozatal fedezi a keresletet.

A debreceni zöldségpiacon szombaton is élénk volt a felhozatal. Egyes cikkeknél ugyan a szárazság némileg érezteti hatását, mert nem olyan nagy a kínálat, mint ilyenkor szokott, de egyébként a közönség hozzájuthatott mindenhez.

A piac rendjét egyedül a burgonya iránt megnyilvánuló s részben indokolatlanul felfokozott kereslet zavarja meg. Már hajnali öt órakor elkezdődött a vándorlás a burgonyáért s aztán tíz helyen is kialakult a sorballás. Pedig burgonyában sincs hiány, mert naponta 100—150 métermúza kerül a piacra.

A sorompóknál ugyanis a burgonyával megrakott szekeret mind a Rákóczi-utcai piacra irányítják, hogy ott kilónként mérjék ki. Az ár 32 fillér. Eddig még mindenki kapott. Sajnos azonban, a megfigyelések szerint egyesek egy délelőtti két-háromszor is megfordulnak, amiből arra lehet következtetni, hogy tárolják a burgonyát. Ez pedig helytelen. Eltenni ugyanis a később felszedett burgonyát célszerű s a hírek szerint a szabócsmegyei burgonyatermés az idén is kifűnőnek ígérkezik, tehát burgonyával mindenki elláthatja magát.

Nagyon kívánatos, hogy a piacon a burgonyáért való türelmetlen várakozás megszűnjék, aminek legfőképpen a közönség érthetetlen idegessége az oka, mert burgonyából eddig még mindig jelentős készletek érkeztek a piacra.

A paradicsom mutat érezhetőbb áremelkedést, amennyiben

kilónként 30 fillerről már 80—90 fillerre ugrott fel. Ez a gazdák azzal magyarázzák, hogy a szárazság miatt kevés lesz a termés. De a helyzet még itt is javulhat, mert hiszen a paradicsom őszig érik.

Görögdinnyét nagyobb tételekben szállítják már, úgyhogy szombaton reggel kilónként hatvan fillérért kínálták az import eladók a Csapó-utcai piacon. Ugy látszik azonban, hogy egyes kiskereskedők még előcsöbben tudnak a termelőktől beszerezni, mert ötven fillérért árulták a görögdinnyét.

A sárgadinnye kilogrammonként minőség szerint 80, 70 és 60 fillérért kelt.

A dinnye árát befolyásolhatja az időjárás változása és a sarkába lépő szőlő is, amelyet most még 3.80 pengőre írtak ki kilogrammonként.

Egyébként az árak az egész vonalon szilárdak és tartottak. Szekérszámra volt főzöttök, darabonként nagyság szerint: 1.40, 1.20, 1.— pengő. Zöldbab, minőség szerint: 1.40, 1.20, —.90 pengő. Szemesbab 1.— pengő. Zöldség csomója 50 fillér. Káposzta fejenként 1.20, 1.— pengő. Savanyított káposzta kilónként 1.20 pengő. Csöves-geri 18 fillér.

A gyümölcspiacon: Körte 1.80, 2.—, 2.40 pengő, minőség szerint. Edesalma 1.60, 1.80 pengő. v. Vesszilva 1.40 pengő. Őszibarack 3.80 pengő. Befőzni való aranyalma 60 fillér.

A baromfipiacon is volt a hét folyamán a keresletnek megfelelő felhozatal.

Hogyan ugratta be az újpesti asztalosokat a mülábu szélhámos?

Az utóbbi időben a szélhámosok egy új fajtáját választották ki a bűnözésnek és egymásután károsítják meg hiszékeny áldozataikat. A háborús gazdálkodás következtében egyes nyersanyagokhoz csak korlátozott mértékben, vagy egyáltalán nem lehet hozzájutni és a szélhámosok az ebből adódó lehetőségeket használják ki pénzszerzési forrásul. Ezt igazolja az újpesti rendőrkapitányság megkeresése is, amelyet a debreceni rendőrséghez küldött.

Napokkal ezelőtt Újpesten az asztalosmesterek között egy mülábu ember jelent meg, aki cukrot, enyvet, sellachot és más asztalos kelléket kínált megvételre. Miután enyvhöz és sellachhoz csak nagyon nehezen lehet hozzájutni az asztalosmesterek egymásután eszközölték a megrendeléseket és előleget is adtak. A mülábu ember a pénzt felvette, eltávozott, de sem az árut nem szállította le, sem a pénzt nem adta vissza.

Az asztalosmesterek csak ezután jöttek rá, hogy egy szélhámosnak lettek áldozatai és egymásután tettek feljelentést a rendőrségen. Hejjer Károly elpanaszolta, hogy a mülábu szélhámos cukrot kínált neki eladásra 10 pengős kilogrammos áron. Ő 130 pengőt adott át és várta, hogy mikor szállítja le a cukrot, de még a mai napig sem kapta meg, sőt a pénzt sem adta vissza.

Tóth János asztalosmesterrel már sokkal rafináltabb módon járt el a szélhámos. Elmondotta, hogy nagyobb mennyiségű sellachot, enyvet és más asztalos kelléket tud szállítani. Tóthnak felajánlotta, hogy a pénzt adja át tanulójának és küldje el

vele. Tóth János valóban átadott 1600 pengőt tanulójának, aki a mülábu emberrel együtt el is távozott. Nemsokkal később a tanuló visszatért és sirva panaszkolta el gazdájának, hogy a féllábu ember felesalta egy bérház ötödik emeletére s ott az egyik sötét folyosón az ember ökölrel fejbeütötte, majd a nála levő pénzt elvette és mire ő a meglepetéstől magához tért, már el is tűnt.

Volentonsz Lajos asztalosmester hasonlóképpen adta elő a dolgokat. Nála is megjelent a mülábu szélhámos és asztaloskellékeket kínált megvételre. Ő 2211 pengőt adott át tanulójának erre a célra. A szélhámos tanulójaival együtt távozott. — Nemsokkal később tanulója azzal tért vissza, hogy a mülábu ember leütötte és a pénzt elvette tőle.

A sorozatos feljelentések alapján az újpesti rendőrség szőleszkörü nyomozást indított a szélhámos kézrekerítésére. Nyomozás során megállapították, hogy a mülábu szélhámos Romwalter József 34 éves újpesti lakos, azonos, akit a pestvidéki királyi törvényszék januárban ítélt el börtönbüntetésre szándékos emberölés büntetésének kísérletéért és ezen kívül kétszer volt elítélve sikkasztásért. Romwaltert egyébként országosan körözik. Miután az újpesti rendőrség a szélhámóst nem tudta elfogni és az a gyanú merült fel, hogy az Debrecenbe szökött, megkeresték a debreceni rendőrkapitányságot felkutatására.

Romwalter 30—34 éves lehet, különös ismertető jele, hogy jobbábra mülábu. A debreceni rendőrség felkéri mindazokat,

Vendéglősök, korezmárosok!
szükségletüket legolcsóbban

Pótor László
hőnagykereskedőnél szerezhetik be.

Hatvan-u. 35.
Telefon 82.71.

Munkás-szalonnáért cserébe fát szállítunk

Alföldi Fatorgalmi Rt. Debrecen, Rákosi-u. ca 4. szám

LELKI KLIMA

Lélektani tanulmány

A reggeli órákban beléptünk egytánc amax érzésreakciójának és itt hivatalba, hol már az első félóra alatt minden tisztviselő szorgosan végzi munkáját. Mondjuk úgy: „bejött a munkába”. A hangulat jó és teljesítményeket ígér. Egyszer csak belép a főnök, osztályvezető, vagy igazgató, kedvetlen, szigorú arccal. „Sűrű a levegő”, mondják néhányan és a hangulat hőmérője máris néhány fokkal kevesebbet mutat. — Midőn aztán valamelyik osztályról „magas feszültséget” jelentenek, el-lányhul az egyébként elevennek in-dult munkaközpont és kedvetlen re-ménytelenség tölti be az összes szoba-kat, sőt az irodában ügyüket in-téző magánfelek, a nagyközönség kö-réből, szintén kapnak némi izelítőt ezen „magas hangulatból”. Majd kedvetlenül hagyják ott elintézetlen ügyüket és otthon folytatódik a do-log úgy, ahogy a magánfél otthona kivetheti részét az ilyesimből. Amint látjuk, egyetlen ember kedvetlenségéből merítve, így veszti el munka-kedvét tetemes számú ember.

A test és lélek változásának ki-finomult és elmélyült felismerése a gyakorlati pszichológiának utolsó 10 évében értékes indítékokat adott. Itt kiemelendő különösen az a rész, mely az egyén teljesítményességét másokkal együtt munkaközpontjával kapcsolatban vizsgálja. Oly személyi-ségen túli behatásokról van tehát szó, melyek az embertárs részéről érik az egyént.

Orvosi megállapítások szerint a kedélyt érintő folyamatok testünk-ben oly elváltozásokat hoznak létre, melyek teljesítményességünket befo-lyásolni képesek. Ezen elváltozások hormonal-biokémiai alapja még nem egészen ismeretes, de nem történő vele, nem felel meg a komoly kutatás méltóságának.

Különösen fel kell figyelniünk, ha munkateljesítményünk csökkenése-k kiküszöbölési lehetőségéről van szó. Vessünk tehát néhány pillan-tást az élet színpadának kulliszái mögé.

1. ERZÉSEK, HANGULATOK ÁTVITELE

Az ember először is egyes lény, saját érdekekkel és ugyanakkor cso-porpos lény is. A csoportos életből számára (és viszont) surlódások, re-zultások adódnak, melyeknek nem volna kitéve, ha egyes lény volna és amelyekből, mint csoportos lény nem, — vagy csak nehezen vonhatja ki magát. A gyermek nem nézheti más sírását anélkül, hogy ő maga is ne sírna. A nevelés ragályos voltát még a felnőtt is önmagán tapasztalhatja. Némely emberben mások fájdalom-külvitása valóságos fájdalom idéz elő. Az érzések az előidéző lényből közvetlenül áradnak környezetére: ragályosan hatnak. A társas állatok-nál ugyanezt tapasztalhatjuk. Ha sok papagáj van egy ketrében és egy közülük nyugtalankodik, akkor rövid idő múlva az összes papagá-jok a legveszedelmesebb nyugtalan-ságba csapnak át. Ha egy kutya ugatni kezd, nemsokára az összes szomszéd kutyák ugatása visszhang-zik. A nyáj, a csorda hasonlóan viselkedik. Nyugalom és izgalom, fé-lelem és ellenségeskedés váltogat-ják egymást, aszerint, hogy a vezető állat milyen hangulatban van.

Az életnek minden jó megfigye-lője megállapíthatta már, hogy nem csak érzések, hanem hangulatok, magatartások, gondolkodásmódok is terjedhetnek fenti módon, mégpedig hordozójuk útján környezetükre. — Érdekes, hogy hordozójuk mit sem tud erről és ebben van a veszély komolysága. Természetes, hogy az ilyen kisugárzásokon nem lehet urrá (?) az alárendelt személy, ha-nem kizárólag az autoritás hordozója. Teljesen mindegy, hogy a vezető személy csak lelkileg, szellemileg, vagy külsőleg, tehát gazdaságilag is alárendeltnek; ezek ki vannak

2. A BEFOLYASOLÁS ELLEN-ALLASA

Hogyan lehet tehát az ilyen ér-zésátvitelt megakadályozni? Le-het-e? Ez teljesen az illető személy lelki erejétől függ. Kinek kevés ellenálló erővel fog rendelkezni a hangulatragály ellen. Az erős — kül-lönösen, ha gondoskodik erejének fontos „lelki vitaminokkal” való táplálásáról, — minden esetben ellenáll és győztes marad e lelki harc-ban. Az erők közé tartozik az agresszív típus is, még ha nem is so-rozolható a pozitív munkaerő sorába, akkor is képes harcos magatartásá-val a levegőt tisztítóan hatni és a többi „fejbőlöntő Jánosok” hátge-rincét egyenesíteni. A pontyokkal telt tóba engedett csuka gondos-kodik felszabadító változatosságáról és frissességéről, mindenesetre meg kell gondolnia, hogy támadó szelle-mének áldozatává is eshet. Hatásosan ellenállhat az érzés és hangulatragálynak, ki saját erős lelki erejét okosan, meggondolva alkalmazza.

Az érzés- és hangulatragály hát-rányainak kikapcsolási lehetőségét annak eredeti hordozójának, a vezető személyiségének kell keresnünk. — Hangsúlyozom, hogy az érzés és hangulatátvitel gyakran a hordozó tudata nélkül megy végbe. Itt a ve-zetőszemélyiség számára egy igen fontos technikai követelmény lép elő térbe, mégpedig, ha a vezetőszemély tudatában van elhatárolásának és el-járásainak, akkor tudatában kell lennie érzéseinek és hangulatának is, ha csak nem ceszaroniában szen-ved. A hadvezér hangulatában soha sem szabad változásnak beállani, hanem mindig egyenletesen nyugodt és megmondott legyen. A vezető szem-ély lényegének példának kell len-nie. A vezető személy felelősségéhez szigorúan hozzátartozik, hogy na-gyon is tekintettel legyen a aláren-deltjeinek lelkiéletére.

Mindenesetre mindenki hozzájárulhat egy lelki klíma kialakulásá-hoz, de főleg a vezetők hangulata mindig az irányadó. A vezető szem-ély ne vegye az erősebb jogán a jogot igénybe, hogy alárendeltjeinek lelkiéletére, — állapotára befo-lyást gyakoroljon. Gondolja meg, hogy rosszkedve átragad alárendelt-jeire és így az összeség munkáját tetemesen, negatíve befolyásolja.

Mindezen megállapítások nemcsak hivatalokra, irodákra, üzemekre vo-natkoznak. Az iskola lelki klímá-jáért egyedül és kizárólag a tanító, illetve a tanár felelős. Ha dühét, rossz kedvét, stb. neki engedé, akkor felelőtlenül cselekszik. Ki-egyensúlyozott hangulat és itt-ott egy kis tréfa lendületesen hat és kedvező légkört teremt, a tekintély legkisebb csorbulása nélkül.

Végül néhány szó a család lelki klímájáról. A napnak hány óráját és az év hány napját képes a házastárs rossz kedve, tulajdonsága el-mérgezni. Vagy a családfő hozza haza munkahelyéről a rossz kedvet és válik családjának tiranussává. Gondolkodásra késztető, hogy van-nak emberek, kik csekély önuralmuk miatt zsörtölődéseikkel és rossz ked-vülkkel elviselhetetlen tartós állapot-tal hoznak létre. Szerencsére talán a családi élet más oldalán gondoskodik némi egyensúly helyreállításáról.

Mindenesetre sokkal nagyobb je-lentősége van a lelki klíma problé-májának, mint ahogy azt az első pillanatban látjuk. Ha ezt belátná mindenki és több tekintettel volna a saját és mások lelki életére, nem volna az emberségnek oly sok boldogtalan és megmérgezett perce. A lélek dolga, hogy a belső vidámsá-got oly sokáig és olyan mértékben tartásuk felett, ahogy az csak lehet-séges.

A hus ellátás

nem valami biztató az bizonyos, de már megszoktuk, hogy nem mindig szükséges az, hogy a kenyér mellé hús is legyen. Háború van, egészen bizonyos, hogy a háború után aztán másképpen lesz minden. Ez az áldo-zat egészen jól elviselhető, ha na-gyobb bajunk nem lesz. Az bizonyos, hogy az elkövetkező hús esztendő-ben sokkal, de sokkal kevesebb em-ber fogja felkeresni a csehszlovák híres fűrdőket, mert a gyomrokkal, belekkel, epékkel nem lesz annyi baj. Valamikor úgyis belőünk, ma-gyarokból éltek főleg ezek a „világ-hírű” fűrdők, mert a mi konyhánk aztán igazán ismerte a zsírt, hasz-nátal a húst nyakló nélkül...

Ma persze másképpen van, de még rosszabbul is lesz.

Erre illik felkészülni, de nem il-lik erről olyan kétségbeesetten be-szélni, főleg nincs ok a jajgatásra. Egy bizonyos, a háziasszonyok, amilyen jó polgári háztartásban, fő-leg a középosztálybeliek a hetedhét kínok-kinját állják ki, míg összeál-lítják a déli ebédet, a legfontosabb étkezés módját, de azért minden nap, minden háznál főznek valamit. Sok gond, nagy tépelődések között, de mindig akad valami harapnivaló.

Aztán jött a hír különben is, hogy e hó 15-étől tíz deka húst kap mindenki egy héten. A fontos egye-lőre az, hogy mindenki kaphat, nem úgy, mint eddig, hogy a szemfülesek, nagyobb erszényűek többet is kap-tak. Ezt pontosan és biztosan meg-kapja mindenki. Valljuk be, ez is régen várt eredmény. Ezért harcol-tak már sokan. Most itt van, nincs tehát kellő ok a zúgolódásra...

Igen, persze, jól tudjuk, hogy lesznek ezután is sokan olyanok, akik nem fogják beérni a tíz deka hússal. Jól tudjuk, hogy nálunk sok minden alól vannak kivételek, de azt is tudjuk és hisszük, hogy azo-kat, akik ezt a nagyon időszerű és szigorú rendelkezést keresztül hág-ják, azokat meg is fogják büntetni annak rendje, módja szerint...

Nem is arról van szó, hanem arról, hogy a törvényesen kiutalt, húsjege-re kapható húsokon kívül van még sok minden, ami ehető.

Igy például a baromfi, ami van, de még sincs, főleg hivatalos áron.

Minden nap akad a piacon, ha nem is föles számmal, de van.

Tegnap például végig mentünk a Rákóczi-utcai piacon.

Komoly szándékkal, venni akar-tunk legalább egy pár csirkét.

Volt is, de az ára, nos, az ára minden számításom felüli, hogy egyelőre elment a kedvünk az effé-létől.

Jól megsaccoltunk néhány párat, de semmi szín alatt se volt több egy-egy pár, mint hetvenöt deka, legfeljebb egy kiló. Kértek érte reg-gel kilenc órákor minden szemrebé-nés nélkül 14, 16, 18 pengőt.

Tizenkét órára egyetlen darab se maradt a piacon, onnan pedig nem a róka vitte, dehogy a róka vitte, egyszerűen a vevő vitte el. A fent említett áron, de persze sajnos, ezek között a vevők között nem vol-tunk mi.

Aztán néztünk az ott lévő tizenöt-hús pár kacsá között is szemre, fogra valót. Ami csak szemre jó, az 22-24 pengő páronként, ami már fogra is alkalmas lenne, az harminc pengő körül jár. Egy párat megkér-tünk, csak éppen „lássuk, mi lesz-zől”, 22 pengőért, a nyájas árus, ha nem is az Istenünk, de a tájéknán járt a nélkül, hogy komolyabb elé-gteteladásra gondolhatunk volna, sür-gősen eljöttünk...

Azt gondoljuk, hogy itt is lehetne és kellene tenni valamit. Elvélgre igaz, hogy nem föltétlenül kell réce, csirke húst is enni, de ha van, már pedig van, miért nincs hivatalos áron?... Miért van csak azoknak, akik egy-egy család havi fizetését adják oda három pár hizott kacsa-ért...

még pedig jó eledel. Nem hinnénk, hogy ezen a téren is háborús termé-lési zavarok vannak. Debrecennek van halastava a Hortobágyon, ha valaha, úgy most ideje lenne, hogy ezek a halastavak végre a debreceni piacra is adjanak legalább he-nként egyszer-kétszer a halból. Nem nagy és nem váratlan kíván-ság akkor, amikor erre bizonyos kö-telzettséget is vállaltak annak ide-jén.

A tíz deka húsok mellett éppen a

rend és jobb élet kedvéért lehet, sőt kell a fenti kérdéssel is foglal-kozni. Mi hisszük, hogy illetékes hatóságok gondolnak is erre és sür-gősen eltűnnek a harmincpengős ki-lóskacsák, tízenyolcpengős heteven-ötdekas csirkék a debreceni piacról és jönnek a becsületes Áru baromfi felhozatalok és régen várt halszá-lítványok...

drmedes gondolkozni ezen, de ér-demes és hálás intézkedni is ebben a kérdésben. (Sz.)

ARATÓK

Írta: Kovács Zoltán József.

Csupa némaság honolt köröskörül. Még a nyári éjszaka csöndje uralkodott a pirkadó tájon, csak a szél litogette egymáshoz titemesen a teit kalászatokat.

Tompán villogtak a homályban a hullámzó búzatáblák, július volt; valahol egy vonat csattogó kerekeli-nek zaja hasított bele messziről a korahajnalba.

— Ehun ni! megint itt az aratás ideje, Péter, — kurjantott bele boldogan az opálszínű derengésbe Nagy Gál Mihály, ahogy haladtak az úton.

— Megirett hál! Istennek szípen a búza. Nímelyik tán még tizenkét magot is ad...

Csend ereszkedett közéjük, csak csizmájuk nehéz dübörgését verte vissza az omló talaj; befelé néztek magukba.

Aztán nekikezdett Mihály.

— Hát oszt tavaly, hogy aratta-tok? Mindig hazagondoltam ilyen-tájt Oroszorszából... Egyre a járt az eszembe, hogy lábom maradt a bú-zánk, kipereg a szeme... Az asszony oszt írta, hogy te, a Kerekes Dani, meg az öreg Szűcs Jani bátyám a leventefiával learattatok, még a já-randóságot se vettitek el...

Melegen nézett a másik szemébe. Lassan, komótosan gázolták lefelé a hajnalra.

— Az Isten fizesse meg, majcsak meghálálom az idén...

A másik dörmögve válaszolt, le-sütötte a fejét:

— Kell is azt Mihály? Mi vót az az öt kis hód nyígyónk? Meg hát, úgy hozta a becslélet... Nagyon odavót az asszonyod. Míg ő kereste az aratókat, mink mán levágtuk, be is hordtuk... Iszen kellett a családnak a kenyír!

Mihály megsodorta a bajuszát, félhangon dünnyögte:

— Jó terms vót tavaly is, az idén is a lesz. A kis főd majcsak hoz annyit, hogy mégis megleszünk... Meg hát magam is keresek. Kell a gyerekknek.

Kis csend támadt. Sós Péter helyeselt:

— Az ám! Di ni csak milyen jól bírod az útát. Tán már elis felej-tetted a muszka golyót, amék a combod járta keresztül.

Elmosolyodott ahogy felelt, fur-csán ragyogott a szeme.

— Nem számít, a télen a Donnál kaptam, begyógyította az idő... Fontos, hogy a családod egíssigbe ta-náítam. Sanyi mán segít az idén az aratásnál kötelel fonn, a kicsi meg mingyá szalad... Megjön a harma-dik is nemsoká... Odavótam egy

évig, megszógáltam ami a hazának jár.

— Ammá szentigaz! — helyeselt Péter — el is mondogattuk az öreg Szűcs Jani bátyámmal, hogy még csak ez a Mihály eczer a ku-rázsos ember! Még ezüst írmet is hozott e haza, meg valami vaske-resztet... Mondja is az öreg: Na Péter fiam meg kellett azír dő-gozni! In már csak tudom. Mert hát az öreg is ott vót tizenhatba Galicziába.

Keserűen tette hozzá.

— Én meg hát, játod, a kutyanak se kellek. Mióta gyerekkoromban a szecsakavágó lesztele a két ujjam, csak félemlernek tartanak. Aszongya mindenki: ni a szerencsétlen, hát e' mit akar, isz még katona se vót. Pedig hát olyan rendet vágok én is, mint akinek jó a keze.

Ovatosan feljebb húzott a nap is a búzatenger mögött, a táj még ki-halt volt, mint a temető. Vörös su-garokban kúszott, reáuk a fény, aranyosan hirtáztak a felvert por-szemek az úton, míg szét nem verte őket a hús szellő.

Vállukon csillogott a kaszavasz, várta őket az éret áldás, a húza.

Nagy Gál Mihály ránézett Péter-nek, gyermekkori játszótársának szo-morú arcára s vigasztalta.

— So' se bántson az tized komán! Iszen nemcsak odakint kell az em-ber, kell az ithóra is. Különben ki aratna, vetne, te meg jó dőgos ember vagy a két ujjad nélkül is, megteszed a hazáért, amit tudsz...

Meg osztán nő a két fiad is, lesz azokból olyan katona, hogy na! Neg a kisjányod a Zsuzsika!

Péter bólogatott.

— Felneveljük őket, ha megsegít a Mindenható!

Hirtelen felállt, előre muta-tott boldog kurjantással:

— Ahum e, a' mán a mi földünk! Nekilödtük. Vidáman harsogva, trillázott a megye fölött egy pa-csirta, a nap már teljes pompájával tagyogott, szinte táncra keltek a bú-zavirág és a nagylevelű komoly pi-pacs a rümgő búzatenger közepén; hangos zümmögéssel vágott neki a légnek egy kékhasú kővér dongó; nyár volt, napsugaras áldást osztó magyar nyár.

Suhogtak a fényes pengék, halk zizezéssel hulltak csomóba az éret kalászk, a két férfi vágta a rendet. Hangtalanul hömpölyögtek odafenn a vágató fehér bárányfelek, a füstfecskek gyors villanásokkal szel-ték az eget; odalent folyt a szent munka, Isten arca mosolygott a fel-hők mögül.

Kitűnő tőkebefektetés!

Balato lakaliban 7300 négyszögöl felparcellázott, igen előnyös fekvésű

VILLATELEK

alkalmi áron, de csak

egy tételben eladó

Felvilágosítást nyújt a **Irsántúli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet**, Debrecen, Hunyadi-u. 5.

1943 augusztus 22. Vasarnap.

A M...
PÁR...
KOZPONT...
szociális...
leket fo...
vesznek...
előtt 9-...
HAJDU V...
PARTI...
hétlőn...
váltalban...
asznap...
mek és...
közpon...
tők át.

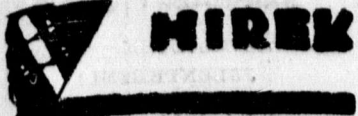
GYE...
EJJE...
Megvál...
taca 18. 7...
köz" Ho...
Telefon: 5...
ányi Józ...
ton: 29-1...
ary Istvá...
ton: 10-...
Mikes Ed...
41 sz.

— Há...
Katalin...
Kovács...
sági jog...
augusztu...
követők...
mátus te...
tak: dr...
ispán és...
vaszaki

— Az...
gának ü...
festütek...
lyamán...
rendes h...
renc ipa...
napot E...

— A...
árvak j...
kedet vo...
ket. Mé...
firtunk l...
ajánlásá...
vak és t...
már is...
követő...
nos, a...
aki mel...
ben egy...
leventé...
hogy lev...
pengőt...
árvak je...
szerű p...
halk ha...
mind a...
lédnak...
magot a...
szüntük...
szerű K...
vitezi r...
embert...
megkap...
az Ur...
anyit.

— Ki...
a szőlő...
lény. S...
rosvásá...
pokban...
ról. A...
csülel...
ben köz...
szükik...
nésző...
lommal...
Kiss M...
neki, h...
től tört...
került s...
ő is kö...
besett...
séről je...
sége...
rült kir...
pesti ro...
kiskorú...
zatérít...
Sz. I...
tervéről

MIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA: Arany Bika-szálló félemelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket írtatnak minden hétköznap délelőtt 9-1 óráig.

HAJDÚ VÁRMEGYE MAGYAR ÉLET PARTI VEZETŐSÉG: minden hétfőn és pénteken a főpáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig panasznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MEP titkárnak adhatók át.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGÁLATA

"Mégváltó" Major örökösök, Piac-utca 18. Telefon: 14-69. — "Mura-közy" Horváth Zoltán, Piac-utca 72. Telefon: 30-35. — "Booskay" László József, Cegléd-utca 22. Telefon: 29-14. — "Csokonay" Dr. Bárány István, Mester-utca 43. Telefon: 10-15. — "Árpád Fejedelm" Mikés Edith, Csapókeret, Jánossy-utca 44. sz.

Házasság. László Ilona Katalin (Tiszaujlak) és ifj. dr. Kovács István karp. tiz., bírósági joggyakornok (Debrecen) augusztus 14-én tartották esküvőjüket a tiszaujlaki református templomban. Tanúk voltak: dr. Siménfalvy Árpád főispán és dr. Kovács Lajos árvaszéki elnök.

Az Ipartestület elöljáróságának ülése. A debreceni Ipartestület elöljárósága a hét folyamán, csütörtökön este tartja rendes havi ülését. Galamb Ferenc ipartestületi elnök néhány napot Erdélyben töltött.

A hadiövezetek és hadiárva javára. Megható cselekedet vonta magára figyelmünket. Még alig néhány napja írtunk levélünk megható felajánlásáról, melyet a hadiárva és övezetek javára tett, — már is beszámolunk az első követőről. Vitéz Kapusi János, a cserkészpark gondnoka, aki meleg szeretettel mindenben együtt érez az itt táborozó levélkékkel, mikor meghallotta, hogy levélünk több mint ezer pengőt gyűjtöttek össze a hadiárva javára, a felajánlás nagy szerű pillanatában, nyugodt, — halk hangon jelentette be, hogy mind a nyolc segélyt kapott családnak öt-öt kilós szeretetessomagot adt. Szeretettel köszöntjük a Csónakázó-tó népszerű Kapusi bácsiját, aki a jó vitézi rezolúció mellett, most az embertársó szeretetnek igen megkapó példáját adta. Adjon az Úr ilyen magyarnak ezer-anat.

Kiss Manyiról vett példát a szülői háztól megszökött diák leány. Sz. I. 16. esztendő, marosvásárhelyi diákleány a napokban eltűnt szüleinek lakásáról. A csinos fiatal leány búcsúlevelet hagyott hátra, amelyben közli szüleiével, hogy azért szökik Budapestre, mert színésznő akar lenni. Egy alkalommal ugyanis beszélgetett Kiss Manyival, aki elmondotta neki, hogy csak a szülői háztól történt megszököése árán sikerült színésznővé lennie. Tehát ő is követi példáját. A kétségbeesett szülők leányuk szökéséről jelentést tettek a rendőrségben és rövid időn belül sikerült kinyomozni, hogy: budapesti rokonainál tartózkodik. A kiskorú leányt a rendőrség hazatérítette a szülői házhoz és Sz. I. egyelőre letett arról a tervéről, hogy színésznő legyen.

Káprázat

○, milyen szép öröm!
A csöndes tó vizében hogy tükrözik
a napnak arany arca!
Gyönyörködöm.

Szellő lehel,
pár kis fodor szökik,
s a tündöklő kép
ezer darabra szétfrik.

— Földi öröm, csalo káprázatok,
tükörkép, látszatok
hiába bővültek:
összetörtök.

CSIA ISTVÁN

Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat

SZERETETHULLAMHOSSZ

Augusztus 21., szombat.
Ezuttal a következő megnyugtató üzenetek érkeztek:

Hajdúszovát: Horváth Károly tizedes a Z. 443. tábori postáról szeretettel köszönti feleségét és kisgyermekét. Megnyugtatta őket, lehetséges, hogy a jövő hónapban véglegesen hazamegy. Addig is szeretettel csókolja mindkettőjüket.

Alant felsorolt bajtársaink arra kéri hozzátartozóikat, ne aggódjanak értük, mert a róluk elterjedt hírek teljesen alaptalanok. Mindnyájan jól érzik magukat s hozzátartozóiktól sok levelet várnak. Szeretettel üzeneteket küldik hozzátartozóiknak:

Hajdúböszörmény — Vértés: Kiss Bálint szakaszvezető a P. 939. tábori postáról feleségének, kislányának, szüleinek, testvéreinek és hozzátartozóinak.

Debrecen: Szabó István tizedes a P. 939. tábori postáról feleségének, szüleinek. Egyben értesíti őket, a csomagot köszönettel megkapta.

Debrecen: Ifj. Ery János őrzvezető a P. 939. tábori postáról szüleinek.

testvéreinek, ismerőseinek.

Debrecen: Simon Ferenc szakaszvezető Lusztig Ferencnek. Értesíti az üzenetet megkapta, sok levelet vár.

Hajdúszoboszló: Agárdy Zászlós a P. 939. tábori postáról feleségének és szüleinek.

Debrecen: Verebi Antal szakaszvezető menyasszonyának, szüleinek, testvéreinek. A csomagot köszönettel megkapta.

Debrecen: Sajtos Bálint szakaszvezető a P. 939. tábori postáról szüleinek és testvéreinek.

Debrecen: Turóczy Imre szakaszvezető Turóczy Eszterikének, szüleinek és ismerőseinek.

Debrecen: Buzás Imre őrzvezető az A. 469. tábori postáról feleségének, szüleinek, rokonainak. Értesíti őket, a levélre már elküldte a választ.

Debrecen: Nagy László tizedes a P. 939. tábori postáról feleségének és kislányának. Csomagot és levelet vár.

Üzeneteink közlését keddi számunkban folytatjuk! (Adjon Isten szebb jövőndöt minden magyarnak!)

A Déli Múzeum a II. emelet kivételével ma, vasárnap d. e. 9-1 óráig nyitva. Belépti díj fél 11 óráig nincs, fél 11 óra után köteles mindenki belépti díjat fizetni. Képes katalógusok és múzeumi kiadványok a jegypénztárnál kaphatók. A Múzeumbarátok Köre tagjai jegyüket felmutatása mellett ingyen látogathatnak.

A vonat elé vetette magát egy fiatal nő. Az elmúlt nap borzalmas vasuti gázolás történt Nyíregyházán. A Dombrádról érkező vonat éppen egy erdőségre mellet haladt el, amikor kirohant az erdőből egy lobogóhajú fiatal nő és a vonat elé vetette magát. A szerencsétlenség megakadályozni nem lehetett. A nyíregyházi rendőrség folytatja a nyomozást a fiatal öngyilkos nő kilétének megállapítására.

Új tanfolyam kezdődik szeptember elején a Simai Magdolna és Sipkovich Béláné Slezák Mária gyorsíró-, gépiró- és szépíróiskolájában, Piac-u. 73. Előkészítés államvizgára. Védőknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 5548-1942/43.

Vaslapáttal agyonverte albérlőjét. Újlaki István pécsi lakatosnál az elmúlt nap jelentkezett Paksicza János részese-arató, aki szállást kért tőle. A gazda beleegyezett ebbe, hogy ott lakjék Paksicza. Nem sokkal később már valamin összeveszték, aminek hevében Újlaki felkapott egy vaslapátot s azzal kétszer a szerencsétlen aratómunkás fejére sújtott. — Olyan súlyosak voltak az ütések, hogy Paksicza azonnal meghalt. A vérengző gazdát letartóztatták.

Összegette a forróvizet. Kovács Béla 33 éves nyíregyházi lakos egy konzervüzemben dolgozott. Az elmúlt nap éppen vizet forralt egy főzőkádban, amikor látta, hogy a víz a megfelelő hőfokot már elérte, el akarta zárnai a gázcsapot, de olyan szerencsétlenül, hogy közben nekiesett a főzőkádznak, amelyből a víz kifutott és összegette a hasát, cimbját és a derekát. Az ügyben megindult a vizsgálat.

Gyomorsavtúltengés és gyomorfekély ellen csak Kalciszil-t, (ezelőtt Hajduint) használjon. Hatása biztos, sze kellemes. Ajánlják orvosok, betegek. Készíti: „Szlankey” gyógyszerár Debrecen. Szent Anna-utca 64. sz.

OLVASSA minden délben a Tiszántúli Déli Hírlapot.

Okiratot hamisított, de felmentették. Borbély László, 80 éves gazdálkodó gyermekeire akarta hagyni ingatlanait és ezért az ugyancsak Borbély L. nevű tanító kérte meg, hogy készítsen szerződést. A tanító rosszul fogalmazta meg az okiratot s az öreg Borbély László halála után a jegyző új szerződést készített. Hammer Gy. nagybunyói jegyző ugyanazzal a tartalommal írta meg az új okiratot, azonban rávezette Borbély László nevét is. — Hasonlóképpen járt el egy másik ügyben is. A szatmári ügyészség a hamis eljárások miatt okirathamisítás vádját emelte a jegyző ellen s megállapította, hogy meg nem engedett módon járt el, mivel ebből azonban senkinek kára nem származott, az ügyészség elejtette a vádat és az eljárást megszüntették.

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban:
Bűnbánati vasárnap

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Kecskés József, délután 6 órakor Kecskés József. Kis-templomban délelőtt 9 órakor dr. Ferenczy Károly, délelőtt 11 órakor Uray Sándor, délután 6 órakor Gáll Mihály. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután 6 órakor Dusicza Ferenc. Károli Gáspár-téri templomban délelőtt 9 órakor Kolosváry Kiss László, délután 4 órakor Varga Balázs. Ispolytemplomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 6 órakor Tariska Zoltán. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor dr. Hegyaljai Kiss Géza, délután 7 órakor Tariska Zoltán. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 6 órakor Bányai Zoltán. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Siposs Károly, délután fél 7 órakor Siposs Károly. Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor Balogh József délután 6 órakor dr. Dancsházy Sándor. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Szilágyi László, délután 3 órakor Szilágyi László. Egyetemi templomban délelőtt 11 órakor Szentes László. — Augusztia Szanatóriumban délelőtt negyed 10 órakor Szentes László. — Egyetemi klinikákon egész héten át Szentes László. Téglyskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor Sárközy Lajos. Téglyvetői gyülekezeti házban délelőtt 9 órakor Erdei Károly. ONCSA-telep (Gyepű-sor 38.) délután 5 órakor Varga Balázs. Fogház délelőtt 9 órakor Magyar Bertalan.

Tanyai istentiszteletek: Pallag délelőtt 9 órakor vitéz Szabó Endre. Ebes délelőtt 10 órakor Molnár Gyula.

A karpaszományos lelkesítő tanfolyam ünnepélyes esküdtétele ma délelőtt fél 11 órakor lesz a Salétrom-utcai laktanyában.

Hétórás istentisztelet az árpádtéri templomban. Az aug. 20-i újkönyeri úrvacsoraszünet előkészület az árpádtéri templomban hétfőtől szombatiig minden este 7 órai harangszóval istentiszteletek lesznek. Az ígét minden este lehetőleg más lelkesítő fogja hirdetni.

A római katolikus templomban:

A Szent Anna-utcai plébániatemplomban a szokásos vasárnapi misetend. Csendes szentmisek: 6, 7, 8.20 és 9 órakor. Féltilkos magyisíté végző Bánáss László dr. prépost-plébános és utána szentbeszédet mond. További csendes szentmisek 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Augusztia Szanatóriumban Gotsz György, Fogházban Miháczy József végzi az istentiszteletet.

Szent István Ferencs plébánia hírei. Mai játékdélutánunk fél 3 órakor kezdődik. Fél 7 órakor litánia. Kedden reggel 9 órakor Szent Antal-mise, délután fél 7 órakor litánia és ájtatosság. Szerdán bibliaóra. Szombaton délután fél 7 órakor litánia. A hét minden napján reggel fél 9-től fél 12-ig, valamint d. u. fél 3-tól fél 7-ig játék. Szerdán kirándulás a Nagyerdőre.

Az evangélikus templomban:

Vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet igehirdetéssel, délután 6 órakor Hajdúszoboszlón szórvány istentisztelet az ORTE üdülőházában igehirdetéssel.

A görögkatolikus templomban:

vasárnap reggel negyed 8 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diák-mise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. Délután fél négy órakor rózsafüzérájtatosság, 4 órakor vacsernye, utána szentsegítmádás.

HETFŐN DELBEN már olvashatja a részletes helyi sporteseményeket a Tiszántúli Déli Hírlap-ban

Darmol a legelterjedtebb és legrégibb csokoládés hashajtó. 35 éve milliók használják mert teljesen megbízható, ártalmatlan.

32 ezer pengőt csaltak ki hiszékeny úrasszonyoktól a „szellemidéző” cigányasszonyok. Grebenár Sándorné és Grebenár Anna zombori cigányasszonyok hiszékeny úrasszonyoktól 32 ezer pengőt csaltak ki, azzal az ürüggyel, hogy ők tudnak a szellemekkel beszélgetni. A két cigányasszonyt fejenként másfél évi börtönrre ítélték.

Telefonos csalónó garázdálkodik az utóbbi napokban Kassán. Az ismeretlen telefonáló nő élelmiszereket ajánl eladásra telefonon, sőt később személyesen, „titoktartás” mellett erre nagyobb összeget vesz fel. Mondanunk sem kell, hogy az árut egyáltalán nem szállítja le. Az ismeretlen telefonos csalónó kézrekerítésére megindult a nyomozás.

Ne vegyen cserépkályhát míg meg nem tekintette Debrecen legrégibb kályhás mesterének cserépkályha raktárát, he Magyarországon egyik legszebb gyártmányú cserépkályháiból választhat. Krisch kályhás-mester, Ispoly-tér 1. sz. (Nagyvilomásnál). Telefon 12-18.

Több mint tízezer ember keresett enyhülést Szent István napján a debreceni városi strandfürdőkben. Az idei nyári kánikulának Szent István-napján, pénteken, egyik legmelegebb napját élte át Debrecen fürdőn — 32 fokos hőmérsékletet mutatott. A forrószél még az esti órákban is alig enyhült valamit. A közönség a városi strandfürdőkben keresett enyhülést, amelyeknek egyik rekordnapja volt péntek. A nagyerdei fürdőben 6400, a népfürdőben 4000 látogató fordult meg, tehát a két helyen több mint tízezer ember. — Ezek az eszmák mindentűt már zsúfolt házat, illetve zsúfolt medencéket jelentenek!

Halálosvégű asszonyvadász. Arvay Zoltán, 32 éves, hentes és Szegedi Imre cukorkakereskedő, szikszói lakosok az elmúlt nap az egyik vendéglőben borozgattak. Borozás közben Szegedi előadta társának, hogy mivel felesége meghalt, feleségre van szüksége. Arvay erre nagykegyesen felajánlotta barátjának, hogy megvesse a feleségét, sőt hogy komolyabbá tegye a dolgot, — arra az esetre, ha a nő nem menne hozzá Szegedihez, 500 pengőt felajánlott, — amelyet azonnal ki is fizetett. Később azonban visszakövetelte a pénzt, amit komája nem volt hajlandó visszaadni. Erre Arvay pofonütötte Szegedit, mire az hirtelen kést rántott és a szerencsétlen ember hasába döfte, mire azonnal meghalt. — Szegedi ellen megindult az eljárás.

Gyászrovat

KÖRNYEI MOLNÁR GYÖRGYNE TEMETÉSE

Bensőséges részvétel mellett helyezett örök nyugalomra pénteken délután Környei Molnár Györgyné szül. Adorján Márta úrnót, környei Molnár György középiskolai tanár feleségét. A Köztemető díszravatalozó termében felállított ravatalát előkelő gyászközönség állta körül. A ravatala igen sok koszorút és virágot küldtek. A beszentelés után gyászkoszóra helyezték a koporsót és a sírhoz kísérték a fiatalon elhunyt úrnőt.

Regőczy Gábor 3 hónapos korában elhunyt. Temetése vasárnap délután négy órakor lesz a Köztemető II. B ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Gyászolják: Regőczy István MÁV motorszereplő és neje Nagy Etelka mint szülei és a kiterjedt család. Lakás: Szepesi-utca 56. **Gebauer** cég rendezi.

Özv. Varga Lajosné szül. Kovács Zsófia MÁV nyugdíjas 76 éves korában, öregségének 4-ik havában elhunyt. Temetése hétfőn délután 4 órakor lesz a Köztemető II. B ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Monostorpart-úti 36. **Gebauer** cég rendezi.

Kovács Gyuláné szül. Eisler Erzsébet 63 éves korában elhunyt. Temetése Debrecenből Kabára leendő szállítás után kedden délelőtt lesz a római kat. anyaszentegyház szertartása szerint. **Gebauer** cég rendezi.

Özv. Szabó Jánosné S. Molnár Juliánna 88 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 6 órakor lesz a Köztemető II. A ravatalozó terméből. Lakás: Nagyvárad-utca 1. **Dukó** temetkező.

Szabó Erzsike 4 hónapos csecsemő temetése ma, vasárnap délután félhárom órakor lesz a II. B teremből református egyház szertartása szerint imával. Lakás: Kádár-dűlő 57. **Csurka** Kegyelet temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám. végzi.

Molnár Zsuzsanna ref. 83 éves temetése vasárnap délután fél 5 órakor lesz a Köztemető II. A ravatalozójából ref. szertartással. — Lakás: Róthhermere-utca 25. **Pusztai** temetkezés.

Kerecsen Jánoska 19 napos gyermek temetése vasárnap délután fél 6 órakor lesz a Köztemető II. B ravatalozójából ref. szertartással. Lakás: Bákóczy-utca 35. **Pusztai** temetkezés.

Özv. Gaicsárdi Józsefné 75. évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Kinizsi-utca 19. sz. Temetést **Bartha** vállalata végzi.

Varga Gábor

közműves

64 éves korában, boldog házasságának 40-ik évében csendesén elhunyt. Temetése kedden délután öt órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Gyászolják: bánatos neje, gyermeke, veje, unokája, testvére, sógorai, sógor-női, keresztgyermekjei és a rokonság. — Lakás: Bercsényi-utca 58. szám. **Gebauer** cég rendezi.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonoknak, ismerősöknek, kartársaknak, kik forrón szeretett férjem, édesapám elhunytával nagy bánatunkban részvétellel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, valamint az Iparos dalárdának a temetésen való közreműködéséért ezúton mondunk köszönetet. **Özv. Kiss Jánosné** gyermekeivel.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves rokonainknak, barátaink, jó ismerőseinknek, elhunyt kedvesünk **Ruzsa Károly** nyug. MÁV bognár MÁV műhelybeli barátaink pályatársainak, jó ismerőseinek a temetésén való szíves megjelenésükért, a ravatalára küldött koszorúért és csokrokért hálás köszönetet mondunk **Özv. Ruzsa Karolyné** és gyermekeivel. Bercsényi-utca 30.

Nagyszerűen sikerült a ferencesek Szent István-napi bucsuja és ünnepe

Amikor az élet gondjai jobban reány nehezdednek, mindannyian keressük az erősítő támaszt. Magyarországon európai léte első idejéről bőven megáldott vigasztaló, erősítő, példaképekkel. Közöttük a legelső és a legegységesebben ható még ma is Szent István király. Az ő nagy egyéniségére szegedünk az az ünnep előtti estén a tekintetünkkel. Majd magán az ünnepen ma jönnék a központja lett. A plébániához tartozó külsőségekből többen bejöttek a régi magyar szokáshoz híven a „búcsúra”, növelvén ezzel is az őszretartozandóság szellemét. A kedves vasúti templom is színekkel bizonyult. A 9 órai szentmise előtt tartottuk meg a körmenetet lelkes istenhöz emelő áhítattal. A ferences ifjúság nagy művészetel készítette a virág- és nemzeti és a ferences címet. Ha sikerül egy új művészi magyar színelvű gazdagítják ezzel Debrecen szellemét. A szentmise alatt egy szívvel imádkozott és énekelte buzgó népünk. nnepi, rendkívüli szint kölcsönözött az istentiszteletnek az ünnepi szentbeszéd, P. Ráfael ugyan is Szent István egyetemes keresztény jelentőségét hangsúlyozta ki nagy belső átéltéssel és igazi párhosszal. — valamint a MÁV Egyelőrtés szalonzenekarának két száma: Schabert; Ave Maria, a szőlőt Mátyás Gizella énekelte áhítattal keltő művészfélé.

A zenekar másik száma is Schubertől volt: Du bist die Ruhe. — Mindkét darabot Gömörly András vezényelte a már tőle megszokott tökéletességgel. Délután 6 órakor vette kezdetét a MÁV Műhelybeli Iskola udvarán a Szent István díszünnepély. Közül ezren vettek részt az árayas fák alatti ünnepélyen. A gazdag műsort a Magyar Hírszolgálat vezette be, melyet az Egyelőrtés szalonzenekar kísért. Mindjárt ok adták a másolók

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó rokonoknak, ismerősöknek, a nagyváradi Mateozs társaságnak, kik forrón szeretett feleségem temetésén megjelentek, ravatalára koszorúkat és csokrokat helyeztek, valamint a Kossuth Dalkörnek ezúton is hálás köszönetemet fejezem ki. **Szabó Dezső.**

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonoknak, ismerősöknek, kik forrón szeretett leányom, testvéreim, menyasszonyom elhunytával ért nagy bánatunkban részvétellel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorút virágot helyeztek, ezúton mondunk fájó szívvel köszönetet. **Özv. Nagy Karolyné** és családja.

Köszönetnyilvánítás. Áldott emlékü szeretett feleségem, leányom és menyüknék. **Környei Molnár Györgyné** szül. Adorján Márta úrnak az elhunytával megnyitott részvételt, a ravatalára küldött koszorúkat és virágokért ezúton is hálás köszönetet mondunk. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett drága kis gyermekünk és unokánknak, **Bauer Lajoskának** a temetésén megnyitott részvételt, ravatalára küldött koszorúkat és virágokért, rokonainknak, jóbarátainknak és ismerőseinknek ezúton is hálás köszönetünket fejezzük ki. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősöknek, kik nagyon szeretett kis gyermekünknek, **Sipos Lacikának** a temetésén résztvettek, ravatalára koszorút, vagy virágot küldtek, ezúton mondunk igaz köszönetet. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Istenben boldogult szeretett édesanyámnak, **Özv. Egri Bálintné** szül. Zagyva Zsuzsannának a temetésén megjelent rokonok és jóismerősöknek részvétükért, a ravatalára küldött koszorúkat és virágokért ezúton mondunk hálás köszönetet.

Köszönetnyilvánítás. Drága kis gyermekünknek, **Könyvi Anna** Máriának a temetésén megjelent rokonok és jóismerősöknek részvétükért, vigasztaló szavaikért, a ravatalára küldött koszorúkat és virágokért ezúton mondunk köszönetet. — atas szülei.

számol is: **Fucik**: Florentiner indóllól. Majd még egyszer szerepeltek: **Kéler**: Vigjátéknyitányával. Minden dícséret és tapsot megérdemelt. Itt is **Gömörly András** vezényelt. — Nagy odaadással szavalt **Szabó József** Szent István királyról. A konferálás nehéz feladatát is kitűnően oldotta meg. Nagyon sok tapsot kapott a kis **Kozma Magduska**, aki szépen finom hangjával énekelte a magyar és irredenta dalokat.

P. Kiss Szaléz ünnepi beszédét rendkívüli figyelemmel hallgatták. A Páter a lelkekben élő és elpusztíthatatlan magyar birodalomról beszélt arról, hogy építi ezekben a lelkekben Szent István ma is az ő országát. Mint elevenen ható példaképekről emlékezett meg az egy éve hősi halált halt kormányzóhelyettes urunkról, valamint mártírlélekű édes apjáról. A beszéd után valóban ritka élvezetben volt valamennyiünknek része, mert **Szabó László** operanékes énekelte kivételes tehetséggel háromsor **Schleisz Pálné** zongorakísérettel. Valóságos tapsorkánál jutalmazta meg művészi számai a hálás közönség. Hasonló jutalomban részesült **Buna Ilonka** és **Erzsike** is, akiknek párosénekét talán éjfélig is szívesen hallgatta volna a közönség. A ferences ifjúság igazi jókedvet varázsolta minden szívbe mókás színjátékával. Minden szereplő dícséretet érdemelt. Mezey Ferenc tangóhármónika számai zárják be a gazdag műsort. Nehezen vették tudomásul, hogy Mezey Feri sem képes órákig harmónikázni s így mindennek végének kell lenni. Este féltíz felé mentek el az utolsó vendégek. Az egész ünnepélynek meg volt az a remélt haszna is, hogy 400 pengőnél többel hozzájárult szegény gyermekeink téli segélyezéséhez. Köszönet minden szereplőnek és mindegyik kedves vendégünknek

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak a kedves rokonoknak, barátoknak, barátnőknek, kartársaknak, ismerősöknek, nemkülönben a Egyesült Kegyelárak Rt. Igazgatóságának, Tisztviselői és Munkáskarának, akik egyellen gyermeküknek: **Kovács Károlnak** végtszességétőlén megjelenésükkel mélyszégy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Nagyon szeretett gyermekünknek, **Székely Lajoskának** a temetésén megjelent rokonok, jóbarátok és ismerősöknek, **Berky Géza** kir. ítélőtáblai írói igazgató úrnak, valamint a pályatársainak részvétükért, vigasztaló szavaikért, a ravatalára küldött koszorúkat és virágokért ezúton mondunk fájó szívvel igaz köszönetet. **Székely László** ítélőtáblai altiszt és neje.

NAGYSZERES GÁZMERGEZÉS A KUTBAN

Szászhalombattán a Bírő-kastély kútjában elromlott a benziumotor. Leereszkedett a kútba **Tóth Ferenc** uradalmi gépész, **Wasser bognár** mester és még egy ember, hogy a gépet megjavítsák. Amikor huzamosabb ideig nem kerültek elő, **Bírő János** is leereszkedett, de ő is lent maradt. A budafoki tűzoltók gázálarccal szálltak le a kútba és mind a négy embert holtan emelték ki. Gázmergezést szenvedtek. (MTI)

HETFŐN elsőknek közül minden sporteseményt a Tiszántúli Déli Hírlap.

— **Jóleső** érzéssel tartózkodó otthonában, berendezési tárgyai, ingóságai jólismert körében. Gondoljon arra, hogy mindez védelemreszoru! Tűz- és betöréssel veszély ellen. Kössön biztosítást! Forduljon a legelső magyar biztosítóhoz: az Első Magyar Általános Biztosító Társasághoz, melynek helybéli: **Ferenc József** úti 59. szám alatti képviselete szívesen ad tájékoztatást biztosítási ügyekben.

OSZI MINŐSÉGI VETŐMAGOK IGENYELHETŐK

A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium a város területén minőségi búza, rozs és őszi árpa vetőmagok kiosztását engedélyezte és ezzel a m. kir. Gazdasági Felügyelőség a Debreceni Gazdasági Egyesületet bízta meg. Mindazon 100 kat. hold szántó művelési ágú földön gazdálkodók, akik őszi búza, rozs, vagy árpa vetőmagokat óhajtanak igényelni, — ebbeli szándékukat a gazlakönyvük felmutatása mellett a Debreceni Gazdasági Egyesületnél (Hatvan-u. l. sz. I. em.) legkésőbb augusztus hó 25-ig annál is inkább jelentésk be, mert a megadott határidőn túl vetőmag igénylések el nem fogadhatók.

A nemesített, első utántermésű minőségi vetőmagvak térítési alapárát a hektoliter súlynak megfelelően búzánál 42 P, rozsnál 37 P, és őszi árpánál 36.40 pengő métermázsánként. Ezen alapárakon felül az igénylők métermázsánként még 4 P minőségi felárat és ugyanelek a vetőmagvak kiváltásával és kiutalásával járó mellékköltségeket is az igénylővel egyidejűleg kell előre megfizetni. A vetőmag tisztaszállítás költségeit a Földművelésügyi Minisztérium viseli.

Az igényelt és tényleg átvett minőségi vetőmagvak mennyisége az átvett gazdakönyvben a beszolgáltatandó kenyérgabona pontegységét növelik, mely tény a nyilvántartó hatóságok a gazdálajstromban is előjegyzésbe vesznek.

Debreceni Gazdasági Egyesület.

SÜLYOS BORTONBÜNTETÉS LOPÁSÉRT

Lopás büntetével vádolva került elmúlt nap a debreceni törvényszék elé **Gombos Károly** debreceni rovtomultú egyén, aki társával, **Ozga Gyula** debreceni lakossal ez év márciusában az ablakon át behatolt **Csillag Istvánné** és **Schreiber Jakab** műhelyébe, ahonnan értékes gépészlet és hevedert loptott. **Ozga Gyula** ügyében a törvényszék már előbbi tárgyaláson ítéletet mondott, **Gombos** ügyének tárgyalására azonban csak most került sor. A törvényszék a beismert vallomás alapján **Gombos Károlyt** 1 évi és 8 hónapi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Ardrágítások.** Kállai Imréné Hosszúpályi, Kertalja 423. sz. alatti lakos ellen ardrágításért eljárás indult, mert hely piacon egy pár csirkét 17 pengőért akart eladni. — Püspökudvarban **Bálint Sándor** hentesmester a zsirszalonna kilőjt Fenyvesy József MÁV intézőnek 4 pengő 90 fillér helyett 10 pengőért adta. Ardrágításért megindult ellene az eljárás.

— **Fiaink pilótaképzésére** áldozunk két fillért! Kérjünk repülőbélyeget.

— **Orvosságul** szívenált szedett — **majdnem** meghalt tőle. **Arady Lászlóné** 49 éves debreceni asszony tüdőfoglalással járó fulladás ellen szívenált szokott szelni. Egik este tévedésből a szokottnál több orvosságot vett be s Aradynál mérgezési tüneteket jelentkeztek. Kiszállították a debreceni klinikára, ahol ápolás alá vették. Állapota nem súlyos.

— **Hírdetmény.** Debrecen sz. kir. város gazdasági és erdészeti ügyosztálya mintegy 500 mázsa esővesztengerit befogadó tengerigörget bérelne. Ajánlatok szóban, vagy írásban Debrecen sz. kir. város gazdasági és erdészeti ügyosztálya 14. számú szobában tehető. d. e. a hivatalos órák alatt. 8—2-ig. Gazdasági tanácsnok.

SZÍNHÁZI MOZAIK

SZINESZJELŐLTEK, TESSÉK JELENTKEZNI!

Sorozás lesz kedden délel 12 órakor a Csokonai színház színpadán. **Beleznai Unger István** igazgató ekkor válogatja ki a színpályára tehető érző jelentkezők közül azokat a fiatalembereket és lányokat, akik alkalmasak lesznek arra, hogy az idei új évadban a színház karizmatikus szerepeket és szerepeket az igazgató az év folyamán kiképzés s ha arra érdemesnek bizonyulnak, kisebb szerepekben is szóhoz juttassa. Itt az alkalom tehát a színpályára kedvet érzők számára: jóalakú, jóhangú, ügyesen táncoló fiatalembereket és lányokat keres az igazgatóság. Jelentkezni lehet kedden délel 12 órakor a színházi titkárságnál.

Beleznai Unger István névnapja. Meghitt baráti körben ünnepelték meg pénteken **Beleznai Unger István** színgazgatót névnapja alkalmából. Este a népszerű direktor-házaspár **Kossuth-utcai** lakásának udvarán terítették fel, ahol a vendégek a legjobb hangulatban töltötték az időt. A vendéglátók szerepét a direktor és a direktorné alakította ellenállhatatlan kedvességgel és bübös magyar vendégszeretettel. A névnapi esten egyébként közreműködött a színtársulat egyik új tagja, **Csengeri Dzsida Aladár**, a kitűnő táncosnaptúrbus, akiről kiderült, — hogy nemcsak íze komikus, remek táncos, bosszorkányos bűvész, de nagyszerű hangja is van.

A kecskeméti színiügyi bizottság **Cselle Lajos** színiiskolájának főtárgyaló javaslatára **Thuróczy Gyula** színgazgatót kívánja meghívni a teli kecskeméti színiévad megtartására. A színiiskolájában előbb **Jakabffy Dezső** jelölte ki Keckeméti igazgatójává, mivel azonban **Jakabffy Szatmárral** szemben is kötelezettségei vannak, ettől el kellett tekinteni. A színházi évad a tervek szerint november 11-én kezdődik meg **Katona József** születésnapján, **Thuróczy** igazgatásával s február közepéig tart.

Fenyvesy Éva, mint ismeretes, megvált a színpadtól s férjhez megy egy közművelő budapesti főorvoshoz. A népszerű **Filici esküvője** október elején lesz.

Kollár Livia hűga, **Kollár Béby** egy magyar revütársulattal Spanyolországba indult ma, 22-én Budapestre s egy egész esztendőig lesz kint. **Kollár Livia**ról különben az a hír, hogy ezideig nem vállalt színházi szerződést és mint vendég az őszi évadnyitásra látogat Debrecenbe.

Besse Miklós, a Csokonai színház volt művésze Debrecenben tölti nyári szabadságát. A művész az elmúlt esztendőben **vitég Bánky Róbert** szegedi társulatánál működött néhány hónapig, majd egészen váratlanul a pesti Uj Magyar Színházhoz osztotta be az igazgató, ahol a „Tábornokházán” és „Zsuzsában” lépett fel. A művész, mint elmondotta, nyaralás után kezd meg egyik filmje, a **Zsuzs** felvételezését, aminek a **Actia Catholica** egyik produkciójában és egy másik új magyar filmben jutott jelentős szerephez.

Szabó Samunak, a Csokonai színház új táncoskomikusának az érdekessége, hogy a pennaforgatással is foglalkozik. Több darabja van s ő írta a „Szeretted fia, Péter” című film forgatókönyvét, melynek főszerepét **Páger Antal** vállalta. A filmet — mint ismeretes — néhány hónapval ezelőtt a budapesti filmszínházban a cenzura beittotta így **időskor** **László** **éle** már nem lehetett.

A Debreczeni Ujság-Hajdúföld novella pályázata

MARIKA MEGBOCSÁT

Irta: Károlyi Sz. Gyula

A vénasszonyok nyara fiatalosan ragyogott és pazarul ontotta fényét a csöndes falusi iskola ünnepi díszbe töltött falaira. Marika, a karcsútermetű és szelídmozgású fiatalon vidáman és zümmögő dudálásal utolsó simítást végezte a tanyerem virágfüzéres díszítésén.

Mire a gyermekek gyülekezni kezdtek, dősen is lett mindennel és boldogan szemlélte az apróságok örömtől sugárzó ábrázatát. Mindenki örül ma a faluban. Örül és az ismét magyarrá lett iskola ünnepre készülődik. Hűsz esztendő hosszú hallgatás után újra meg fog csendülni a drága magyar szó, és felhangzik a szent magyar imádság ünnepi díszbe öltözött falai között.

Istenem - sőhajt fel Marika, - de hosszú is volt ez a hűsz esztendő... Azt hittük, sohasem lesz vége!

Es lelki szemei előtt egyszerre megjelenik a hűsz év előtti történet jelenet. Marusán Tódor, a gögös oláh pakulár, fájának tipikus brutális alakja csendőrk kísérletében jelent meg az iskolában és öt kiharagolta annak sokszor megsirattott falai közül. Tanulatlan és farsagatlan dászkal jött helyébe, kinek tudatlanságánál csak magyarfalú gyűlölete volt nagyobb. És ettől kezdve száműzve lett az iskolából, az ő iskolájából a magyar szó, a magyar szellem.

Istenem, de kínos és sok magyar fájjal tei hűsz esztendő telt el azóta!... De jó az Isten! Megelégedte a bünhődést és megadta a felszabadulást. A nagy örömben pedig most már nem is fáj talán a múlt. Marika talán meg azt is elfeledte, hogy az egykori fiatal gyermeklányból bizony kissé már fonynyadó, a szenvedésektől és nyomorúságtól megtört vénlány lett.

Elreledte talán azt is, hogy egy fiatal, szőke kis hadnagyot, kinek gyermekszíve tiszta szerelmét ígérte, akkor régen, a visszavonuló székhelyhadosztály itt temette el az utolsó csata folyamán hevenyészett sírba, a csöndes falusi temetőkertben és ezzel mindenkora vége lett az ő boldog lányálmáinak is. Elfelelte a sok egyéni nyomorúságot és nélkülözést, mely forrón szeretett édesanyját is korán a sírba vitte és megbocsátott mindent s mindenkinek ebben a nagy-nagy boldogságban, a gyönyörű magyar főtámadásban. Mert amilyen szomoró, fájdalmas és nehéz volt rabmagyarnak lenni, olyan szép, olyan felemelő s nagy boldogság most szabad magyarnak lenni.

Kezet csókolom, Marika - ábraszette fel az emlékeibe feledkező tanítónőt egy frissen csendülő férfihang.

Isten hozta, főbíró úr. Szép napunk van. Az Úr ránk mosolyog félszemével a mi kis ünnepségünkre.

Mind a két szemével, főbíró úr - lelkesedett Marika és boldogan sietett a most már mindjobban gyülekező vendégek elébe.

Csakhamar meg is telt a kis tanyerem ünnepi közönséggel, örvendő szülőkkel és iskolás gyermekekkel s boldogságtól sugárzó, lelkes hangulatban folyt le a kedves kis ünnepség.

Az ünnepség végén a főbíró, egyrészt, hogy megismerje a gyermekeket s velük együtt a szülőket is, másrészt pedig hogy lássa a falu nemzetiségi megoszlását, arra kérte Marikát, hogy tartson névsorolvasást. Marika készséggel tett eleget a főbíró kérdésének. Névsorolvasásnál azonban kínos jelenet játszódott le. Amikor Marika a Marusán László nevét olvasta, senki sem felelt, el-

lenben a hátsó padokban ülő román gyermekek közt sugdolózás hallatszott. Marikán kis izgalom lett urrá és halkán, elfogólt hangon megismételte:

- Marusán László.

A román gyermekek közt ismét sugdolás hallatszott, majd az egyik bátorosan hangon megszólalt:

- A Vaszily nem jött el, Tódor apó nem engedte.

A magyar gyermekek riadtan összenéztek. A szülők tekintete pedig haragosan összevillant és zúgás, morgás keletkezett sorakban. Pillanatra Marika is elpirult és kissé elkedvetlenedett, hogy az ünnepet így megrontotta az ő régi, húszéves ellensége.

Az anyaországból odakerült főbíró furcsán és értetlenül tekintett körül, majd odaintette a jegyzőt, aki néhány halk szóval tájékoztatta a főbíró Marusán Tódorról.

A főbíró arca elkomorodott és határozott hangon odaszólt az ünnepi kör között levő csendőrtiszthelyettesnek:

- Tiszthelyettes úr, Marusán László tanuló holnap az előadáson jelen legyen, a nagyapját pedig hozza be hozzám a hivatalba.

Marika hirtelen elsápadt. Pillanatra átvillant az agyán a gondolat, hogy most az öreg, gögös parasztra fog rájárnai a rúd. De csak rövid ideig tartott ez az érzése s azután gyors elhatározással megszólalt:

- Főbíró úr, itt valami tévedés lehet. Tessék egy napi haladékot adni. En azt hiszem, hogy magától is itt lesz Marusán László tanuló.

A főbíró kedvetlenül nézett Marikára, kissé megcsóválta fejét, de meggondolva magát, így válaszolt: - A maga kedvéért, Marika, megteszem. De holnap lesz szívem nekem az eredményt jelenteni.

Estefelé, hogy elpihent a falu és kíváncsi szemek kevésbé láthaták, Marika elindult Marusánékhöz.

Módos gazdaportán épült nemrégiben a Marusáné. Az elejét az öreg lakta, míg hátulsó részét fiának és családjának engedte át. Amint a közös konyhába belépett Marika, a váratlan látogatástól meglepett fiatal asszonyka csodálkozó szemekkel bámult rá a a tűzhely mellől és ijedt hangon kérdezte:

- Tanítókisasszony jönni hozták?!... Mit akarja?... Csak tán nem a Vaszilykért? - és már-már pityergőre is állott a szája.

- Ne féljen Marusja!... Nem bántom és magukat. Csak Marusán ural akarok beszélni, - nyugtatta meg a fiatal asszonykát Marika.

- Jaj, kisasszony, a Tódor apóval most ne beszéljen!... Nagyon rossz kedvében lenni!...

Hirtelen azonban ijedten hallgatott el, mert a félig kinyitott ajtóban egy nagydarab ember jelent meg és nyers hangon mordult Marikára:

- Mit akar tőünk a kisasszony? Hagyjon nekünk békét!... A Vaszilyt úgysem adom a maguk iskolájába!...

Marika nem lepődött meg. A barátságatlan fogadtatásra előre készült és szeliden szólott:

- En nem bántani jöttem magukat, Marusán úr! En csak azt akarom mondani, hogy én mindent elfeledtem, én mindenkinek és mindent megbocsátok.

- Mit?!... Maga elfelejt?... Maga megbocsát?... Maga?... Akit mi kisméztünk... akit kol-dussá tettünk!... Ez... ez lehetetlen! - riadt fel az öreg Marusán megdöbbenve és a csodálkozástól kissé megszelídült hangon.

- Igen, Marusán úr. En elfelejtettem a múltat, csak a jelennek és

a jövőnek akarok élni s igaz szeretettel várom a gyermeket az iskolába... Mindenki gyermekét... A magukét is, Marusán úr!

- Szeretettel?!... A mienkét is?! - motyogta Marusán kétkezdőn és inkább csak magában beszélgetve. - Nem!... Nem!... Ez nem lehet!

- De lehet és meglátja, hogy így is lesz! - erősítette Marika.

Az öreg, gögös paraszt hirtelen lehorgasztotta fejét és talán most történt meg először életében, hogy ravasszághoz szokot tekintete megtört és nem mert egy tiszta becsületességgel szembenézni ártatlan szemébe nézni. - Kínosan hallgatott, mintha valami segítségre várt volna, majd hirtelen kétségbeeső hangon kiáltott:

- Hiszen ez borzasztó!... Maguk nem bontják vernek... Nem a testet, hanem... hanem a lelket kínozzák!... Kínosan és zihálva törtek elő ezek a szavak a láthatólag is súlyosan szenvedő ember kebléből s az utolsóknál hirtelen összekulcsolt és betántorgott szobájába.

Marika és a fiatal asszonyka ijedten siettek utána. A nagydarab ember az asztalra borulva sirt. Borzasztó kegyetlenkedés volt a kíntól s az elrejtési nem tudott zokogástól. Marika hozzá lépett és szeliden megtörte a csöndet:

- Mi nem kínozzuk, hanem megbékéljük a lelkeket!... És ez a megbékélés, ez a megismerés nem szégyen Marusán úr. Nem szégyen az erős férfiembernek sem!... Minők hamarabb ráeszmélünk erre. De a férfiak is rájönnek előbb-utóbb, ha tiszta és igazszívek... A Vaszilykát szeretettel várom... Igaz szeretettel várom... Jó éjszakát!

Marusán kínosan emelte fel szégyenkező arcát, melyen sűrűn gördültek lefelé könnyei és halk, szelídült szóval állította meg a távozni készülő Marikát.

- Megálljon, kisasszony - és lassú léptekkel feléje ment. Kezét vontatott mozdulattal hatalmas tenyerébe foga és szeliden a lánykát hirtelen örömtől sugárzó szemébe nézve folytatta:

- Kisasszony, igaz van... Köszönöm jószágát... Vaszilyka holnap ott lesz az iskolában! És másnap az öreg Marusán Tódor, a büszke pakulár az egész falu nagy ámulatára, maga vitte unokáját az iskolába. Marika már leste őket az iskola ablakából és amint meglátta volt gögös ellefelet unokájával, egy gördülő könnyecseppet törült le arcáról. Arca azonban mosolygós volt és tudta, hogy ezt a könnyecseppet nem a győzelemnek kárörme, hanem a megbocsátó örök szeretet váltotta ki.

A Debreczeni Ujság-Hajdúföld novellapályázata Szavazó szelvény. A legjobb novella címe: A novella szerzője

A Debreczeni Ujság-Hajdúföld novellapályázata Szavazó szelvény. A legjobb novella címe: A novella szerzője

Felhívás a korcsmárosokhoz. A Debreceni Korcsmárosok és Italmérők Ipartársulatának intéző bizottsága a hetenként egyszer tartandó szünnap bevezetését határozta el. Az intéző bizottság augusztus 28-án, csütörtökön d. u. fél öt órai kezdettel Timár-utca 31. sz. alatt tagértekezletet tart, melynek egyik főbb pontja a szünnapok megválasztása lesz. Felkérlik a korcsmárosokat és italmérőket, hogy ezen fontos értekezleten annál is inkább megjelenni szíveskedjenek, mert az értekezleten mindenki szabadon választhatja azt a napot, melyiken üzletét zárva kívánja tartani. Előköszög.

A HETVENÉVES BUDAPEST

Buda és Pest szabad királyi városok és Ó-Buda mezőváros egyesítése tulajdonképpen indulópontja volt annak a fejlődési folyamatnak, amely ebből a három vidékies városból hatalmas, európai méretű nagyvárost csinált.

A XVIII. század télensége átterjedt a XIX. század elejére is. Széchenyi István gróf és József nádor működése indította meg a tervszerű fejlődési folyamatot. Széchenyi reformjai gazdasági jellegűek voltak, míg József nádor a „szépítési bizotmány” segítségével Pestet és Budát nagyvárossá akarta tenni. A bizotmány, amelynek elnöke maga a nádor volt, nem készített kötelező szabályozási tervet, hanem csak esetről-esetre állapította meg az egyes utcák építkezését. Így lassanként az utcák egyenesebbek és párhuzamosabbak lettek. József nádor főérdeme, hogy létrehozta a teljesen szabályos akkori nagyvárost, a Lipótvárost. Ez szabályos tervek alapján épült ki. A többi városrész rendezését két elemi csapás mozdította elő: a budai 1810-i tűzvész, amely 600 házat pusztított el és az 1838-i árvíz, amely a város nagy részét rombadöntötte. Az újraépítésnél már figyelembe vették a szabályozásokat is. A szabadságharc és az ezt követő Bach-korszak teljesen megakasztotta a főváros fejlődését, amely csak 1867-ben indult meg újra.

Ebben az időben a Duna pesti partsorát a régi Lloyd-épület fejezte be, a Ferenc József-tér sár- és porfészek volt, amelyet folytonosan új anyaggal táplált a felső Dunapart homoktengerre. Az egész Dunapart, úgy Pesten, mint Budán, csunya, bűzös hely volt, ahová a város szemetét rakták le. Egy hidunk volt, a Lánchíd, melynek nemcsak a főváros, hanem két országrész forgalmát kellett közvetítenie. Úgy Budán, mint Pesten csak a belső főutak voltak kikövezték. A belső Váci-út, a Kerepesi-út és az Üllői-út télen csaknem járhatatlanok voltak. A Terézváros a keskeny, szűk és egészségtelen utcák tömkelege volt; a szomszédos Városliget, melyhez csak a szűk Király-utcaon át lehetett eljutni, vízvezeték és világosság nélkül. Kellő gondozás hiányában szünyogtanya lett. A Várhegy lejtőin és lábánál bozontos cserjék és dísztelen bokrok, alacsony vískók, rozszant kcs házak álltak. Három színházunk közül kettőben német volt az előadás és az egy magyar nyelvű, a Nemzeti Színház alig tudott fennállani, mert hiányzott a közönség pártolása. De nem volt jobb a helyzet az egyesítés esztendőjében sem. A Lipótvárosnak a szomorú emlékü, rozoga Újépületnél volt vége, mögötte mocsarak és ingoványok és nagykiterjedésű tűzfarakatárak terjeszkedtek; a mai Jókai-utca mögött be nem épített házhe-lyek, kertek, szőlők állottak. A Rákóczi-út, akkor Kerepesi-út, a Nagykörút tájéka körül végződött. A Józsefvárosnak és Ferencvárosnak csak belső részei voltak kőépítve, azontúl pedig kertek, szántóföldek és faraktárak húzódtak. Lóvasút is csak a főutakon járt.

Andrássy Gyula gróf volt az, aki megérezte, hogy az alkotmányos magyar államnak méltó fővárosra van szüksége. Ő volt az, aki megalapította Budapestet. Az 1870:X. törvénycikk alapján, az 1870. év január 23-án megalakult a Fővárosi Közmunkák tanácsa Andrássy elnöklete

alatt. A Sugár-útról szóló 1870. évi LX. és a Körútról szóló 1871: XLII. törvénycikkek voltak az első lépések a mai nagy Budapest megteremtésére. És a következő esztendőben meg is indult a Sugár-út, ma Andrássy-út és a Nagykörút építése. Ennek a két útvonalnak az építése sok girbe-görbe utcát söpört el és rendezte az általuk átszelt városrészt. Ebben az időben határozta el a Hungária-út kiépítését is, amely azonban későbbi időkre maradt.

Ilyen légkörben történt meg a főváros egyesítése. A terv már igen régi keletű s már Széchenyi István gondolt egyesítésre, nagy Budapestre. A 48-as kormány pedig 1949 júniusában elrendelte, Buda és Pest közigazgatási egyesítését és Ó-Buda Budapestbe való bekebelezését; utalva arra, hogy „Magyarországnak csak egy fővárosa lehet, amelynek fő erejét főleg Pest, történeti ősemélyét pedig Buda adja meg”. Ez a terv azonban, sok minden egyébbel együtt, a világségi fegyverletétel után rombadőlt. Buda és Pest egyesítésének kérdése csak 1870-ben került újra elő. Ez azonban nem ment könnyen, mert mindkét város képviselőtestületében akadtak a tervnek ellenzői is. A pestiek közül főképpen Szentkirályi Mór pesti főpolgármester harcolt az egyesítés ellen, hangoztatva, hogy az nem áll Pest érdekében, mivel Buda nem fejlődőképes, lakosainak többsége német és az egyesítés esetén Pestet jogosan fenyegeti az elnémetesedés veszélye. Ó-Buda is az egyesítés ellen volt, mert érdekeit látta veszélyeztetve. Hosszú vita után a javaslat törvényre vált és az 1872:XXXVI. tc., amelynek címe: „Buda és Pest fő- és szabad királyi városok szervezetiéről”, első szakasza pedig kimondja, hogy: „Buda és Pest szabad királyi városok egyesítettévé, Budapest főváros elnevezésével ezentúl egy törvényhatóságot fognak képezni. Ó-Buda mezőváros, a Margit-szigettel egyeült, Pest-Pilis és Solt megyék területéből kikebelezeték, e megyék hatósága alól kivéte-lik és Budapest területével egyesítettévé, a főváros hatósága alá helyeztetik.

1872 december 23-án az akkori belügyminiszter intézkedett Buda, Pest és Ó-Buda egyesítésének tárgyában. A most már egyesített Budapest törvényhatósága 1873 október hó 25-én tartotta meg alakuló közgyűlését, tisztviselőit három hét alatt választotta meg és november 17-én az egyesítés munkája be volt fejezve. T. T.

Szeptember 5-én üdvözli a Debreceni Iparoskör a jubiláló Fuchs H. Imre borbélymestert

A Debreceni Ujság-Hajdúföld hírt adott arról, hogy Fuchs H. Imre borbély és fodrászmester, a debreceni iparos-társadalom egyik kiváló tagja, hatvan évvel ezelőtt lépett az iparospályára. Ebből az alkalmából a Debreceni Iparos Kör, mint az iparostestület kulturális szakosztálya, üdvözölni készült a jubiláló iparosvezérférfiut. Ugy volt, hogy ezt az ünnepi összejövetelt már most vasárnap megtartják, tekintettel azonban arra, hogy a Szent István hét folytán az iparosok közül számosan távol vannak a várostól, az Iparos Körnek ezt az impozánsnak ígérkező ünnepélyét szeptember 5-ke-re tűzte ki az alkalmosság.

ASSZONYOK, LÁNYOK

A megmaradt ételek eltevése

A mai nehéz beszerzési viszonyok mellett mindenkinek fontos tudni, hogy az esetleg megmaradt ételeket hogyan tegyük el másnapra. Természetesen lehetőleg mindig annyit főzzünk, hogy ne legyen semmi megmaradva (különösen nyáron), de ha mégis felesleg marad, azt úgy kell eltenni, hogy az másnap is ki fogástalan, élvezhető legyen.

A megmaradt ételt mindig tegyük át egy teljesen tiszta edénybe. Erre a célra csak olyan edényt használjunk, melynek zománca nincsen lepattogva.

Legalkalmasabb ezután hűtőszekrénybe tenni, de ha ezzel nem rendelkezünk, hűvös helyen betakarva kell tartani. Jól alkalmazható és olcsón beszerezhető erre a célra az úgynevezett hűtőláda. Ez esetben a jég tetejére tesszük az ételt, letakarjuk edényben.

Savanyú ételeket legjobb, ha porcellántálba tesszük. Tejfejjel ízesített ételeket lehetőleg fogasszal el aznap, de ha úgy készítjük, hogy marad belőle, csak annyit tejfölözünk be, amennyit egyszeri étkezésnél elhasználunk.

Húslevest másnapra legjobb úgy eltenni, hogy a leveszöldséget kiszedve, cserép, vagy porcellántálba tesszük, a maradék levét pedig átiszőrve, félre tesszük.

Ha ügyesen tároljuk a maradék ételeket, úgy másnap kis változtatással felhasználhatjuk őket, úgy hogy a családtagok észre sem veszik, hogy tegnapi maradékból készült ételt fogyasztanak. Maradék főzelékből kis petrezselymes rántással, vagy habarással, igen jóízű levest főzhetünk. A háziasszony leleményességén és ötletességén múlik, hogy a maradék ételekből minél változatosabb és nem egyhangú ételeket készítsen.

A még el nem készített zöldség és főzelékféléket, hogy másnapra frissen maradjanak a következőképpen lehet eltenni:

Petrezselyemzöldet egy pohár vízbe tartjuk és a vizet naponta frissítjük. Ez nagyon jó megoldás, mert így egy egész héten keresztül friss petrezselyemgyökérrel rendelkezünk. Paraj, sóska, saláta frissen marad hideg helyen (pince, kamara, vagy éppen hűtőszekrény) tartjuk. Vízrel az így eltett zöldségféléket locsolgatni nem szabad, mert könnyen megrothadnak. Spárgát, ha hideg vízbe tesszük, másnapig, nem lesz rostos. Hidegvízbe tett retek nem lesz pudivás.

HOGYAN ADJUNK GYERMEKEINKNEK ZÖLDSÉG ÉS GYÜMÖLCSFÉLEKET

Tudjuk azt, hogy a vitamin már a legkisebb korban is fontos és nélkülözhetetlen táplálékanyaga a testnek. A gyermek csecsemő-korában kezdheti a zöldség- és főzelékfélék,

valamint a gyümölcs fogyasztását. Ha az orvos megengedi, már a negyedik hónapban adhatunk csecsemőinknek sárgarépa, vagy almalevet. Természetesen első alkalommal csak egészen keveset és aztán fokozatosan lehet emelni az adagot. Öt-hat hónapos korban (szintén csak orvosi engedéllyel) levest és főzelékféléket is adhatunk a kicsiknek. Legalkalmasabb zöldség, burgonya, paradicsom, zöldbab, zöldborsó leve. Később már lehet nekik adni húslevest, csontleveseket. Ha ezt már néhány héttől már adtuk a kicsiknek, akkor ráterhetünk arra, hogy levesten péppé tartsuk a sűrűből adunk, természetesen mindig mértékkel. Legtöbbnyire a kis babának külön készíteni az ételeket, tekintettel arra, hogy fűszerezni az ételeket nem szabad olyan mértékben, mint a felnőtt emberek ételét. A levest sem készíthetjük olyan zsírosan, ellenben a híg levesbe tehetünk főtt, áttört rizst, kását vagy darát.

Ha a csecsemőnek készítettünk levest, akkor nem szükséges külön főzeléket készíteni, mert az áttört leves pótolja a főzeléket. (A levesbe főtt rizs, darát, kását, bennefőtt sárgarépát vagy burgonyát törjük át.)

Járjunk el nagyon gondosan a csecsemő és kisgyermek táplálkozásánál, kérjük ki az orvos és védőnő tanácsát. Vigyázni kell, hogy mennyiségileg hogy adagoljuk az ételeket. Hét-nyolc hónapig korig a csecsemőnek két daci mennyiségnél többet ne adjunk. Két éves korban a kisgyermeket kezdjük részletelni lassan a gyümölcsfogyasztásra, de ugyanakkor kezdjük nekik adni nyers salátákat, retek, zöldségsalátát, paradicsomát és más nyersen ehető zöldségféléket. Nagyon vigyáznunk azonban a tisztaságra. Még csak véletlenül sem szabad a kisgyermeknek mosatlanul megenni valamilyen gyümölcsöt, vagy zöldségféléket. Csak teljesen tiszta edénybe adjunk ételt a kisbabáknak. Legjobb, ha a kis edényekből más nem is étkezik és külön nagyon gondosan, tisztán tartva kezeljük őket. Lehetőleg csak friss ételt adjunk. Óvakodjunk attól, hogy legyek vagy más rovarok a kisgyermek ételéhez jussanak.

Vigyázni kell nagyon minderre, a mi a kisgyermekkel kapcsolatban érthet, mert az ételükért az édesanya felelős.

Keményné Pál Ilona.

RUHAMODELLEK

1. sz. Kétszínű anyagból készített nyári ruha. A nyak és derék részben fehér, vagy más egyszínű pamuttal hárkos öltéssel díszítjük.

2. sz. Újjatlan nyári imprime ruha. A kötények valamelyik régi ruhánkból készíthetjük.

3. sz. Pettyes nyári kerti ruha. A kötő fehér és a bolero szegélye is fehér. A kis bolero vagy bársony, vagy szövet maradék anyagból készíthet.

4. sz. Csikos kiránduló ruhácska. Az ujj helyett fodorral. A kötény megkötője elől van csokorba kötve.

5. sz. Imprime nyári ruha, sötét színű szegéssel. Lehet fehérrel is ha a ruha anyaga sötétebb. A kivágásba ugyanolyan színű kendőt tesszük, mint a szegés.

6. sz. Egyszerű gyermek ruhácska, kis fodros köténykével.

Keményné Pál Ilona.

Asszony-gyerek

KORKEP

Minden korszak rányomja a maga bélyegét az emberre. Az olyan korszak, amelyben nem kell nagyobb erőfeszítést kifejtetni a mindennapi szükség megszerzésére: amikor csak a kezünkkel kell kinyitni, hogy „sült galamb” módjára öljünkbe hulljon minden, amit kívánunk: az ilyen korszakban az ember lelket az elpuhulás veszélye fenyegeti. Nincs megedződve a ráleselkedő veszedelmekkel szemben és a kísértésekkel szemben gyengének bizonyul és könnyen elbukik. Ellenben az olyan helyzetekben, amikor nap mint nap erős harcot kell folytatni, hogy kiverkedhessük magunknak azokat a dolgokat, amikre szükségünk van. Amikor megvan az anyagi feltételeink is arra, hogy a kívánt tárgyakat meg tudnánk szerezni és mégsem lehetséges az könnyen, mert még akkor is erős küzdelmet kell érte folytatni: az ilyen esetekben a lélek megerősödik, dacos csakazértséggel fejlődik ki benne, amely a küzdelmekre buzdítja továbbra is. Az ilyen küzdelembe részt vevő hőssé avatja, kemény kitartóvá teszi az adott körülmény.

Teljesen azonos ez a mostani helyzettel. Asszonyaink, akik napról napra a sorbaállás nehéz testi furdalmával egyesített idegőrlő munkát végeznek, akik óriási erőfeszítéseket tesznek, hogy maguknak és hozzátartozóiknak mindennapi szükségleteit beszerezhessék: edzett hősök, nem riadnak vissza semmiféle akadályoktól, csak céljukat érthessék el. Uram! - le a kalappal az asszonyok előtt. Nemcsak mint anyák érdemének elismerést, hanem mint családfenntartók is.

A gyerek. A gyermeki lélekre is nagy átfarmáló hatása van a mai időknek. Megszűnt a gyermeki romantika, amely „Tamás urfi kalandjai” és a Verne Gyula regényeiben találta meg az alapját. A mai gyermekek - talán az egy futball kivéve - közömbösök az olyan időöltési műveletek iránt, amelyek csak szórakoztatók voltak, de sem lelki épülést, sem más kézzelfogható eredményt nem adtak. A cserkész és leveinte intézmény az, amely arra készíti a mai gyermeket, hogy nem játékos szemmel nézze az életet, hanem annak a hasznosabb oldalára fordítsa figyelmét. Be kell vallani, hogy a mostani állapotok, „kora érette” tették a gyermeket.

Erre a feltevése a következő eset szolgál rá: Két homokkeri gyermek - mindkettő tanköteles korban levő - a vakációt azzal töltik, hogy különböző munkákat vállalnak: kút pucolás, föld és kőmives munkák stb. Munkájuk nem lehet tökéletes, hiszen hiányzik hozzá erejük és szakképzettségük, de mivel más megfelelőbb munkaerő nincs, őket is felhasználják. A gyer-

mek pedig örülnek a pénzkérés lehetőségének.

Ha a magyar gyermekekben, az ifjúságban, általában a jövő generációjában ez a szellem, amely egy-

a kötelesség érzetével, megállandósul, akkor nincs okunk félni és rettegni jövő sorsunk és állapotunk iránt. Ugy legyen!

KOYER GYUL

A javithatatlan Borissza Berci

Van nekem egy régi barátom, Bercinek hívják s általában becsülettel ellátja a maga munkáját. A magánéletben azonban gyakran kiütközik egyik nagy emberi gyarlósága: nem veti meg, sőt túllontul szereti az italt. Ennek megfelelően gyakran találkozom vele illuzmált állapotban. Ilyenkor ő maga sem tagadta, hogy italos, de mindig így vélekedett:

— Jól esik ez a kis mámor. Így szebbnek látom ezt a csunya világot.

Megjegyzendő, hogy ez még a második világháború előtt volt.

En már akkor igyekeztem jó útra téríteni.

— Jó, jó — intettem barátságosan — de minek annyit inni?! Amit a boron megtakarítasz, azt jobb helyre is tehetnéd.

Fölényesen legyintett:

— Ugyan már, mit takaríthatnék meg!... Egy liter bor mindössze 42—60 fillér. A jobb fajta legfeljebb 1 pengő. — Ennyit megér nekem a szépítő mámor...

Szóval, nem tudtam vele zöld-ágra vergődni. Azzal a megokolással, hogy olcsó a bor, amely neki kellemes mámorot ad, ivott tovább nyakló nélkül.

Hosszú időki nem találkoztam Berci barátommal. Valahogyan elkerültük egymást. — Közben kőtört a második világháború, de csak az idei tavaszhoz hozott össze a sors Berci barátommal. Az egyik italkimérésben éppen gyomorkeserűt kértem, amikor az italkimérés sarkában megláttam őt. Erősen italos volt, de azonnal megismert. Harsány hangon üdvözölt:

— Na, öreg cimborá, hát hogyan vagyunk?!

— Nem a legjobban — feleltem. — A gyomrommal sokat szenvedek. Savhiányom van.

— Bort bele, savanyú bort, a mindent! — rikkantotta el magát Berci, de aztán elcsendesedett.

En megpróbáltam komolyan beszélni vele.

— Hát még mindig nem hagyta abba azt a mértékellen ivást — mondtam suttogva. — Hiszen egész vagyonba kerül ma a bor.

Kissé vizenyős szemét elfutotta a könny.

— Hát, látod, ez az — mondotta aztán. — Ez keserít el. Régen 42 filléért iható, jó bort lehetett kapni. Most egy liter bor legalább 3 pengő, de itt 4,50 pengő.

— Eppen ezért kellene redukálnod az ivást — kockáztattam meg.

Sértődötten kapta fel a fejét. Ingerülten válaszolt:

— Nem értem!... Eppen azért íszom, mert el vagyok keseredve, hogy ilyen drága a bor. Ez borzasztó! A fele-fizetésemet borra kell költenem.

— Miért kellene?... Ez nem közszükségleti cikk.

— Már hogyné volna az, amikor csak ez ad annyi mámorot,

hogy szebbnek lássam ezt a csunya világot!

Nem vitákoztam tovább, hanem fizettem és továbbálltam. Azóta nem is találkoztam Berci barátommal, csak a napokban. Ezúttal is egy italmérésben. Az alkoholtizmus romboló hatása már szembetűnő volt rajta. — Ruhája rongyos, szemé réveteg, az italos pohárért nyúló kéze reszkelt. Mint a korcsmárostól megtudtam, betegszabadságon van; de már nem megy többé vissza állásába. Nyugi-jazni fogják.

Amíg egy pohár jégbehűtött szódavíz szűrőszögtem, megismert és magához invitált.

— Nagyon el vagyok keseredve — motyogta csaknem sírva.

— Hát bizony, nehéz napok virradtak ránk — mondottam együttérzően.

— Csak én tudom, hogy milyen nehezék!... Augusztus elsejével bevezették a pótljegyet. Hogy a fene enne meg! Ez lötkre tesz.

— Redukálnod kellene a borivást! — kockáztattam meg.

Dühösen nézett reám.

— Marhaságokat beszélsz — mondotta tovább is ingerülten.

— Mikor a bor ára felszökött a tizedik emeletre, rátértem a spriccerekre. A nyár közepéig ment is adolog, de nemrégiben behozták a pótljegyet s minden spriccer után még külön tíz fillért kellett fizetnem... Hát ez sok! Ha már fizetnem kell a pótljegyet is, inkább visszatértem a literes szisztémára. Itt lehet valamit spórolni... Ettől függetlenül nagyon el vagyok keseredve. A bor drágább, rosszabb s így többet kell innom.

— Hogy szebbnek láthassam ezt a csunya világot!...

Elsírta magát és egy félitéres pohárból nagyot húzott.

Szinte ijedten menekültem ki a helyiségből. Arra gondoltam, hogy a második világháború előtt pályázatokat hirdettek a borfogyasztás népszerűsítésére. Ma már erre nincs szükség. — Csak emelni kellett a bor árát s máris megvan az eredmény, mert aki szebbnek akarja látni ezt a csunya világot, a bor drágaságától függetlenül addig iszik, míg be nem rug.

En bevallom, Berci barátom logikájában nem sok észszerűséget találok. Ellenben ajánlok egy próbát. Meg kellene próbálni a bort olcsóbban adni s akkor talán több bor fogyna el, de kevesebb lenne az iszákos ember, mert a józanok ellunák a részegek elől az „isteni nedűt”. Ez talán még megváltaná az én szerencsétlen Berci barátomat is a delirium tremensből. (b. p.)

— Égve rohogott be az elmúlt nap a nyiregyházi állomásra a Debrecen kerületi haladó budapesti személyvonat. A vonatnak eddig ismertetlen körülmények között kigyulladt a postakocsija, amelyet a nyiregyházi tűzoltók csak megfeszített munka után tudtak eltávolítani.

Művészi kivitelű **kosztümöket, kabátokat vásárolhat a Pap modellszalomból**
Szent Anna-u. 12. sz. üzlet. Telefon: 39-07.

Debreceeni Újság-Hajdúföld sakkrovata

Rovat vezető: CSOCSITS LAJOS főtájtár.

SZABALYTALAN MEGNYITÁS.

Az 1941 évi nemzeti mesterversenyéről Világos: Barcza Gedeon.

Sötét: Balla Zoltán

1. Hf3. H f 6. 2. g3. c5. 3. Fg2.

Hc6. 4. d4. exd4. 5. Hfxd4. e5. 6.

Hb5. d6. (d5 nem jó — mert 7.

Hx5. Hx5. 8. Vxd5. Vxd5. 9.

Hg7+. gyalogot nyer). 7. e4.....

Fg5-től a b2 pont fedetlenül ha-

gyas miatt tekintetem el. Követ-

kezhetnék 7. — F6f1 és most aigha

van más. mint 8. Hb5—c3, mert

a-ra d5. Hb1—c3-ra pedig a6.

kellemtelen.) 7.....a6 8. Hbc3.

Fg6. 9. b3. Fg7. 10. o—o. 11.

Hba3. Vd7 12. Hae2. Fh3. 13. Hc63.

Hxg2. 14. Kxg2. Bab3. 15. Héd5.

Hfxd5. 16. Hed5. b5. 17. exb. ab.

18. a4. bxa4. 19. bxa. Fd8. 20.

Fa3 ? ? (A d6 mező közvetlen táma-

dása könnyen védhető. A későbbi

„közvetett” támadás majd veszélyo-

sabb lesz. Addig azonban a most

lépő futónak „Canosát” kell járnia.

Következtesebb és jobb volt 20.

44) kapcsolatban F6—mal 20.....

f5től eaf után nincs félváltója vi-

lágosnak.) 20.....Bf68. (Fenyé-

regj B68 — e6 — h6.) 21. e4! Hed4

Hed4 22. Fe1 (A pünkösdi királyság-

nak vége, következnek a józan héli-

köznapok). 22.....Hdb3. 23. Ba2.

Hc5. 24. f3. Hba8. 25. Hdc3. Fa5.

Ba6. 27. Fc3. Vc6. 28. Vd6f. Vxv.

29. exv. Bc8. 30. Bfcl. Hed3.

31. Be6. Hb4. (Bxc6-ra 32. dxc.

Hb4. 33. e7! Fxc7 — Hxa2-re. 34

edV+. Fxd8. 35. Fd2 és a követ-

kező lépésben a5 nyer. — 34 Bd2.

Fh8. 35. Fe5 után világos jobb já-

tékkal nyerl vissza a gyalogot).

32. Bxa6. Hxa6. 33. Ba2—b2! (Cél:

Ba2—b2—b1—c1. A e vonal azon-

nali elfoglalása nem ment Hb4 vá-

lasz miatt. A szövélépés ezt aka-

dályozza, mert Hb4-re most Fd2

azonnal nyer.) 33.....Kf8. 34

Bb1. Kc8. 35. Be1. Fb4. (Hb4-re 36.

Fd2. Ba8. 37. Fxb4. Fxb4— 38.

He7+ nyer.) 36. Be6. Hb8. 37.

Be7. Bd8—d7. (Ha6-ra 38. Ba7.

He5. Fg5! döntő gyengeségeket hí-

vű a sötét állásban.) 38. Fa7l. Ba8.

(Bxe7-re 39. Hxe7+. Kd8. 40.

Fxb8. Ke8. 41. Ha6f nem elég a

nyeréshez.) 39. Bb7. Ha6. 40. Bb6.

He5. 41. He7+. Kd7. 42. Bxb4.

Kxc7. 34. Fb6+. Kd7. 44! Fxd8.

Kxd8. 45. a5. Ke7. 46. Bb4! Kf7.

47. Bxe5! és sötét feladta. Elemztes:

Barcza Gedeon.

Szemelvények

a világ sakkujásából:

Jersey bajnoki versenyén a Malz-

berg—Tawford játszmában történt

az alábbi kellemetlen fordulat:

Világos: Kg1. Vb7. Be1. gy: a2.

b2. d4. e3. f2. g2 és h2 (10 drb.)

Sötét: Kg8. Vd7. Bd5 gy: a7.

e6. f5. g7 és h6 (8 drb.)

1. Be8+. Kh7. 2. Be7 után vilá-

gos fölényesen ávrt, hogy sötét a

g7 matt és a fenyegető vezérvésztes

miatt feladja a játszmát. Érthető

volt megdöbbenése Be5! után. Nem

volt mit tenni, mint feladni a nyert-

ként elkünyvelt játszmát.

OLVASSA minden délben a

Tiszántúli Délj Hírlapot.

— Gázolt és tovább kariká-

zott a kerékpáros. Kiss Imre,

Oláh Károly-utca 59. szám a

lakos a rendőrségi sérülési osz-

tályán feljelentést tett egy is-

meretlen kerékpáros ellen, —

aki kerékpárjával hátulról el-

gázolta. Ó ennek következtében

a kerítésnek esett és jobb csuk-

lóját törte. Az asztalosmestert

a mentők részesítették első se-

gélyben, majd kiszállították a

sebészeti klinikára, honnan, el-

látás után lakására távozott. A

rendőrség megindította a nyom-

ozást a lelkiismeretlen gá-

zoló kézrekerítésére.

A gyógyulást kereső (nyaraló) közönség

élelmiszerellátásának szabályozása

A m. kir. közellátásügyi minisz-

ternek 102.400—1943. K. M. szám

alatt kelt és az 1943. június hó el-

sején életbelépő rendelete szerint

az aki állandó lakóhelyéről gyó-

gyulás, üdülés, nyaralás céljából

három napot meghaladó időtarta-

ra eltávozik, üdülése helyén a jegy

ellenében kiszolgáltatásra kerülő

élelmiszereket csak az üdülő sze-

mélyek részére rendszeresített köz-

ellátási igazolvány alapján szerez-

heti be.

Amennyiben az üdülésre távozó

debreceeni lakos cukorjegyének az

üdülés tartama alatt esedékes szel-

vényeit állandó lakóhelyén, vagyis

Debrecenben kívánja beváltani, ré-

szére a cukor kizárólag csak a

Hangya Szövetkezet Ferenc József-

futás: Hires UTE 3:57,4 mp.

Női számok: 80 m gátfutóbajnok:

Zely TFSE 12,9 mp. — 100 m sik-

futóbajnok: Fekete MAC 13,2 mp.

— Magasugróbajnok: Bártfajná

145 cm. — Súlylökőbajnok: Szepes-

váry Pécsi EAC 11,20 m. — Disz-

kosztetés: Szepesváry PEAC 35,06

m. — 200 m síkfutás: Nagy Futura

27,9 mp. — Távolugrás: Fekete

MAC 532 cm. — Gerelyvetés: Ro-

pat gólját Béres (2), Komlósi (2) és

Belluch lötték. A csapat jó formárol

tett tanúságot. A kis DVSC ma

Nagyváradra rándul át, ahol a

Nagyvárad MÁV lesz az ellenfél.

Tizenkét játékosal utazott Sze-

gedre a DVSC. A debreceni vasuta-

sok ma Szegeden a SZVSE ellen

játszzák első bajnoki mérkőzésüket.

Az osztályozók során Debrecenben a

DVSC 4:1, Szegeden az SZVSE 3:1

arányban győzött. A debreceni csap-

SZATHMÁRY LEGYÖZTE

TÁTOST 200 MÉTEREN

A pénteken délután lezajlott

úszóbajnoki számok két nagy meg-

lepetést hoztak. Szathmáry, az UTE

ifjúsági versenyzője, 200 m gyors-

úszóbajnokságban legyőzte Tátost

2:16,8 mp-es idővel. 2. Tátos FTC:

16,9 mp. 3. Angyal. Tatabánya,

2:20,8 mp. 4. Végvári BBTE, 2:20,8

UTE—FTC 3:2 (2:0)

Pénteken játszották le az országos ifjúsági

bajnoki döntőt. A jobb formában

lévő újpesti ifjak biztosan verték a

zld-fehéreket.

Az MLSz felülvizsgálja az új

igazolásokot. Egyes egyesületek nem

tartották be az MLSz intézkedéseit

és három játékosnál több játékost

igazoltak, illetve szerződtek. Itt

SPORT

A Nemzeti Bajnokság I. osztályának

rajtja

A Nemzeti Bajnokságban vége a

nyári pihenőnek. Az elmúlt bajnoki

év után legtöbb csapatnak csak két

hó állott rendelkezésre a pihenésre,

mert ebben az évben az osztályozók

idegőző küzdelmei, valamint a Ma-

MOZI

Ragaszkodom a szerelemhez. (Vig-

színház.) Bókay vígjátékának film-

változata friss és eleven meséjű. Az

öregedő férfi szerelema sok humo-

rral találva kerül a közönség elé. A

szereplőgárda elsőrendű. A búbajos

RÁDIÓMŰSOR

Augusztus, 22. Vasárnap: 7.30:

Fohász. Szózat. Reggeli zene. 8.40:

Hírek. 8.55: Egyházi ének és szent-

beszéd a Hősök-terén. Szentbeszéd

mond dr. Serédi Jusztinián herceg-

primás. 10: Görögkatolikus egyházi

Szabó Miklós nyerte az 5000 méteres

bajnokságot

Csütörtökön és pénteken délután

aBEAC-pályán bonyolították le az

1943. évi magyar atlétikai bajnoksá-

SPORTHIREK

A Szombathelyi LE nyerte az

országos döntőt. A leventebajnokság

országos döntőjét pénteken Budá-

Betétjét jól kamatoztatja

vállalkozásokat finanszíroz.

Értékpapirokai ad. vesz

Váradegyházmegyei

Takarékpénztár R.-t.

Debrecen, Plac-utca 43.

Közgazdaság

MI UJSÁG A BUDAPESTI ELELMISZERNAGYVÁSÁR-TELEPEN?

A Magyar Vidéki Sajtótudósító fővárosi jelentése szerint augusztus 15-től 19-ig az élő- és vágottbaromfi piacokon az árak nem változtak. A tojáspiacon a legmagasabb hatósági árak voltak érvényben. A zöldség- és főzelékpiacra az uborka ára 20, a leveles karfiol ára pedig 100 fillérrel csökkent, viszont a zöldtengeri ára 7, az almapiacra 10, a hagyma zöldjével ára 11, a sóska és kelkáposzta ára 20,

a sárgarépa és petrezselyem ára 30, a tölteni való zöldborsó ára és a vajbab ára 40, az apró hegyes zöldborsó ára pedig 50 fillérrel emelkedett. A gyümölcspiacon a magva-értékű szilva ára 20 fillérrel csökkent, míg az alma ára 20, a körte ára 40, a szőlő ára 50, az őszibarack ára pedig 150 fillérrel emelkedett.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál**
Kiadja: **Alföldi Sajtóvállalat Kft.**
Felelős kiadó: **Balogh István.**

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Janosy magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. Telefon: 23-78. 8

Gálócsy tízenyolc éves nyomozóirodája vidéken is diszkrétan nyomoz megfigyel. Zöldfa-u. 3. T.: 28-72. 214

Háztartási alkalmazott

Komoly főzõmindentest főlvesz magános úr. Jelenkezés Maróthy Gy.-u. 21 Kizárólag délután 3 órákor. 909

Mindenes bejárónõt azonnali belépésre vagy elsejére keresek vendéglőbe. Szoboszlói-út 4-b. Rózsabokor vendéglő. 162

Főzõnõt mindenest — csak hosszú bizonyítvánnyal felveszek. Magoss György-tér 21. 148

Benlakó mindenest vagy bejárónõt egész napra jó bizonyítvánnyal szept. 1-re keresek. Dr. Kovácsné Apafi-u. 22. 192

Betöltendõ állás nõknek

Tanulóleányt felvesz nõi szabóságba, Róza Irén, Kossuth-utca 58. 165

Egyedülálló jó családból önállóan főző háztartásnõ nagy mosáson kívül minden munkára felvétele. Kürtös-utca 5. Kisállomásnál. 170

Feltétlen megbízható, fiatalabb, jól főző háztartásnõt vagy mindenest szakácsnõt jó bizonyítvánnyal, esetleg szobaleánnyal együtt keresek azonnali, esetleg szeptember 1. belépésre. Dóczy József-út 7. I. emelet — Tanári villa. 177

Allást keresõ nõk

Oskeresztény, kimondottan úrilány kereskedelmi érettségivel, 120-as gép-140-es motor, jó német tudással megfelelő kezdõtisztviselőnõ állást keres. Ajánlatokat kiadóba kérik leadni. Urillány. 175

Jobb családból való 36 éves asszony háztartásnõnek ajánlkozik idősebb egyedül álló urhoz. Mindenhez ért. Cím a kiadóban. 173

Betöltendõ állás férfiaknak

Asztalos keresetük állandó alkalmazásra. Augusztus Szanatórium. 160

Pincértanuló gyereket felveszek azonnali Szoboszlói-út 4-b. Rózsabokor vendéglő. 163

Nõszabóságba térni segéd, varróleányok és tanulók állandó munkára felvételek. Szabó Miklós, Piac-utca 63. 169

Konvenció kocsi keresek nagy fiával október 1-re. Cím: Mező Antal, Kismaesi megállóban. Ny 1838

15 17 éves fiúkat ládaszegezésre felveszünk. — Balog Ládagyár, Külsővásártér 14. 198

Kovácsesgédet állandó munkára alkalmazok ifj. Varjassy Imre, Eötvös-u. 18. sz. 200

Majorost keresek azonnali szolgálatra. Bethlen-utca 59. 197

Allást keresõ férfiak

Több évi gyakorlattal bíró könyvelő nagyobb vállalatnál elhelyezkedne. „Szorgalmas” jellegre a kiadóba. 187

Eladó ingóság

Zeiss Ikon fényképezőgép 1:3.5 f = 3.5 cm lencsével eladó. Rákóczi-u. 48. 186

Jó állapotban levő kisméretű esztrépkályha olcsón eladó. Vecsey, Piac-u. 7. 191

Fogorvosi villanyfűrés eladó. Ballazár-u. 12, hátul udvarban. 194

Tiszta gyapjú átmeneti nõi kabát eladó. Megtekinthető délelõtt 11-1-ig Török Pál-utca 18 földszint. 190

Ajánlat

Mielõtt arany, ezüst, briliáns ékszer eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedõnek. Sas-utca 2. 60

Sírkövek műköből és termésköbõl készítenek gyümölcsösök részére és piros salak kerti utakra kapható a Debreceni Műkögyárnál. Fűrdõ-n. 2. 554 v. v.

Fehérneműek h/mzése fõzhetõ fonással, díszzások, jelvények készítése, párnák montorozása **Pethõ** kézimunka szakiparában, **Szent Anna-u. 10.** Családi címerek festése.

Szõrme bundákat javítok, alakítok, festek. Veszek, eladok. Kóváry szücsmeister, püspöki palota I. 31. v. 968

Mezőgazdasági gépeket, eszközöket, alkatrészeket bármilyen vesz, elad, vagy becserélt vitéz **Nagy János,** Hatvan-utca 41. Telefon: 26-19. 1874

Ékszer javítás, briliáns és ezüst beváltás. Hamis ékszer eladás. Pollák **Endre** aranyművesnél — Hatvan-utca 2. 76

Aranyat, ezüstöt s briliánt napi árban veszek Szelecsényi óra- és ékszerkereskedõ Sas-u. 2. 61

Tisztelettel értesítem a vendéglõs és kosztadókát, mindennap két kilométer pontyaim érkeznek. Rendelhetõ nagyobb mennyiségben Pusztainál. Simonffy-utcai halcsarnok. 183

Teljes ellátás

Középiszkolás diákleányokat teljes ellátással felveszek. Cím: Szentanna-utca 14. fodrászútló. 157

Eladó állatok

Eladó egy drb fias sertés 10 drb malaccal, 3 drb 8 hónapos mangalica süldõ, **Eprekert-utca 23.** sz. Boldogkert 185

Figyelem! Fontos!

Árujához vevõt. **A vevõnek** árut. **Pénz befektetéshez** ingatlant, házat, földet, üzletet.

Kereskedõnek üzlethelyiséget.

Alkalmazást keresõknek állást.

Háztartáshoz kézilányt, alkalmazottat.

Munkaadónak munkást.

Gazdaságba munkaerõt, felszerelést.

Lakásba bútorot,

Gyermekhez nevelõt, tanítõt,

Nélkülözhetõ holmijából pénzt.

Vállalkozónak tőke társat,

Házassághoz férjet, feleséget.

Ötthonkezesüknek bútorozott szobát, lakást, lakáscserét.

Háztartáshoz élelmet, jószágot,

Ruházkodáshoz hozzávalót

és minden elképzelhetõ hasznos szükségletet ad és biztosít a

Debreceni Ujság HAJDUFÖLD

Apró-hirdetése

Feladási hely: **Piac-utca 56.** Megyeháza mellett. A keresztényen közönség minden szükségletét biztosítja a **DEBRECENI UJSÁG HAJDUFÖLD** apróhirdetési rovata!

Oktatás

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró- és gépfőiskolájában új tanfolyam kezdődik. Befiratkozási állandóan lehet. (Debreceni tanterületi királyi főigazgatói engedély száma 6475/1941-42.) Vidékieknek vasútkedvezmény, **Batthyány-utca 1.** 495

Zongora és cimbalom tanítványokat elvállal. — **Pianinó és zongora** eladó. **Bihary Gizella** zene-tanárnõ, **Faragó-utca 8.** 179

Lakáscsere

Elcserelem budapesti 2 szobás, komfortos lakásom, **debreceni** hasonlóval. Cím: **Püspök, Burgondia 17.** 172

Elcserelem a város központjában levõ 3 szobás, teljesen komfortos régi-bérfi emeleti lakásomat 4 szobás vagy ennél nagyobb komfortos, lehetőleg régi-bérfi lakással. **Ertekezni lehet: Ferenc József-út 18. szám** alatt az 5. sz. helyiségben d. e. 9 órától 14 óráig hétfõtõl kezdve. 159

Elcserelem Poroszlai-úti 2 szoba, veranda, gyümölcsös lakásom belvárosi 2-3 szobás komfortos lakásra. **Ertekezés Tel.: 33-75.** 183

Lakás- és szoba-kereslet

Kir. ügyész keres szept. 1-re központi fűtéses, bútorozott lakást, hosszabb bérletre. Cím: **Kigyó-utca 45.** 158

Fiatal orvospárnak klinika közelében bútorozott szobát keresünk. **Ertekezni lehet** fogászati klinikán. **Telefon 12-38.** 166

Nyugdíjas özvegy édesanyjának üres szobát keresek. **Tmár-utca 18.** Szennyesi.

Bútorozott lakrészt fűrdõszobával keresünk. **Telefon: 27-60.** 199

Gazdasági eszközök

Elköltözés miatt sürgõsen eladó egy 8 HP gyárilag alakított gózmagánjáró. **Süthlevart garnitúra** kifogástalan jó állapotban új fõ és kis szíjjakkal teljesen felszerelve. Cím: **Hódossy Albert — Hajdú megye, Nádudvar, Kossuth-utca 332.** 174

Egy 17 soros vetõgép eladó, **Rákóczi-u. 48.** 178

Butorozott szoba

Kiadó egy szoba belvárosban fürdõszoba használatra annak, ki a teljes berendezést ágynemûvel megveszi **8000 P.** „Úri kényelem” jellegre a kiadóba. 50

Rádió

Rádiót, bármilyen rendszerû javít, alakít, épít, olcsón garanciával, **évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos** mûszerész, **Csapó-utca 84.** telefon: 32-54. Vidékieknek soronkívül. 573

Kereslet

Golyósprét, középnyagságút, megvételre keresünk. **J. özsef kir. hg.-u. 16.** Nyomda. 844

Taposókádát keresek megvételre. **Rakovszky-u. 42. I. 3.** 844

Óeska vasat, fémét, gépet a legmagasabb áron veszek, **Vaskovits, Pacsirta-utca 17.** Telefon: 26-94. 937

Hentesek és mészárosok figyelmébe! **Csonthulladékot** a legmagasabb napiáron veszek. **Vaskovits Pacsirta-utca 17. sz.** — **Telefon: 26-94.** 936

Zenélõórát, régi vázát, zenélõ képet megvételre keresek. **Maróthy Gy.-utca 21.,** délután 3-4-ig. 696

Mosott rongyot vesz lapunk nyomdája. **József kir. h.-u. 16.** 691

Aranyat, ezüstnemût, ékszerket napiáron vesz **Takács Sándorné,** **Piac-utca 56.** 62

Használt 100, 150, 200 literes borshordót keresek megvételre. **Rakovszky-u. 42. I. 3.** 843

Nagytelkû házat vennék ipartelepnek, a város nyugati felén. Cím a kiadóban. 201

Hangszer

Eladnám vagy jóállapotban levõ **pianinóval** elcserelem kifogástalan bécsi Luner zongorámat. **Érdeklõdés telefonon: 20-07.** 176

Zongora és pianino, harmonium eladók. **Veszek zongorákat, Tanczer Batthyány-u. 1.,** emeleten. 195

Eladó föld

10 kis hold föld eladó Hajdúbagos sebestag — **Hosszúpályi** követõt menlén, **érdeklõdni 14. sz. tanya.** 171

Eladó 3 hold fekete I. osztályú szántóföld **Kabán,** vasút, országút közelében, **Bövebbet Daróczi Károly Kaba, Király-utca 316.** 81

Elveszett

Elvesztettem a gyümölcs-piac jobb oldalán csontkeretes szemüvegem tizenkilencedikén délben. **Julalón. Nagyvárad-u. 15.** 189

Kérem azt a becsületes megtalálót, ki a **Dózsakar- és Vendég-utcán** elvesztett 1 felpár férfi fehérbetétes cipõt talált. **Julalón** ellenében adja le a **Felsõipariskola** por-sásánál, mivel egy szegény fú hagyta azt el. 188

Samu János

OFB engedélyes hirdetésel.

Iroda: Deák Ferenc-u. 7.

Eladó ingatlanok:
Eladó házak: **Budai Ézsaiás-utca** szép 2 szobás ház gyümölcsösrel 30.000 pengõért. **Hársányi Gusztáv-u. 9.** számú többlakásos ház fűszerezéssel 35.000-ért. **Gillányi-utca 19.** számú 1x2 szobás, 2x1 szobás jó ház 600 négyzetgölg gyümölcsösrel 40.000-ért. **Egyetem szomszédságában** 300 négyzetgölg villalelek. **Hajdúszoboszlón** fürdõház tízperc egy szobás és kétszobás ház, **Tüzérlaktanya** mellett 3 szobás adómentes ház 46.000-ért. **Csapókerben** szobakonyhás ház 747 négyzetgölg területtel 15.000-ért. **Nyilastelepen** két szobás ház 12.000-ért. **Eladó földek:** **Kabán** 2 hold, **Hajdúszoboszlón** 6 hold, **Biharban** 11 hold, **Hajdúban** 140 és 300 hold, **Heyesben** 300 hold, **Kisújszálláson** 49 hold. 196

Birtokbérlet

Azonnali, esetleg nov. hó 1-ére 2-6 hold föld bérletet kertésghen, esetleg város alatt kertészet céljára, lakással elõnyben, félévi bért előre fizetem. Cím a kiadóban. 184

Butor

Minek a fényes kirakati, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletemben, **Piac u. 71. sz.** 1966

Használt bútorokat, **irodai** berendezést, **wertheimkasszát,** üzletberendezést, **magas áron** veszek. **Verõ Csapó-u. 10.** 298 v. v.

Modernháló, konyhaberendezés, kombinált szoba, **rekamié, fotelek,** szalon, **divány** eladó. **Kos-**

Eladó két ágy sodronnyal, két szekrény, két éjjeli szekrény. **Híd-u. 10**

Birtokvétel

Sürgõsen vennék 18-20 k. hold tanyásbirtokot, **lehetőleg Hajdú megyében.** Ajánlatot „Mindentermõ” jellegre a kiadóba kérek 74

Szóló, gyümölcsös

Gyümölcsös egy szoba, **konyhás lakással** keresek megvételre azonnali készpénzfizetésre. **Irásbéli ajánlatokat** „Tízezer pengõ” jellegre a kiadóba kérek. 732

Gazdasági termények

1000 drb. jofajta borszõlõ gyökere **vevõszõre** ajánlatot kérek. „Szóló-vevõszõ” jellegre a kiadóba 842

nyomtatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. mûintézetének körforgógépén

Igazgató: S. M. G. G. G.

A DEBRECZENI UJSÁG RÁDIÓMŰSORA

1943. évi augusztus hó 23-tól 1943 augusztus hó 29-ig.

Rádió-hírszolgálat

Magyar nyelvű hírek.

- 7.15 Dunai német adók 325.4 m. (Brünn.)
- 8.00 Olasz rádió 25, 41 rövidhullám
- 8.00 Zágrábi rádió 276 középhullám.
- 17.30 Pozsonyi rádió 760 m.
- 18.30 Olasz rádió 1925 rövidhullám
- 19.15 Dunai német adók 325.4 m.
- 20.40 Olasz rádió 25.45 rövidhullám és II. középhullám 221 és 263 m.
- 21.25 Dunai német adók 253.4 m. (Brünn.)
- 21.30 Dunai német adók 325.4 m. (Brünn.)

Hétfő

Augusztus 23.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.25 Ebresztő. Torna.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 9.00 Hírek.
- 10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar. Ernőházi Vilmos: Gyorsdandár induló. 2. Flotow: Stravári József: Harmatos rózsák, díszmenet induló. 5. Andócsi Béla: Ejj! tájban — induló. 6. Lúcker: Berlin éjjel — egyveleg. 7. Eördögh János: Meseországban. 8. Róti István: Marosmenti induló.
- 11.15 Nemzetközi vízféljószerződés.
- 11.15 Lengyel Erzsébet énekel. Zongorán kísért Ersek Mária.
- 11.40 A pipa története. Irta Hamvas József.
- 12.00 Haragszó. — Fohász. — Himnusz.
- 12.10 Folyamérők szalonzenekara. 1. Szerdahelyi János: Csipkeárc — operettegyveleg. 2. Szarka László: Gavotte — intermezzo. 3. Ruzsinkó Nándor: Pillangók nász nemele. 4. Sándor Jenő: Dal és ánc — egyveleg. 5. Johan Straus: Kines — keringő.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 Szalonötös. 1. Rust: Szerelmi játékok — keringő. 2. Novák László: Bölcsődal. 3. Szabó Béla: Szerenád. 4. Malvezzi: Spanyol tánc. 5. Rubinov: Szerelmi keringő. 6. Escobar: A játéksíga.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Szórakoztató zene.
- 3.40 Magyar szobrok között. Farkas Zoltán előadása.
- 4.00 Filmdalok.
- 4.15 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Magyar nóták. Lenkey Kornélia és Ráday László énekel, kísért Szendlay László és cigányzenekara. Lenkey számai: Csipkés a szőlő levele — népdal. Simonffy Kálmán: Hegedűlnek, szépen muzsikálnak. Bogyiszlai nagy vendéglő. Népdal. Szabad a madárnak — népdal. Szentirmay Elemér: Mikor én a dalos madárt hallgatom. Kubányi György: Tulipános láda, láda.
- Ráday számai: Ráday László: Páncs erdő, búzavirág. Ez a kis lány akkor sír — népdal. Tisza szélén elaludtam. Béres vagyok béres. Ezt a ikslányt igazán, csakugyan... Erdő, erdő erdő, me-rősszéki kerek erdő — népdalok

- 5.30 Magyar találmányok — magyar feltalálók. Irta Pongrácz István. A Feltalálók Országos Szövetségének előadása.
- 6.15 Nyári muzsika. Szórakoztató hangemizek.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 A m. kir. Honvéd Haditudósító osztály júl. 25-i nagyváradi hangversenyének megismétlése hangfelvételtől. Közvetítés a nagyváradi Szigligeti Színházból. Közreműködők: Dayka Margit, Fellegi Teri, Nagy Izabella, Nagykovácsi Hona, Páka Jolán, Angyal Nagy Gyula, Koréh Endre, Patkay Jenő, Solthi György, Budapest Honvédőrszóló-alj Zenekara, vezényel Pongrácz Géza. Kísért Szénásy Gusztó cigány zenekara. Beszél dr. Legényei József.
- 9.15 Épít a honvéd a gépágyú mellett. A közvetítést egy vidéki tüzéregyalásból vezeti Budinszky Sándor.
- 9.40 Hírek.
- 10.10 Melles Béla-zenekar. Vezényel Várhelyi Antal. Közreműködők Bajnok Ferenc — ének.
- 11.10 Tánccene.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 4.15 Tánccoló billentyűk.
- 5.00 Azonos Kassa műsorával.
- 7.00 Nagy magyar történeszek. Jókai Tibor dr. előadása Fraknoi Vilmosról.
- 7.20 Négy lírikus. Balassa, Csokonai, Petőfi és Ady verseiből szavalt Simonffy Margit és Lehotay Árpád.
- 8.10 Nagy mesterek — örök művek. Brahms-művek. Utána: Hírek.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.10 Szórakoztató zene.

Kedd

Augusztus 24.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. — Közlemények. — Reggeli zene.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Zenekari művek.
- 11.10 Nemzetközi vízféljószerződés.
- 11.15 Hangszerszólók.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.00 Haragszó — Fohász — Himnusz.
- 12.10 Országos Postászenekar. 1. Bellini: Norma — nyitány. 2. Sie-de: Amit a virágok mesélnek — keringő. 3. Gounod: Romeo és Júlia. 4. Eördögh János: Tangó-szerenád. 5. Schlögel: Egyveleg Johann Strauss műveiből. 6. Ruzsinkó Nándor: Ejtőernyős induló.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 1.30 Honvédek üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 Vidák József és cigányzenekara muzsikál.
- 2.30 Hírek. Műsorismertetés. Utána műsorismertetés.
- 3.00 Légierők fúvószenekara. Vezényel Doroszlai Károly. Indulók és katonadalok. 1. Göndör József: Száll a gép. 2. Vincze Ottó: Pajtás, pajtás, jószág velem. 3. Siklósi István: Szé-ke induló. 4. Eisemann Mihály: Győzni, győzni. 5. Doroszlai Károly: Szent István induló. 6. Mind-szenti Ödön dr.: Az én kis kato-nám. 7. Fries Károly: Vszontlár-tásra hadnagy úr. 8. Áts Tivadar: Gőzelem kísértien bajtárs.

- 3.30 Gyermekekdelután. Az erős kö-vács fiú. Finn mese nyomán írta: Turchányi Tamás. Előadják a gyermekszereplők. Az előadást ve-zeti Harsányi Gizi.
- 4.00 Délutáni muzsika.
- 4.15 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Balettzene. A rádiózenekart vezényli Bertha István.
- 6.00 Az éter dálnoka. Rónay György dr. előadása Hölderlinről, a költő halálának 100. évfordulóján. Közreműködik Abonyi Géza és Kovrig Emil.
- 6.25 A rádiózenekar műsorából. Vezényel Majorossy Aladár. Közreműködik Rösler Endre és Osváth Júlia.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Verses útképek Kosztolányi Dezső útinaplójából. Elmondja: Olthay Magda.
- 7.15 Trubadur. Dalmű négy felvonás-ban. Szövegét írta Salvador Cam-marano. Zenéjét szerlette Giuseppe Verdi. A milánói Scala ének-és zenekarat vezényli Molajoli.
- 9.05 Muzsikáló Margitsziget. Közre-működik Roósz Emil szalonzene-kara a Palatinus-szállóból, Orlay táncczenekar a Parisien Grillből, Horváth Jancsi cigányzenekara a Csárdából.
- 9.40 Hírek.
- 10.50 Magyar nóták. Hanglemezek.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 4.15 Schumann: D-moll hegedűver-seny.
- 5.00 Azonos Kassa műsorával.
- 7.00 A földművelésügyi miniszte-rum mezőgazdasági felőrája.
- 7.30 A szombathelyi fehér papok gimnáziuma. Heigl László dr. elő-adása.
- 7.45 Weidinger Ede szalonzenekara játszik.
- 8.30 Nagy olasz nyomdászok. Fitz József dr. múzeumi főigazgató elő-adása.
- Utána Hírek.

KÜLFÖLD

Német műsor: 21.00 Híres opera-nyitányok. — POZSONY: 22.15 Tánccok filmekből.

Szerda

Augusztus 25.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.10 Nemzetközi vízféljószerződés.
- 11.15 Bókai Kovács Antal hegedűl.
- 11.40 A legnagyobb szárazság. Bod-nár István elbeszélése.
- 12.00 Haragszó. — Fohász — Him-nusz.
- 12.10 Rendőrszenekar. Vezényel Bán-falvi Miklós. 1. Boldizsár Kálmán: vitéz Ma-gyar — induló. 2. Eördögh János: Roccoco — nyitány. 3. Mascagni: Paraszthecsuél: — ábránd. 4. Bán-falvi Miklós: Pozsonyi lakodalom — operettársulatok. 5. Vitéz Ná-ray Antal: Egyveleg dalaiból. 6. Eisemann Mihály: Fekete Péter — egyveleg. 7. Monti: Csárdás.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vö-röskereszt bajtársi rádiószolgálata
- 2.00 Sovinszky László szalonzene-kara játszik.

- 1. Kreuder: Szerenád. 2. Szerda-helyi János: Intermezzo. 3. Szu-chich: Ir dal. 4. Ries: La capricciosa. 5. Csajkovszkij: Románc. 6. Poldini: Asztali zene. 7. Vidák: Csibj polka.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Délutáni muzsika.
- 3.30 Hagomány és kultúra. Közve-títés a Csikvármegyei Közföldeti Szövetkezet csikmenasági lenfel-dolgozó üzeméből. Vezeti Csanády György.
- 4.15 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Se szó, se beszéd — muzsika.
- 5.45 Háborús textilgyártózkodásunk. Irta Göblyös Mihály miniszteri műszaki tanácsos.
- 6.00 Honvédműsor.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Melles Béla Zenekar. Vezényel: Várhelyi Antal. 1. Albini: Trenk báró — nyitány. 2. Ruzsinkó Nándor: Vadvirágok. 3. Dr. Nagy Frigyes: Románc. 4. Lenz Ferenc: Szép Angéla — keringő. 5. Bucsár Béla: Vallo-más. Sándor Jenő: Aki mer, az nyer — egyveleg.
- 7.45 Mai magyar költők verseiből szavalt Kormos Márta.
- 8.00 Nótaszóval delizsánszón. Zenés utazás. Irta Endrődi Béla. Elmondja Marsovszky Livia. Zenéjét ösz-szeállította Losonczy Dezső. Közreműködik Gyurkovics Mária, Udvardy Tibor, a Budapesti ka-marakórus Paulovics Géza vezeté-sével, a Rádiózenekar, Vincze Ot-tó vezénylésével. Rendező dr. Za-kál Dénes.
- 9.05 Roósz Emil szalonegyüttes ját-szik a Palatinus szállóból.
- 9.40 Hírek.
- Utána löversenyeredmények.
- 10.50 Zenekari művek.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 4.15 Magyar nóták. Hanglemezek.
- 5.00 Azonos Kassa műsorával.
- 7.00 A tüdőbeteg sorsa. Modrovich Emil dr. kórházi főorvos elő-adása.
- 7.25 Bayreuth. A Balogh Pál elő-adása. Közben Wagner-lemezek. Utána: Hírek.
- 9.30 Löversenyeredmények.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. 21.00 Hangverseny. — Német mű-sor: 22.45 Mindent zenével csinálunk.

Csütörtök

Augusztus 26.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 6.25 Ebresztő. Torna.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Budapest Honvéd Őrszólóal-j zenekara. Vezényel Pográc Géza. 1. Jvitéz Pongrácz István: Uj ma-gyar hősök — induló. 2. Pécsi Jó-zsef: Pusztai látomás — nyitány. 3. Fehér István: Bécsi hangok — keringő. 4. Ifj. Nagy Ferenc: Ma-gyar dalok és táncok — ábránd. 5. Pongrácz Géza: Intermezzo. 6. Growald Ernő: Hangulatképek. 7. Vincze Ottó: Magyar táncok.
- 11.10 Nemzetközi vízféljószerződés.
- 11.15 Beethoven: F-dur vonósnégyes 18. m. 1. sz. Előadja a Busch vo-nósnégyes.

- 11.40 Külföldi híradó. Felolvasás.
- 12.00 Haragszó. Fohász. Himnusz
- 12.10 Rádiózenekar.

- 1. Duszik Géza: Myra — nyitány. 2. Eisemann Mihály: Nagyszerű keringő. 3. Micheli: III. szvit. 4. id. Stephanidesz Károly: Rokoko —idill. 5. Michnay Ödön: Kis magyar szvit. 6. Lehár Ferenc Fraskvita — egyveleg.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vö-röskereszt bajtársi rádiószolgálata
- 2.00 Ilkcsy László szalonzenekara játszik. 1. Andócsi Béla: Üzenet a hata-térre — induló. 2. Járai Richárd: Napsugár — keringő. 3. Járai Ri-chárd: Napsugár — keringő. 3. Krone: A kék szalagért — egyve-leg. 4. Fehér István: Törpök ál-ma. 5. Bochmann: Polka.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Horváth Dudás József cigány-zenekara muzsikál.
- 3.35 Régi magyar mesemondók. Re-sza Dezső előadása.
- 4.15 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Lauris Inén magyar népdal-feldolgozásokat énekel. Zongorán kísért és a dalokat feldolgozta Lauris Miklós.
- 5.25 Húst együnk-e vagy gyümöl-csöt? Weninger Antal dr. elő-adása.
- 5.50 Tánccene.
- 6.20 Harc a királyfiért. Erdélyi Jó-zsef verseiből ad elő.
- 6.35 Beethoven: Esz-dur szonáta. 81. m.
- 6.20 Hírek.
- 7.00 A Székesfővárosi Zenekar hang-versenye. Közvetítés a Székesfővá-rosi Képtár kertjéből. Vezényel Csiléry Béla. Közreműködik Lengyel Gabriella — hegedű.
- 9.00 Ahogy Te akarod. Vigjáték egy felvonásban. Irta Serafin és Alva-rez Quintero. Fordította Szabó La-jos dr. Rendező: Borsi Ödön. — Sz e m é l y e k: Josefina asszony — Szilágyi Szabó Eszter, Ramon, a férje — Dely Ferenc; Klára, a szobaleány — Németh Romola. Hangfelvétel.
- 9.25 Rosita Serrano műsorából. 1. Mackeben: De szép volt Ná-lad. 2. Jary: Egy szerelmes kis madár. 3. Tromher: Szeretném egy csókotad. 4. Konrad: Négy leányka a padon.
- 9.40 Hírek.
- 10.10 Szórakoztató muzsika. A rádiózenekarat vezényli Bertha István. Közreműködik Füzy Mat-tild.
- 11.10 Magyar nóták. Hanglemezek-ről. 1. Debrecenbe kéne menni; Gim-bet-gombot; Nem jó erdő mellett lakni. Előadja Magyar Imre és ci-gányzenekara. 2. Szerdahelyi Já-nos: Kolozsvári kis kertekben — énekl. Mindszenti István. s.b.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 4.15—4.45 Ballet-muzsika.
- 5.00 Azonos Kassa műsorával.
- 7.00 A nővér. Magyar Zoltán Te-cher Margit dr. előadása. Elisa-beth Foerster Nietzsche-ről.
- 7.25 Olasz melódiák. Előadja a Bu-dai Mandolinzenekar Horváth Zo-ltán vezénylésével.
- 8.15 A modern vegytan megalapítója Sztroky Kálmán előadása Lavoi-sier-ről születése 200. évforduló-ján.
- 8.35 Könnyű dalok. Utána: Hírek.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.10 Szórakoztató zene.

Péntek

Augusztus 27.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Czen az otthon“ A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 6.25 Ebreszlő. Torna.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.00 Hírek.
- 8.45 Hírek.
- 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Kapisztrán János helyőrségi templomból. A szentbeszédet Haász István tábori püspök mondja.
- 10.00 Protestáns Istentisztelet a Szilágyi Dezső-téri református templomból. Igét hirdeti Soltész Elemér tábori püspök.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.15 Weidinger Ede szalonzenekara játszik.
  - 1. Dötsch Zoltán: Előjáték.
  - 2. Szántó Jenő: Emlék.
  - 3. Máté István: Lombhullás.
  - 4. Kiss-Ángyal Ernő: Erdélyi dal.
- 11.40 Pályaválasztás és látóképesség. Csapodiné Mócsy Márta dr. orvosi előadása.
- 12.00 Harangszó. — Fohász — Hírek.
- 12.10 Zenekari muzsika.
- 12.40 Hírek.
- 1.30 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 1.30 Honvédelni üzennek. A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 Kamaragyűlés.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyambírek, piaci árak, élelmiszerek.
- 3.05 Hanglemezek. Chopin-prelűdök
- 3.45 Az első rokonlátogatás Finnországban. Irta. Ispanovits Sándor. Felolvasás.
- 4.15 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Diósgyőr—Vasgyár Munkászenekara. Vezényel Forrai István.
- 5.45 Hangképek innen-onnan.
- 6.05 Mikrofonnal a filmlene nyomában. Közvetítés a Hunnia filmgyárból.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Tavaszi. Strausz József operettje Összekötő szövegét írta Liszt Nándor. Elmondja Ághy Erzs, Közreműködik a Földényi énekegyüttes. A Rádiózenekart vezényli Stephánides Károly. Rendező Kiszely Gyula. Személyek: Csapó — Lauritsin Lajos; Margit — Farkas Ilonka; Hollós — Matányi Antal; Cecilia — Medgyasszay Vilma; Bertala — Lenhart Ilona; Ernő — Madarász László; Anna — Gyurkovics Mária; Bára — D'Arrigo Kornél; Bároné — Gere Lola; Gál — Pataky Jenő.
- 8.40 Műteremesarnok. Látogatás Gorka Gézánál Nógrádverőcén. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
- 8.50 Szórakoztató tánczene az olasz rádió műsorából.
- 9.40 Hírek. Utána lóversenyeredmények.
- 10.10 Táncezene.
- 11.10 Magyar nóták.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 4.15 Hanglemezek, Zenekari művek.
- 5.00 Azonos Kassa műsorával.
- 7.00 Melle Béla-zenekar. Vezényel Várhelyi Antal. Közreműködik: Köry Erzsébet — hegedű.
- 8.10 Két iskola. Sclér István előadása az Ecoló normálé-ról és az Ebtvs kollégiumról. Utána: Hírek.
- 9.30 Lóversenyeredmények.

KÜLFÖLD

KALOUNDBORG: 22.00 Táncezene
 POZSONY: 17.30 Hírek magyarul, Német műsor: 20.15 Berlin zene-történelmének mérföldkövei.

Szombat

Augusztus 28

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Czen az otthon“ A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 6.25 Ebreszlő. Torna.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Egyveleg és keringők.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

Javítsa rádióját szakemberrel!
 forduljon **FERENCZY**
 rádiólaboratóriumához, Cegléd-u. 1. Telefon 38-35

- 11.15 Krizmanits Klára zongorázik.
- 11.40II. József utazása Krimben. — Korchlner Nagy Dóra előadása. Felolvasás.
- 12.00 Harangszó. Fohász.
- 12.10 Roosz Emil szalonzenekara játszik.
  - 1. Ziehrer: Bécsi lányok — keringő.
  - 2. Sándor Jenő: Operett-dal.
  - 3. Lehár: Dal és csárdás.
  - 4. Fries Károly: Csak egy nap a világ.
  - 5. Padilla: Violettera és reharicario.
  - 6. Massenet: Intermzzo.
  - 8. Huszka: Cigarettdal.
  - 9. Buday: Dal a „Késő“ című filmből.
  - 10. Rixner: Részletek Kreuder műveiből.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 1.30 Honvédelni üzennek. A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 Légtörők fűvészenekara. Vezényel Doroszlai Károly.
  - 1. Jakó Dezső: Honvédinuldo.
  - 2. Reinl: Hósi szimfónia.
  - 3. vitéz Náray Antal: Turán áldozat.
  - 4. Nagy Frigyes dr.: Győzelmi induló.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyambírek, piaci árak, élelmiszerek.
- 3.00 Melle Béla-zenekar. Vezényel: Várhelyi Antal. Gyermekeknek.
- 3.30 Városunk első rádiója. Szombathy Viktor vig megénege.
- 4.15 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Diósgyőr—Vasgyár Munkászenekara. Vezényel Forrai István.
- 5.45 Hangképek innen-onnan.
- 6.05 Mikrofonnal a filmlene nyomában. Közvetítés a Hunnia filmgyárból.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Tavaszi. Strausz József operettje Összekötő szövegét írta Liszt Nándor. Elmondja Ághy Erzs, Közreműködik a Földényi énekegyüttes. A Rádiózenekart vezényli Stephánides Károly. Rendező Kiszely Gyula. Személyek: Csapó — Lauritsin Lajos; Margit — Farkas Ilonka; Hollós — Matányi Antal; Cecilia — Medgyasszay Vilma; Bertala — Lenhart Ilona; Ernő — Madarász László; Anna — Gyurkovics Mária; Bára — D'Arrigo Kornél; Bároné — Gere Lola; Gál — Pataky Jenő.
- 8.40 Műteremesarnok. Látogatás Gorka Gézánál Nógrádverőcén. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
- 8.50 Szórakoztató tánczene az olasz rádió műsorából.
- 9.40 Hírek. Utána lóversenyeredmények.
- 10.10 Táncezene.
- 11.10 Magyar nóták.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 4.15 Táncezene.
- 5.00 Azonos Kassa műsorával.
- 7.00 Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrlója.
- 7.20 Vég Sándor vonósnygyese.
- 8.10 A komandói határhegyek szépségei. Péchy-Horváth Rezső előadása.
- Utána: Hírek.
- 9.30 Lóversenyeredmények.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.10 Szórakoztató zene.

Vasárnap

Augusztus 29.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 7.30 Fohász. — Szózat. — Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Öszinte beszéd.
- 9.00 A Rádiózenekar műsorából. Vezényel Bertha István.

- 1. Lehár: A mosoly országa — nyitány.
- 2. Türi Tibor: Tavasz-kisasszony — keringő, énekli Marjay Erzsébet.
- 3. Ernst Fischer: Nyári szünet — zenesorozat.
- 4. Fehér István: Kubai tánc.
- 5. Ruzsák: Ejjé! karaván.
- 6. Robrecht: Lábujjhegytánc. Fededezni! — Spanyol szerenád.
- 8. Munkel: Fajankó.
- 9. Ernst Fischer: Álmodó dal.
- 10. Kochert: Tavasz virágok.
- 10.00 Református Istentisztelet a Kálvintéri templomból. Igét hirdeti Muraközy Gyula lelkipásztor.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve-templomból. A szentbeszédet mise után P. Badalik Bertalan Szent Domonkosrendi tartományfőnök mondja. Énekel a templom énekkara Deák Bárdos György vezénylésével.
- 12.15 Levente-műsor. Ganz-leventék vidám műsora. — Irta és összeállította Farkas Gyula.
- 12.55 Budapest honvéd őrszóló zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.
  - 1. Hadfy Hermann: Horthy István — induló.
  - 2. Lehár: Vig őzveg — nyitány.
  - 3. Pongrácz Géza: Keringőintermezzo.
  - 4. Demersmann: Spanyol rapszódia.
  - 5. Chopin: Polonaise.
  - 6. Fricay Richárd: Kuruc ábránd. Tárógatószóló: Egervári József.
  - 7. Türkösi Antal: Honvéd rendezek indulója.
- 1.45 Időjelzés, hírek, vizállásjelentés.
- 2.00 Művészelemek. Dalok és hangszerszólók.
- 3.00 Időszervi gazdasági tanácsadó. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.
- 3.45 Dunántúli népdalok. Hajdú Anna és Báthly Gyula énekel, kísér Bura Sándor és cigányzenekara. Kettős: Tiszán innen, Dunán túl. Hírdő számai: Repülj páva. Két szál pünkösdirosza. A kiskardi leányoknak. Sej, haj barna kislány. Lement a nap. Édesanyám a róza. A szárszói híres utca. A koppányi hegyek alatt. Báthly Badles számai: Ide látszik a temető széle. Nád a házam teleje. Ha bemegyek a karádi csárdába. Sétáltam én a vármegye udvarán. A kányai bíró háza. A nagy bécsi kaszárnya. Kanizsai laktanya. Vadkörte fa fehérét virággzik.
- 4.25 Hírek magyar, német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 5.00 Pezsgő ritmusok — táncoló billentyűk. Közreműködik Kelly Anna. Némery András, Vécsey Ernő, Tabányi Mihály, a Holézy-együttes. Rádiózenekar Bertha István vezénylésével. Rendező A. Balogh Pál.
- 5.55 Akiket mindig szívesen hallgatunk. Apáthy Imre csevegése.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 A Szózat megzenesítésének 100. évfordulóján. Az Országos Szociálpolitikai Intézet Munkásakadémiájának ünnepi estje a Magyar Művelődés Házából. Közreműködik Baksa Kató, Szabó Ilonka, Szörényi Éva, Főgy Géza, Háromy Imre Laskó Emil, Leholay Árpád. Mind szentí Ödön, Somlay Artúr, a Magyar Dalosegyesületek Országos Szövetségének egyesített dalárdája és a Budapest honvéd őrszóló-alj zenekara Pongrácz Géza vezénylésével.
- 9.10 Híres zenekarok.
- 9.40 Hírek, sporteredmények.
- 10.10 Hangképek a vasárnap sportjáról. Beszél Pluhár István és Dezső Dezső.
- 10.30 Zenekari művek.
- 11.15 Herbert Ernst Groh énekel.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 10.00 Jó reggelt! Hanglemezek.
- 3.00 A rádiózenekar műsorából.
- 4.25 Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál.
- 5.00 A magyar Simplicissimus. Orttay Gyula dr. előadása.
- 5.20 Szabó Pál gondolkodik.

Nemes pompa és megható komolyság

jellemezte az idén is a magyar főváros Szent István napi ünnepségeit. Bár a háborús viszonyok miatt utazási kedvezményeket nem nyújthattak a vidéki tömegeknek az illetékes körök, mégis nagyszámú vidéki utas zarándokolt Pestre, hogy részese legyen a Szent Jobb-körmenetnek, ezzel is hódoljon az első felkent királynak magasztos emlékének.

Budapest, a Duna Királynője a nehéz viszonyok dacára sem vesztette el a vidék számára vonzóerejét. Ehhez az is hozzájárult, hogy hatalmas kulturális és szórakozási program várta a fővárosba érkező vidékieket. Még augusztus utolsó napjaiban is dús, változatos műsor kínálkozik. Sok színház nyáron sem zárta be kapuit, más színházak pedig máris mekezdtek a szezonra. A sport-program is hatalmas. — Most kezdődnek az első osztályú bajnoki labdarugó mérkőzések. Augusztus 28-án indul a nemzetközi bajnok-

tennizverseny. Elszállásolási tekintetben készséggel és díjtalanul nyújt útbaigazítást a vidékieknek Budapest székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala (V., Deák Ferenc-utca 2.) szóban vagy írásban. A Hivatal ezáltal is felhívja a Budapestre kérésűl vidékiek figyelmét arra, hogy hozzanak maguknak az állandó lakóhelyük szerint illetékes előjáróságtól (polgármestertől) közellátási igazolványt és megfelelő mennyiségű kenyér, liszt és zsírváltóanyagot, amelyeket az összes budapesti vendéglátó helyeken beváltanak. A közellátási igazolvány és az ideiglenes budapesti rendőri bejelentő felmutatása ellenében a budapesti lakóhely szerint illetékes közellátási hivatal megfelelő mennyiségű húsjegyet bocsát az utas rendelkezésére. A vidéki önellátók váltóanyag-szükségletük biztosítására forduljanak a lakóhelyük szerint illetékes előjárósághoz (polgármesterhez.)

GYÖKERES VÁLTOZÁSOK

a svájci idegenforgalomban

Minden bizonnyal alig van még olyan gazdasági ág, mely olyan mértékben függ a nemzetközi forgalom szabadságától és a különböző országok jövedelmi viszonyaitól, mint az idegenforgalom. Nemzetközi vásárok, vagy éppen háborúk a szállodaipar legveszedelmesebb ellenségei. Svájc par excellenc idegenforgalmi ország és ezért a kényszerű elzárkózást különösképpen megzenvedti. Normális időben azok az összegek, amelyeket a külföldi vendégek Svájcban hagytak, éppen elég ségesek voltak ahhoz, hogy az ország mintegy 400 millió frankra csúgó külkereskedelmi hiányát kiegyenlítsék. A svájci szállodaipar virágkora egyébként már a mostani háború kitörésekor is régen a múlté volt — a svájci idegenforgalmi konjunktúra csúcspontja már az első világháború előtti időkre esik, a háború kitörésekor azonban a szállodai vendégek száma így is elérte az évi 3,5 milliót, az éjjelezések száma pedig átlag 16 millió körül mozgott. Ezekből a számokból a külföldi vendégekre mintegy 40—50 százalék esik.

Ebben a helyzetben azonban a jövő sem nyújt biztató kilátásokat. Arra, hogy a svájci idegenforgalom ismét megéri a korábbi viszonyokat már nem lehet számítani, annál kevésbé, mivel az idegenforgalom mint gazdasági ág egész Európában az átalakulások jegyében áll. Még korábban csak a legfelső társadalmi rétegek engedhették meg maguknak a külföldi utazások fényűzését, ma Európa egyes részeiben a szociális helyzet javulása folytán már kezd idegenforgalmi szempontból a munkásság is számbajönni. Az exluzív luxushotelekről tehát — amennyiben az eddigi fejlődési irányzat nem fog törést szenvedni — a súlypont előrelátólag a középmagas árakkal dolgozó üdülőházakra, kis penziókra, vagy éppen sikkkel a kimondott népszámokra tevődik át. (MN)

A svájci közönség utazási kedvének megnövekedésében különben még más tényezők is szerepet játszottak. Az első világháború alatti helyzet ellentétben a svájci vasúttak az időközben végrehajtott villamosítás révén abban a helyzetben voltak, hogy majdnem teljes terjedelmében fenn tudták tartani békeidőben vonalközlekedését, még a kedvezményes vasárnapi utazásokat, szünidei körutakat sem kivéve. Ebben a helyzetben az élelmiszerek racionalizálása következtében nagyon sok városi lakó határozta el magát hosszabb vidéki tartózkodásra, ami különösen a gazdagabb családoknál ismert üdülőhelyek egy-

minth például Emmenhal látogatóságán jut kifejezésre. A teli üdülőhelyek viszont a szénhianyú kapcsolatos fűtési viszonyoknak látják hasznát.

A svájci idegenforgalom szerkezetében beállott változások egyébként vidékenként nagyon különböző képet mutatnak. Azok az üdülőhelyek, melyeket inkább a középosztály szokott látogatni és így már a háború előtt is főleg a belföldiekre támaszkodott, ma rendszerint túlszűfoltak. Különböző mondan üdülőhelyek mint például St. Moritz ezzel szemben a külföldi vendégek hiánya miatt igen aggodalmas helyzetbe kerültek. A kisebb penziók és közepény szállodák általában jó üzletmenetre hívhatók, a luxus szállodák közül viszont nagyon sok üresen áll, egy részükben irodákat vagy lakásokat rendeztek be, sőt olyanok is vannak, amelyeket lebontottak. A nagypénzű külföldiek hiánya ezenkívül az idegenforgalom számos mellékágát, úgy mint például az üdülőhelyek üzleteit, a hegyi vasutakat és a sportiskolákat is súlyosan érinti.

Besurranó cigányasszonyok — koldulás ürügye alatt

— mintegy négyszáz pengő értékű ruhadarabot, cipőt loptak Nyíregyházán. A tolvaj cigányasszonyok kézrekerítésére megindult a nyomozás.

Hírdetmény. Debrecen sz. kir.

város gazdasági és erdészeti ügyosztálya állatállományának takarmányozása és almozása céljából nagyobb mennyiségű szalastakarmányt kíván beszerezni. Megvételre felajánlható lucerna, lóhere, zabosbüköny és bármilyen fajta széna, tavaszi alomszáma a gazdasági ügyosztály 14. sz. a. szobájában, d. e. 8—2-ig, a hivatalos órák alatt. Gazdasági tanácsnok.